

PANDEMİ DÖNEMİNDE KAYBETTİĞİMİZ TÜM SAĞLIK ÇALIŞANLARINA SAYGIYLA PANDEMİ YILLIĞI

ÖZLEM HUNALTI, DR. M. KADIR GÖKTÜRK, DR. FARUK VAH DEDİRDAL, GÖNENÇ, ECZ. LAMIA YÖKSEL, PROF. DR. MEHMET ERGENOĞLU, HEMŞ. NEŞE DALDIÇ, DT. SEMİH TUZCU, HAKAN GÖKALP, DR. ALI RIZA ŞAHAP BARLAS, EMEL YAMAN, MEHMET TEVFIK YARDAK, DR. EŞSİZ ÇINAROĞLU, DT. EMRULLAH KARAGÖZ, GÖNEN ERARSLANLAR, ABDÜLAZİZ ASLAN, DR. L. AKTAN KOKUOĞLU, DR. RIZA UĞUR KEÇEÇIOĞLU, DR. HALİL ÖNCEL, DR. AHMET DEMİR, PROF. DR. KAYA KILIÇ, SAKINE KILIÇ, KEMAL DERİN, ADEM HACIOĞLU, DR. NECATİEMİRHAN, DR. ERKUN KARADAĞ, DR. MUSTAFA YILMAZ, DT. ŞERİF GIRAY DENEÇLİ, PROF. DR. YÜCEL TÜMER, BEKİR KAYA, ÖMER DEMİR, HAKAN TEKİNGÜL, ECZ. İSMAHAN EMİRDAĞI, HEMŞ. İSMAHAN EMİRDAĞI, RAMAZAN ATEŞ, HATİCE KÖKSAL, DR. BEKİR KAYA, DR. ERKUN KARADAĞ, DR. MUSTAFA YILMAZ, DT. ŞERİF GIRAY DENEÇLİ, HEMŞ. İSMAHAN EMİRDAĞI, MUSTAFA DOĞAN, YUSUF PAMPAL, HEMŞ. AYŞEGÜL ÖNÜRHAL, SAMİYE GENÇ ÖZKAN, DR. ERHAN SİĞEGİL, DT. NEDRET YILMAZ, GÜNEY GÜVEN, DR. HASAN ERDOĞAN, NEBİ MEHMET EFENDIOĞLU, SALİH İNCEHASAN, ECZ. ŞEKİP ÖZTÜRK, ECZ. KÖKSAL TÜRKEL, CEMAL İRTEN, DR. CEMAL YILDIZ, MURAT BAYRAM, PROF. DR. MÜNEVVER BERTAN, DR. NECATİEMİRHAN, ORKUN KARADAĞ, DT. ALI KANDEMİR, ÖZGÜL YAŞAR, DR. ÖZTEKİN YÜCE, AYYUŞ ERYILMAZ, DR. UĞUR YILMAZ, DR. SOYER ŞİMŞEK, ECZ. HALİT USLUEL, PROF. DR. A. UĞUR YILMAZ, OĞUZHAN ÖZKAN, ECZ. MEHMET ÇINPOLAT, DR. DOĞAN YILDIRIM, DR. YAVUZ ERYILMAZ, DR. KEMAL ASLAN, DR. HÜSEYİN İLHAN DEMİREL, DR. EMİN AKYILDIZ, DR. ADNAN EZELSOY, DR. İLHAN DOĞAN, DR. MUSTAFA YİĞİT, HEMŞ. NİHAL KARATAŞ, DR. NİMETULLAH REŞİDİ, DR. TAHİR GÜNGÖR İNCE, HEMŞ. SAKINE FULYA ÖZER, DR. YAVUZ DURMUŞ, ECZ. ÖMER GÖRKAN, RAMAZAN AK, HAKKİ DURNA, DR. HAKAN TÜRKÖĞÜLLER, ERGİN BABACANLAR, HEMŞ. ÖZLEM SAHİN, DR. İMURAT ULUDOĞAN, DR. LÜTFİ ÇETİNKAYA, DR. LEVENT GÜNGÖR, PROF. DR. OKAN ÖZTÜRK REB ÜNÜLÜ, DR. HALİL İTODAR, ÖNDER BÜYÜK, UĞUR TOPÇU, ECZ. NACI KEMAL YAĞLI, AYŞE AYDAGI, DT. İSİKUN AKMAN, PROF. DR. RECEP MEHMET, ECZ. SİTKİ ASLAN, DR. ORHAN DOĞAN, NESRİ ÖZ, VET. HEK. AHMET ATILAN, DT. HASAN YILMAZ, KOCA DR. ÖMER OĞUZ, DR. MUSTAFA VEDAT GÖK, HEMŞ. HURİYE ÖZTÜRK, RIFAT ATASEVEN, DT. SERKAN MUNİS, HAMZA MESUT ÖZASLAN, DR. NURİ OCAK, CUMA KARA, ALI İHSAN KABADAYI, DR. İBRAHİM ZÜHTÜ ALTUĞ, PROF. DR. CAHİT GÜNHAN, DR. ORHAN ÇAŞKURLU, İLHAN SAĞIROĞLU, VET. HEK. SAİT GÜLABACI, ECZ. MEHMET RAŞİT UZAR, MENDERES SEMERCİOĞLU, HEMŞ. MERAL ARBAĞ, DR. NEBİL EMİR, İSMAİL KENAR, ECZ. ÖMER ABACI, METE BALTACI, ECZ. KAMER OKTAYOĞLU, DR. CESUR AYASLAN, HEMŞ. NİLÜFER MOLLA, ALI AYVALIK, DT. RAGİP HAZAR, EBE ELİF ÖZER, PROF. DR. KERİM ÇAĞLI, PROF. DR. GÜNGÖR NİŞLİ, DR. SERDAL GÜL, ABDURRAHMAN ÜRKMEZ, DR. NEZİH AYDOĞAN, ECZ. MUSTAFA KOCATMAZ, ECZ. ZEKİ GÜL, DR. CUMHUR TOKER, HANIM KAKAÇ, DR. ADNAN KÖMÜROĞLU, AHMET YILDIZ, RAMAZAN ÖZ, İSMAİL HAS, DR. ERÇİN ÖZÜNTÜRK, MÜSELLİM CAN, DR. ERTAÇ ALTUNER, DT. GÜRAY BOZKURT, PROF. DR. YUSUF DUMAN, AHMET KOYUNOĞLU, BEKİR KAYA, ÖMER DEMİR, HAKAN TEKİNGÜL, ECZ. İSMAİL DÜZAĞAÇ, ÖMER FARUK BODUR, OSMAN KARADAVUT, PROF. DR. FAİK MÜMTAZ KOYUNCU, DR. METİN İBER, DR. HAMDİ KANDILCIOĞLU, ECZ. NAZİM YİĞİT, ECZ. RIDVAN MUTLU, DR. MUSTAFA KARTAL, MÜCAHİP ETİL, HEMŞ. FIKRİYE ÇAKMAK, DR. ALI OSMAN GAYRET, ABDURRAHMAN AYGÜN, ECZ. SÜLEYMAN KOCA, ECZ. SÜLEYMAN ESER ÖZGÜN, MEHMET ASLAN, ECZ. MUHARREM KANMAZ, DR. İBRAHİM AKYILDIZ, HAKAN YÜCEL, DR. ÜMİT ERDEM, DR. AHMET BACANLI, DR. ADNAN ÇETİN, HASAN DEMİR, DR. R. FERRUH İLTER, DR. MEHMET KARAKUM, DR. AHMET ZARE, DR. AHMET OĞUZ TEZCANLI, ÜMİT ZAN, ECZ. TEVFIK FIKRET ATILGAN, DR. MUSTAFA SELEK, DR. AHMET ELSEK, ÖMER SÖKER, BELGİN KÜRŞAT TORAMAN, ATILLA YILMAZ, YUNUSKAYA, DR. ZUHAL ÇAKIRCA ÇAKMAKLI, AHMET TEMİR, AHMET YİĞİT, SELVER KUŞÇU ÜNAL, FERDANE BILGIN, ECZ. İBRAHİM NİZAM ÇİLELİ, DR. GÖKHAN ERCAN, HAYRİ TUNA, ECZ. ATILA ADA, FERHAT EKİCİ, ECZ. YALÇINKAYA VAROL, ECZ. HASAN YÜCEL, PROF. DR. AYHAN ULUBELEN, YILMAZ TARANCI, DR. ENVER ÖZÇOBAN, HASAN BAŞTUĞ, DR. KAHRAMAN PEHLİVAN, DR. ÖMER AKALIN, MEHMET SAY, SÜLEYMAN GÖKDEMİR, HAKAN ARKUN, DR. HÜSEYİN SÜYÜR, HÜSEYİN SARP, ECZ. ERHAN YÜKSEL, ABDULAZİZ UMUÇ, CUMA KAŞIK, YAKUP TUNGA, EMİNE EZEN, ECZ. HASAN ÖZİŞİK, PROF. DR. M. ASİM CENANI, MAHMUT KARA, HEMŞ. NURAN ARSLAN, MEDENİ GÜLER, ERKAN ÖZKAN, AYTAÇ BAYRAM, HALİL İBRAHİM KUZU, OSMAN BEKTAŞ, DR. ALI MURAT DİLEK, İHSAN SAROĞAN, MESUT ARI, DR. MÜCAHİT ÇELİK, ECZ. BEKİR MUTLU, DR. CENGİZ ÇİL, SURURİ COŞKUN, DT. BÜLENT AZMAN, MEHMET ÇALIŞKAN, ECZ. ALI BALKAN, MELEK ERCİYES, TANSEL YILDIZ, DT. MURAT PAZARBAŞI, DR. MESUT CEM İLKİN, ECZ. HÜSEYİN İLHAMİ OKATAN, MURAT YENİ, MEHMET MOLLAMAHMUTOĞLU, MURAT ESEN, DR. HABİB DEMİREL, DR. ASLI YILDIZ, ORHAN ÖZGÜL, DR. SALİM AKIN, DR. GALİP ORHAN AHİSHALİ, DT. ÖNDER KUŞAKÇIOĞLU, DR. SAMİ İPEK, DR. METİN KEBAPÇI, DR. YALÇIN ÖZDEMİR, MURAT ÖNDEŞ, DR. AYDIN ÜNSAL, DR. İBRAHİM ONUR, DR. EROL BAHÇE, DR. ENGIN TÜRKMEN, DR. HASAN TEPEÇİNAR, DT. BURHAN YÜRÜTÜCÜ, AHMET ERKUŞ, LEYLA ÇİÇEK, ECZ. NACI GÖZÜKÜÇÜK, MEHMET KIZILTAÇ, YETER YILMAZ, AHMET BIŞİREN, MUSTAFA TEKİN, YASEMİN ÇOLAK, HARUN DÖNMEZ, FERHAT GENCER, DR. SALİH KANLI, DR. TURAN YILDIRIM, HASAN ONUR, HÜSEYİN SEYİRT, DR. ESAT ÜLKÜ, DR. NEJDET GÖKÇİNAR, DR. ABDÜLMENAP GÜZEL, ECZ. OSMAN ÖKE, DR. RECEP ALI KÖSEOĞLU, DR. MEHMET ATILLA BARAN, DR. AHMET AKBAŞ, PROF. DR. MUSTAFA EROL TURAÇLI, ECZ. CEM SEYHAN, VEYSEL BALSAK, DR. NEVZAT AÇIK, HAMZA ATLI, DT. MUSTAFA KÜTAHNECİ, NECİP ÜSTÜNER, DR. NATİG TAĞİYEV, ECZ. AHMET TANIŞ, ESRA ALAKUŞ, ŞEHİRİ KAYHAN, PROF. DR. ERTAN TATLICIOĞLU, DT. İRFAN YAYLALI, DR. ORHAN ÖZDİLLER, DR. NECDET OĞUZER, ECZ. EMİNE AKYILDIZ, AHMET AVERİ, İSMAİL HAKKI SARI, MESUT YİĞİT, DT. AHMET ERMAN AKBULUT, ERTUĞRUL SÜTÇÜ, MEHMET CANRUH, İBRAHİM KILINÇARSLAN, ECZ. YÜCEL YILDIRIM, ABDÜLLATİF SANCAR, FAİK ÇELEBİ, ALI YAĞMUR, MEHMET VEYSİ GÖZ, İNTÖRN DR. MERVE MERCAN, DR. TANER GÖDE, CANAN BALSATAN, AHMET ECEVİT, ECZ. TAKİ TÜRK YILMAZ, ECZ. HAYATİ SEZERER, DR. MEHMET KAN, DR. SEYİT AHMET OKUR, DR. NEVRUZ EREZ, HEMŞ. ŞENAY ŞAHİN, DR. MEHDI TASOJİ, DR. MEHMET HOZIKLIGİL, MURAT YUMRUK, KERİM KOÇOĞLU, DR. MUHAMMAD MUSHAVAH, HASAN ASLAN, PROF. DR. REFİK ÇAYLAN, DR. TURGUT ERKUTLU, DR. ENGIN ÜNALDI, DR. AHMET AYDIN ŞENER, ECZ. AYŞEGÜL ÖĞÜT, MURAT KAYNAK, HASAN ERCAN, ECZ. LÜTFÜ POLAT, RIDVAN DOLAN, HALİS RUHİ PARMASIZ, ABDÜLHALİK GÜNDÜZ, DR. ABDURRAHMAN DEMİR, PROF. DR. TURAN ERDOĞAN, DR. MUSTAFA ÖZLÜ, DR. YÜCEL KUTUN, EROL TEPE, DR. İBRAHİM ÖRNEK, ALI UÇUR, CEMAL ORÇAN, İSMAİL GÜLÜ DT. AHMET ÇIRAKLI, DR. İMDAT AKTEPE, DİLEK AKÇABELEN, DR. SALİH YILDIRIM, DR. YILDIRIM CAN, DR. GALİP BERKAN ER, DT. HALİL SARIKAYA, HEMŞ. TUĞBA YÜCE İBRAHİM ARSLAN, DR. ERDİNÇ ŞAHİN, DR. YAVUZ ÇİTÇİOĞLU, DR. CEMAL ÖZKAN, PROF. DR. SEDAT MOHAMAD ŞAMAA, ECZ. MERİH YALÇINÖZ, ECZ. MEHMET ULUSOY, NURHAN UZUN, DR. NURETTİN DR. CEMİL TAŞCIOĞLU, DR. MUHARREM İDİZ, DT. KREM ÖZDEMİR, ECZ. İHSAN GIRAY,

TTB UDEK
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
UZMANLIK DERNEKLERİ
EŞGÜDÜM KURULU

İÇİNDEKİLER

TTB-UDEK	3
ADLİ TIP UZMANLARI DERNEĞİ	9
ÇOCUK ACİL TIP VE YOĞUN BAKIM DERNEĞİ	10
HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ	30
KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ	38
PATOLOJİ DERNEKLERİ FEDERASYONU	47
TÜRK ANDROLOJİ DERNEĞİ	48
TÜRK ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON DERNEĞİ	49
TÜRK BİYOKİMYA DERNEĞİ	63
TÜRK KLİNİK BİYOKİMYA DERNEĞİ	66
TÜRK MİKROBİYOLOJİ CEMİYETİ	68
TÜRK NEONATOLOJİ DERNEĞİ	71
TÜRK NÖROLOJİ DERNEĞİ	73
TÜRK NÖROŞİRÜRJİ DERNEĞİ	76
TÜRK OFTALMOLOJİ DERNEĞİ	77
TÜRK ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ BİRLİĞİ DERNEĞİ	79
TÜRK PLASTİK REKONSTRÜKTİF VE ESTETİK CERRAHİ DERNEĞİ	84
TÜRK RADYASYON ONKOLOJİSİ DERNEĞİ	86
TÜRK RADYOLOJİ DERNEĞİ	90
TÜRK TIBBİ ONKOLOJİ DERNEĞİ	97
TÜRK TORAKS DERNEĞİ	106
TÜRKİYE ACİL TIP DERNEĞİ	109
TÜRKİYE FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON DERNEĞİ	112
TÜRKİYE PSİKİYATRİ DERNEĞİ	116
TÜRKİYE ROMATİZMA ARAŞTIRMA VE SAVAŞ DERNEĞİ	118
TÜRKİYE ROMATOLOJİ DERNEĞİ	121
TÜRKİYE SOLUNUM ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ	124
TÜRKİYE SPOR HEKİMLERİ DERNEĞİ	130

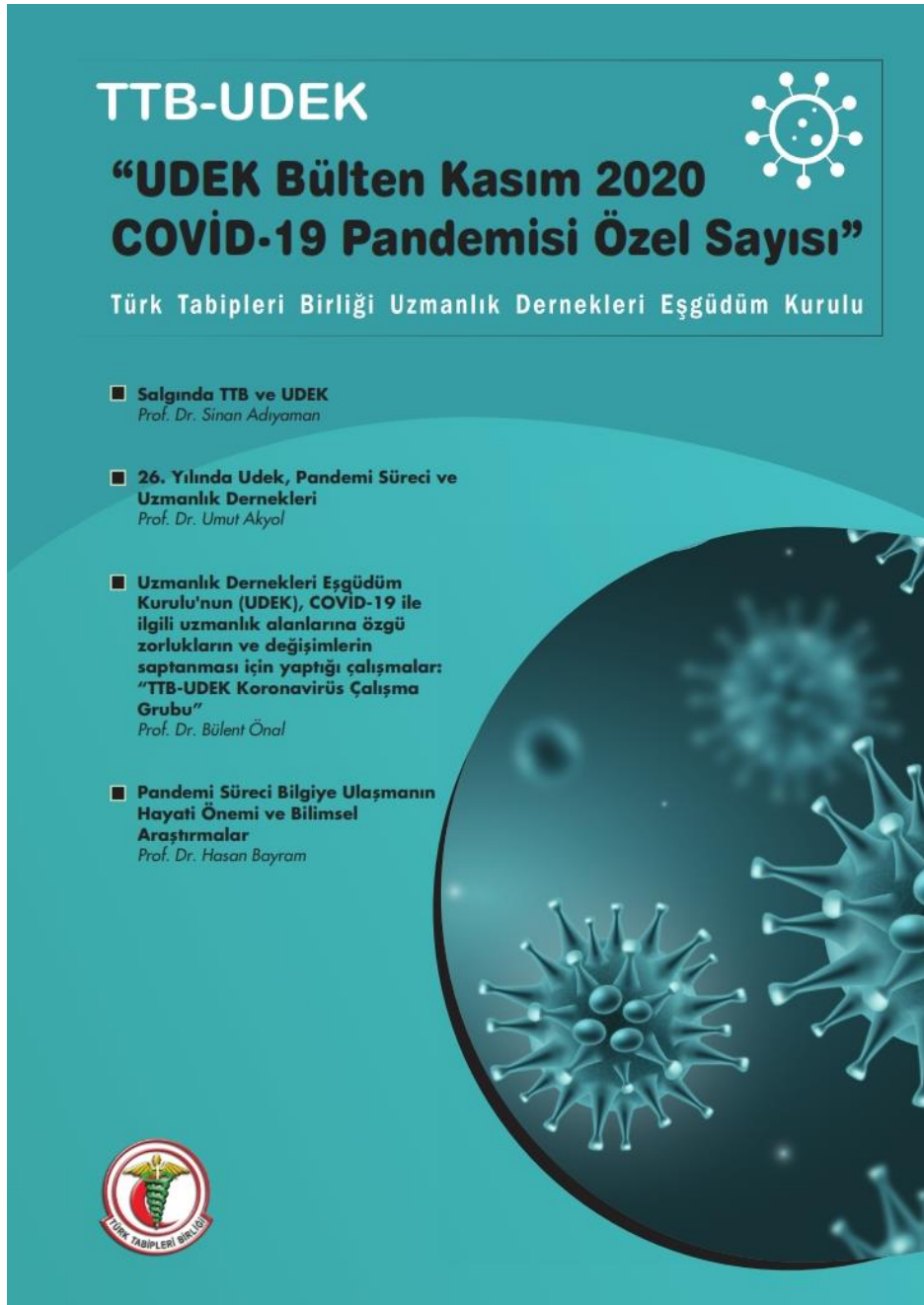
1 Nisan 2020 tarihinde pandemide ilk kaybımızı verdik. Geçen bir yıl içinde 393 sağlık çalışanı salgınla mücadele ederken yaşamını yitirdi. Bu rapor kaybettiklerimizin anısına ithaf edilmiştir. Saygı ve minnetle...

Türk Tabipler Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu Pandemi Güncesi

Türk Tabipler Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulunun (TTB-UDEK) bu yıl hemen tüm etkinlikleri yaşamımızın her alanını etkileyen pandemi ile bağlantılı oldu.

Uzun bir aradan sonra yayınlanan bülten pandemiye ayrıldı.

https://www.ttb.org.tr/udek/lib_yayin/14.pdf

2020’de Tıpta Uzmanlık Eğitimi Kurultayının 26.sını Ankara Tabip Odasının ev sahipliğinde pandemi koşulları nedeni ile “uzaktan” gerçekleştirdik. Program, uzmanlık eğitiminde pandemi sürecinde yaşanan aksamaların nasıl telafi edileceğini değerlendirmek amacıyla “COVID-19 Sonrası Uzmanlık Eğitimi” teması üzerine oluşturuldu.

<https://www.youtube.com/watch?v=SYIzCUmnJr8&t=8s>

TTB-UDEK Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Çalışma grubu pandemide sağlık çalışanlarının sağlığını irdeleyen bir dizi etkinlik gerçekleştirdi.

- 28 Aralık Panel: Sağlık çalışanlarının sağlığı ve Covid-19
<https://www.youtube.com/watch?v=maNHtnb0log&t=5sel>
- 11 Ocak Panel: Laboratuvar alanlarında çalışanların sağlığı ve Covid-19
<https://www.youtube.com/watch?v=63qAKu4Bylc>
- 25 Ocak Panel: Radyoloji ve Endoskopi çalışanlarının sağlığı ve Covid-19
<https://www.youtube.com/watch?v=F-inllhCoxs>
- 8 Şubat Panel: asistan hekimlerin sağlığı ve Covid-19
<https://www.youtube.com/watch?v=YXNIten75DU&t=41s>
- 22 Şubat Panel: Sağlık Çalışanlarının Sağlığı ve COVID-19: Neler Önlenebilirdi?
https://www.youtube.com/watch?v=YU_ZykqgkPc&t=42s
- 6 Mart 2021 Sağlık Çalışanlarının Sağlığı ve Covid-19 Sempozyumu
https://www.youtube.com/watch?v=fj6MmpL7_8c&t=17s

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI VE COVID-19 6 MART 2021 CUMARTESİ | 10.00-17.00

- Sağlık sistemleri pandemiye hazır mıydı?
- Sağlık meslek emek örgütleri ve pandemi
- Meslek hastalığı olarak Covid-19
- Sağlık kurumları ve Covid-19
- Pandemide ruh sağlığı ve tükenmişlik
- Pandemi halleri

CANLI YAYIN /ttborgtr /turktabipleribirliği

TTB UDEK
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
UZMANLIK DERNEKLERİ
EĞİTİM KURULU

TTB-UDEK Koronavirüs Çalışma Grubu

KORONAVİRÜS Covid-19

TTB-UDEK pandemi sürecinde oluşturduğu çalışma grubu ve dernekler ile ilgili başlıklarda ortak değerlendirme ve görüşler oluşturacak şekilde yürütmektedir. Salgınla mücadeleye destek olmak amacı ile bilimsel içeriği üye derneklerce, uzmanlarca onaylanmış metin ve raporları kurulan web sitesi üzerinden paylaşmaktadır.

- Klorokin ve Hidroksiklorokin COVID-19 Hastalarında ve Hastalığın Profilaksisinde Kullanımı Konusunda KLİMİK Derneği Görüşü 21 Mart 2020
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/klorokin-ve-hidroksiklorokin-covid-19-hastalarinda-ve-hastaligin-profilaksisinde-kullanimi-konusunda-klidik-dernegi-gorusu>)
Ürologlar için Covid-19 Öneri Rehberi. Ürolojik Cerrahi Derneği
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/urologlar-icin-covid-19-oneri-rehberi>)
- Yoğun Bakım Ünitelerinde COVID-19 ile Mücadele Planı: Hazırlıklar. TYBD
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/yogun-bakim-unitelerinde-covid-19-ile-mucadele-plani-hazirliklar>)
- COVID-19 ve Ruh Sağlığı. Türk Psikiyatri Derneği
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-ve-ruh-sagligi>)
- Eczaneler Virüs Yayma Alanı Haline Getirilmemelidir. PGED
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/eczaneler-virus-yayma-alani-haline-getirilmemelidir>)
- COVID-19 Hastalığının Görüntüleme Bulguları. TRD
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-hastaliginin-goruntuleme-bulgulari>)
- Coronavirus (COVID-19) Salgını: Radyoloji Bölümünün Bilmesi Gerekenler. TRD
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/coronavirus-covid-19-salgini-radyoloji-bolumunun-bilmesi-gerekenler>)
- Laboratuvar Biyogüvenlik Rehberi Türk Biyokimya Derneği
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/laboratuvar-biyoguvencuk-rehberi>)
- Hekimler ve Sağlık Çalışanları İçin Covid-19 Korku ve Kaygısıyla Baş Etme Rehberi. Türk Psikiyatri Derneği
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/hekimler-ve-saglik-calisanlari-icin-covid-19-korku-ve-kaygisiyla-bas-etme-rehberi>)

- COVID-19 profilaksi hakkında Türk Toraks Derneği Görüşü ve KOAH'lı Hastalarda COVID-19 salgını için GOLD Önerileri.
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-profilaksi-hakkinda-turk-toraks-dernegi-gorusu-ve-koahli-hastalarda-covid-19-salgini-icin-gold-onerileri>)
- COVID 19 Pnömonisi: Akciğer Grafisi mi? Düşük Doz BT mi? Standart Doz BT mi? Türk Toraks Radyolojisi Derneği
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-pnomonisi-akciger-grafisi-mi-dusuk-do-standart-do-bt-mi>)
- COVID-19'lu Hastalarda Genel Cerrahi Ameliyathane Uygulamaları. Ahmet Serdar Karaca, M. Mahir Özmen, Ahmet Deniz Uçar, Ahmet Çınar Yastı, Seher Demirel
Türk Cerrahi Derneği Yönetim Kurulu İnişiyatifi
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19lu-hastalarda-genel-cerrahi-ameliyathane-uygulamaları>)
- Sağlık Çalışanlarının Ruh Sağlığının Korunması İçin Sağlık Kurumu Yöneticilerine Öneriler. Türk Psikiyatri Derneği
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/saglik-calisanlarinin-ruh-sagliginin-korunmasi-icin-saglik-kurumu-yoneticilerine-oneriler>)
- Pandemi Sürecinde Türkiye'deki Uluslararası Göçmenler Ve Mültecilerle* İlgili Durum. HASUDER
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/pandemi-surecinde-turkiyedeki-uluslararasi-gocmenler-ve-multecilerle-ilgili-durum>)
- Covid-19 Pandemisi Sırasında Türkiye Radyoterapi Merkezleri Türk Radyasyon Onkolojisi Derneği Raporu
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/covid-19-pandemisi-sirasinda-turkiye-radyoterapi-merkezleri-turk-radyasyon-onkolojisi-dernegi-raporu>)
- Türk Toraks Derneği'nin COVID-19' da Hidroksiklorokin Kullanımına İlişkin Görüşü.
(<http://www.hekimlik.org/koronavirus/turk-toraks-derneginin-covid-19-da-hidroksiklorokin-kullanimina-iliskin-gorusu/>)
- Tehdit Oluşturan Güncel Sars-Cov-2 Varyantları Hakkında Bilgi Notu.
<https://www.hekimlik.org/koronavirus/tehdit-olusturan-guncel-sars-cov-2-varyantlari-hakkinda-bilgi-notu/>

TTB-UDEK Aşı Takip Grubu

- Dünyada Faz 3 Çalışmaları Devam Eden SARS-CoV-2 Aşı Adayları.
https://www.ttb.org.tr/udek/haber_goster.php?Id=490
- TTB-UDEK Aşı İzleme Grubu 19 Ocak Raporu
https://www.ttb.org.tr/udek/haber_goster.php?Id=482
- Covid-19 Aşılı ve Aşılama Sürecine Dair TTB-UDEK Görüşü
https://www.ttb.org.tr/udek/haber_goster.php?Id=480

Basın açıklamaları

- 15.05.2020 Bilimsel araştırmalar geleceğe ışıktır; kısıtlanamaz!
https://www.ttb.org.tr/udek/haber_goster.php?Id=441
- 28.08.2020 Salgın Ağırlaşıyor, Tükeniyoruz! Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Toplumun Sağlığının Garantisidir.
https://www.ttb.org.tr/udek/haber_goster.php?Id=464
- 19.03.2021 Ülkemizde ilan edilen ilk vakadan sonra toplumda salgın hala kontrol altında değil! Birinci dalganın üçüncü pikine doğru hızla gidiyoruz!
https://www.ttb.org.tr/udek/haber_goster.php?Id=494

The Society of
Forensic Medicine Specialists
TURKİYE

Başkan:
Dr. Akça Toprak Ergöner
Başkan Yardımcısı:
Dr. Berna Aydın
Sekreter:
Dr. Başar Çolak
Sayman:
Dr. Gökhan Ersoy
Üye:
Dr. Ahmet Hilal
Dr. Gözde Yeşiltepe
Dr. Mehmet Ali Malkoç

Adres:
Türkocağı Caddesi
No 17 / Kat 1
Cağaloğlu-İstanbul

www.atud.org.tr

İletişim:
gozdeyesiltepe@gmail.com

ADLİ TIP UZMANLARI DERNEĞİ

23/02/2021

Konu: Covid 19 Pandemisinde bir yıl içerisinde salgına yönelik çalışmalar
Sayı: 2021-16

Sayın Prof. Dr. Gülriz Erişken

TTB-UDEK Genel Sekreteri

Bildiğiniz üzere 11 Mart 2020 de ülkemizde ilk olgu görüldü ve dünyada pandemi ilan edildi. Adli Tıp Uzmanları Derneği olarak, tüm adli tıp uzmanlarına yönelik olarak pandemi sırasında otopsinin nasıl yapılması gerektiği ve klinik adli tıp muayenesi yaklaşımı konusunda iş akış şeması hazırlandı. Derneğimizin yayın organı olan Adli Tıp Bülteni Covid-19 özel sayısı 30 Mayıs 2020 tarihinde yayımlandı. Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkabilecek aksamaları önlemek amacıyla yaklaşık 5-6 ay süren online eğitimler düzenlendi.

Bilgilerinize sunar iyi çalışmalar dileriz.

Prof. Dr. Akça Toprak Ergöner

ATUD Yönetim Kurulu Başkanı

ÇOCUK ACİL TIP VE YOĞUN BAKIM DERNEĞİ

ÇOCUK ACİL TIP ve YOĞUN BAKIM DERNEĞİ

J Pediatr Emerg Intensive Care Med 2020;7(Suppl-1):59-63

COVID-19 İLİŞKİLİ DOLAŞIM BOZUKLUĞU OLAN ÇOCUKLARDA ŞOKUN TANIMLANMASI VE TEDAVİ İLKELERİ

Tanıl Kendirli, Dinçer Yıldızdaş, Oğuz Dursun, Ayşe Berna Anıl, Murat Anıl, Agop Çıtak, Demet Demirkol, Murat Duman, Eylem Ulaş Saz, Esra Şevketoğlu, Özlem Tekşam

DİKKAT: Bu protokolda yer alan bilgiler bir hekimin profesyonel görüşünün yerine geçmez; tanı veya tedavi için tek başına kullanılamaz; sadece genel bilgi amacıyla verilmektedir.

İçindekiler

1. COVID-19 İlişkili Dolaşım Bozukluğu Olan Çocuklarda Şokun Tanımlanması ve Tedavi İlkeleri
2. Kaynaklar
 - Şekil 1. COVID-19'la ilişkili dolaşım bozukluğu olan çocuklarda tedavi ilkeleri akış şeması

Kısaltmalar

KKE	: Kişisel Korunma Ekipmanları
MIS-C	: Çocuklarda Multisistemik İnflamatuvar Sendrom
NİMV	: Non-invaziv Mekanik Ventilasyon
PARDS	: Pediyatrik Akut Solunum Sıkıntısı Sendromu
YANKOT	: Yüksek Akımlı Nazal Oksijen Tedavisi
İMV	: İnvaziv Mekanik Ventilasyon
MODS	: Çoklu Organ Yetmezliği
CO	: Kalp Debisi
CI	: Kardiyak İndeks
SVR	: Sistemik Vasküler Direnç
ScvO2	: Santral Venöz Oksijen Satürasyonu
KDZ	: Kapiller Geri Dolum Zamanı
SIRS	: Sistemik Enflamatuvar Yanıt Sendromu
TAMOF	: Trombositopeni İlişkili Çoklu Organ Yetmezliği
MAS	: Makrofaj Aktivasyon Sendromu
PiCCO	: Pulse Contour Cardiac Output
FATD	: Femoral Arteriyel Termodilüsyon

© 2020 Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Derneği
İzin alınmadan kopyalanamaz.

COVID-19 PEDIYATRİK AKUT RESPIRATUVAR DİSTRESS SENDROMU (PARDS) PROTOKOLÜ

Dinçer Yıldızdaş, Tanıl Kendirli, Oğuz Dursun, Ayşe Berna Anıl, Murat Anıl, Agop Çıtak, Demet Demirkol, Murat Duman, Eylem Ulaş Saz, Esra Şevketoğlu, Özlem Tekşam

DİKKAT: Bu protokolda yer alan bilgiler bir hekimin profesyonel görüşünün yerine geçmez; tanı veya tedavi için tek başına kullanılamaz; sadece genel bilgi amacıyla verilmektedir.

İçindekiler

- A. PARDS Gelişme Riski Olan Hastalar
- B. ARDS Tanısı ve Şiddeti
- C. Tedavi
 - Destek Tedavileri
 - Tablo 1. PARDS gelişme riski olan hastaların özellikleri

- Tablo 2. PARDS tanısında oksijenasyon bozukluğunun derecelendirilmesi
- Tablo 3. PARDS tanı kriterleri
- Algoritma 1. Hipoksik COVID-19 hastasına yaklaşım
- Algoritma 2. Hastalık şiddetine göre tedavi önerileri

Kısaltmalar

- PARDS** : Pediyatrik Akut Respiratuvar Distress sendromu
- Oİ** : Oksijenasyon indeksi
- OSİ** : Oksijenasyon Satürasyon indeksi
- SpO₂** : Oksijen satürasyonu
- CPAP** : Sürekli pozitif havayolu basıncı
- BİPAP** : İki seviyeli pozitif havayolu basıncı

ÇOCUK COVID-19 HASTASININ ACIL HAVAYOLU YÖNETİMİ VE TRAKEAL ENTÜBASYONU İÇİN ÖNERİLER

Dinçer Yıldızdaş, Tanıl Kendirli, Oğuz Dursun, Başak Nur Akyıldız, Ayşe Berna Anıl, Murat Anıl, Agop Çıtak, Demet Demirkol, Murat Duman, Eylem Ulaş Saz, Esra Şevketoğlu, Özlem Tekşam, Resul Yılmaz

DİKKAT: Bu protokolda yer alan bilgiler bir hekimin profesyonel görüşünün yerine geçmez; tanı veya tedavi için tek başına kullanılamaz; sadece genel bilgi amacıyla verilmektedir.

İçindekiler

A. Aerosol Oluşturan İşlemler	F. COVID-19 için Örnek Alımı
B. İnhaler İlaçlar	G. Balon Maske Kullanımı
C. Yüksek Akımlı Nazal Oksijen Tedavisi (YANKOT) ve Non-invaziv Mekanik Ventilasyon (NIMV) Desteği	H. Trakeal Entübasyonda Dikkat Edilmesi Gerekenler
D. Hızlı Ardışık Entübasyon	I. Algoritma
E. Endotrakeal Tüp Seçimi Seçimi	J. Kaynaklar

Kısaltmalar

- NIMV** : Non-invaziv mekanik ventilasyon
YANKOT: Yüksek akımlı nazal oksijen tedavisi
HME : Isı-nem filtresi
CPAP : Sürekli pozitif havayolu basıncı
KKE : Kişisel koruyucu ekipman
ETCO₂ : Soluk sonu karbondioksit basıncı

ÇOCUK ACIL SERVİSİ COVID-19 OLGU YÖNETİM ALGORİTMALARI

Murat Anıl, Esen Besli, Okşan Derinöz, Murat Duman, Oğuz Dursun, Nilgün Erkek, Tanıl Kendirli, Eylem Ulaş Saz, Deniz Tekin, Özlem Tekşam, Nilden Tuygun, Dinçer Yıldızdaş, Hayri Levent Yılmaz

DİKKAT: Bu protokolde yer alan bilgiler bir hekimin profesyonel görüşünün yerine geçmez; tanı veya tedavi için tek başına kullanılamaz; sadece genel bilgi amacıyla verilmektedir.

COVID-19 pandemisi ile ilişkili öneriler çok hızla değişmektedir. Bu algoritmaları kullanırken yeni bir güncelleme olup olmadığının kontrol edilmesi gerekmektedir.

Rehber T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü COVID-19 (SARS-CoV2 ENFEKSİYONU) Rehberi önerileri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

İçindekiler

- Giriş ve Tanımlamalar
- Algoritma 1. Hastanede ön-triyaj, COVID-19 acil alanı ve COVID-19 polikliniği yerleşimi ve yönetimi
- Algoritma 2. Çocuk hastaların acil serviste ön-triyaj alanında karşılanması ve ilk değerlendirme
- Tablo 1. Çocuk değerlendirme üçgeni
- Algoritma 3. Acil servise başvuran hastaları ön triyajda değerlendirme
- Algoritma 4. COVID-19 acil alanında hasta değerlendirme
- Algoritma 5. COVID-19 olası olgu kriterleri
- Algoritma 6. Olası COVID-19 ile ilişkili "ağır akut solunum yolu enfeksiyonu" tanımı
- Tablo 2. Çocuklarda yaşamsal bulguların yaşa göre normal değerleri
- Algoritma 7. COVID-19 acil alanında hasta yönetimi
- Algoritma 8. Aerosol oluşturacak işlemlere genel bakış
- Tablo 4. İnhalasyon ilaç, yüksek akışlı nazal kanül oksijen tedavisi (YANKOT) ve non-invaziv mekanik ventilasyon (NİV) uygulamalarında aerosol oluşumunu azaltıcı önlemler
- Tablo 5. Endotrakeal entübasyonda aerosol salınımını azaltıcı önlemler
- Tablo 6. Kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanımı
- Algoritma 9. Kişisel koruyucu ekipman (KKE) giyinme ve çıkarma sırası
- Tablo 7. Kişisel koruyucu ekipmanın giyilmesi
- Tablo 8. Kişisel koruyucu ekipmanın çıkarılması
- Tablo 9. Olası olgularda çalışılacak rutin tetkikler
- Tablo 10. Olası/kesin çocuk olguların çocuk yoğun bakım ünitesine ve hastaneye yatış kriterleri
- Algoritma 10. Olası olgu bildirim ve kayıt algoritması
- Algoritma 11. Olası COVID-19 çocuk olgusunun yönetimi
- Kaynaklar

ÇOCUK ACIL SERVİSİ COVID-19 OLGU YÖNETİM ALGORİTMALARI

Giriş

Çocuk Acil Servis COVID-19 Algoritmaları, ilk defa 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde başlayan ve ardından tüm dünyaya yayılıp pandemi haline gelen Yeni Coronavirüs enfeksiyonu ile mücadelede, çocuk acil servisinde çalışan sağlık personellerine rehber olması amacıyla hazırlanmıştır. Rehber, bu salgını çocuk acil bakım açısıyla değerlendirmekte olup, algoritmalar bu bakış açısıyla hazırlanmıştır. Rehber, T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü COVID-19 (SARS-CoV2 ENFEKSİYONU) Rehberi ile uyumludur.

Tanımlamalar (1,2)

SARS-CoV2: Salgına neden olan virüsün adı (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2)

COVID-19: SARS-CoV2 virüsünün yaptığı hastalık

Ön Triage: Hastane dışında ancak acile çok yakın bir yerde bulunan, acile başvuran tüm hastaların COVID-19 semptomları açısından hızla sorgulandığı alan. Çocuk acil servisi tarafından yönetilir.

Çocuk acil alanının fiziksel olarak iki farklı alana ayrılması organizasyonda en yaşamsal değişimdir (2):

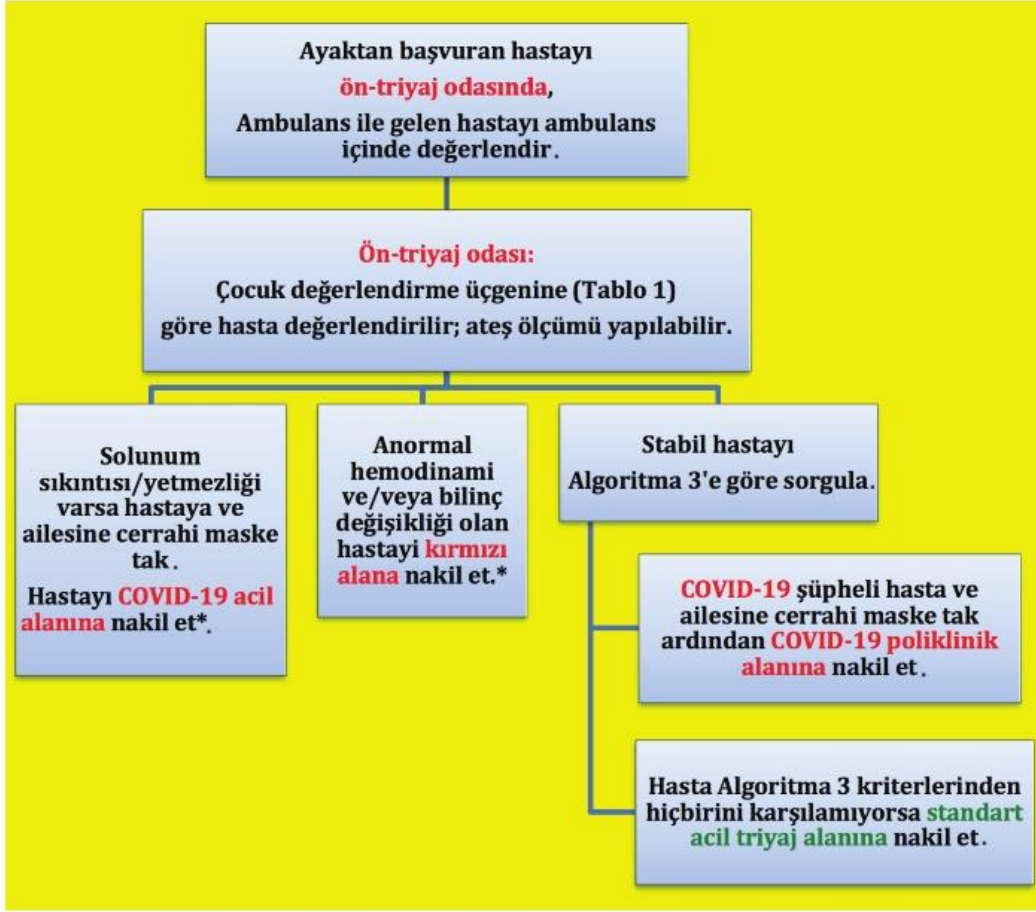
1. COVID-19 Acil Alanı (Kirlili/enfekte alan): Acil servise başvuran ve COVID-19 açısından olası veya kesin tanı olguların acil tıbbi işlemlerinin yapıldığı acil servis alanıdır. Çocuk acil servisi tarafından yönetilir.

2. Çocuk Acil Servisi (Temiz/enfekte olmayan alan): COVID-19 açısından olası veya kesin tanı kriterlerini karşılamayan olgulara acil tıbbi hizmetin verildiği standart çocuk acil servisi alanıdır.

COVID-19 Polikliniği: Acil servisin dışında poliklinik alanında veya başka bir uygun alanda, mümkünse acile yakın bir yerde yerleşmelidir. İdeal olarak 7/24 hizmet vermelidir. Genel durumu stabil ancak COVID-19 açısından olası veya kesin tanı olguların muayene ve reçete işlemlerinin yapıldığı, hastaların bilgilendirildiği, SARS-CoV2 testi için örnek alındığı, gerekli formların ve bildirimlerin yapıldığı poliklinik alanıdır. Çocuk enfeksiyon veya çocuk sağlığı ve hastalıkları kliniğinin kontrolü altındadır.

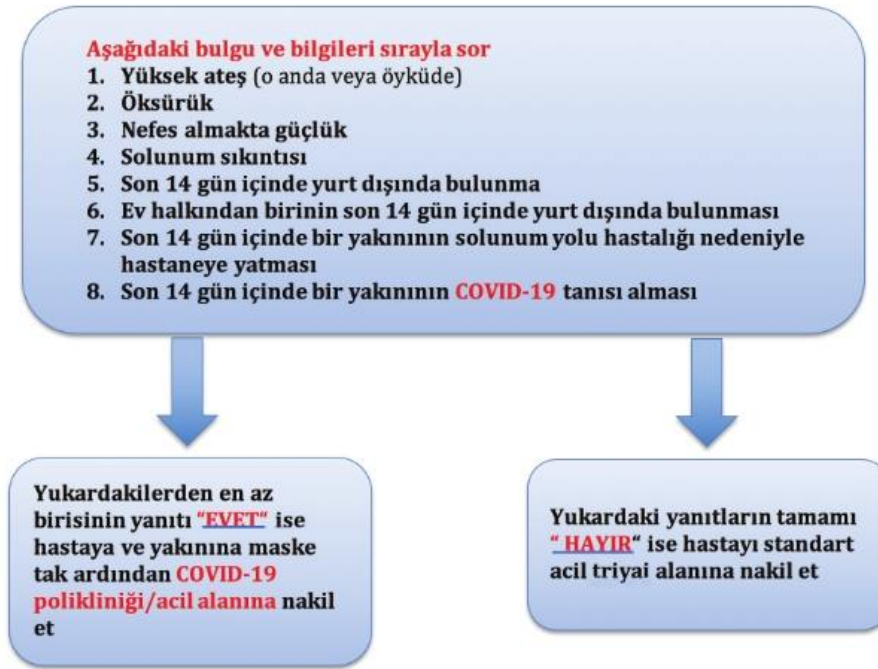
Algoritma 1. Hastanede ön-triyaj, çocuk COVID-19 acil alanı ve çocuk COVID-19 polikliniği yerleşimi ve yönetimi

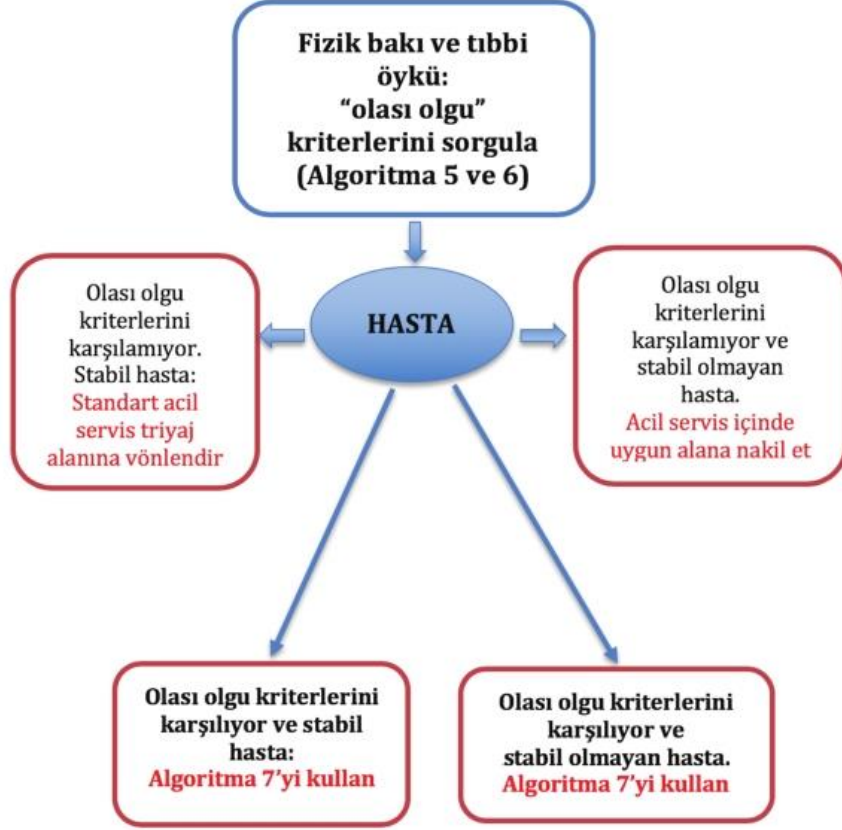
Algoritma 2. Çocuk hastaların acil serviste ön-triyaj alanında karşılanması ve ilk değerlendirme (*: ön-triyaj odasında sorgulanamayan tüm hastalar "olası olgu" kabul edilir. COVID-19 acil alanı bu hastalara hizmet vermeye uygunsa, hastalar bu alana alınır. Ancak canlandırma odası sadece bir adet ise, gerekli önlemler alınarak hasta ortak canlandırma odasına alınır)

ÇOCUK ACIL SERVİSİ COVID-19 OLGU YÖNETİM ALGORİTMALARI

Tablo 1. Çocuk değerlendirme üçgenine göre hastanın kategorize edilmesi			
Görünüm (bilinç)	Solunum	Dolaşım	Olası patoloji
Anormal	Normal	Normal	Beyin işlev bozukluğu
Normal	Anormal	Normal	Solunum sıkıntısı
Anormal	Anormal	Normal	Solunum yetersizliği
Normal	Normal	Anormal	Kompanse şok
Anormal	Normal	Anormal	Dekompanse şok
Anormal	Anormal	Anormal	Kalp-solunum yetersizliği
Normal	Normal	Normal	Stabil hasta

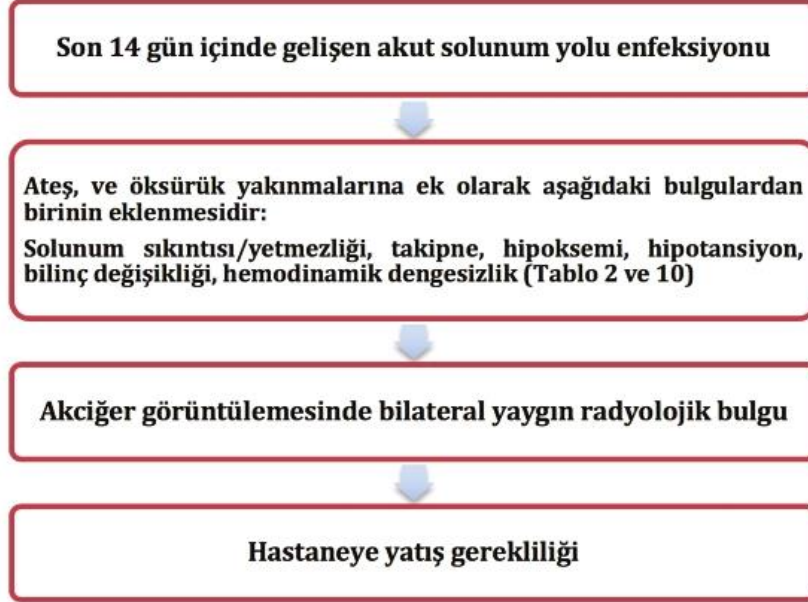
Algoritma 3. Acil servise başvuran hastaların ön-triyaj odasında/alanında değerlendirilmesi

Algoritma 4. COVID-19 acil alanında hasta değerlendirme

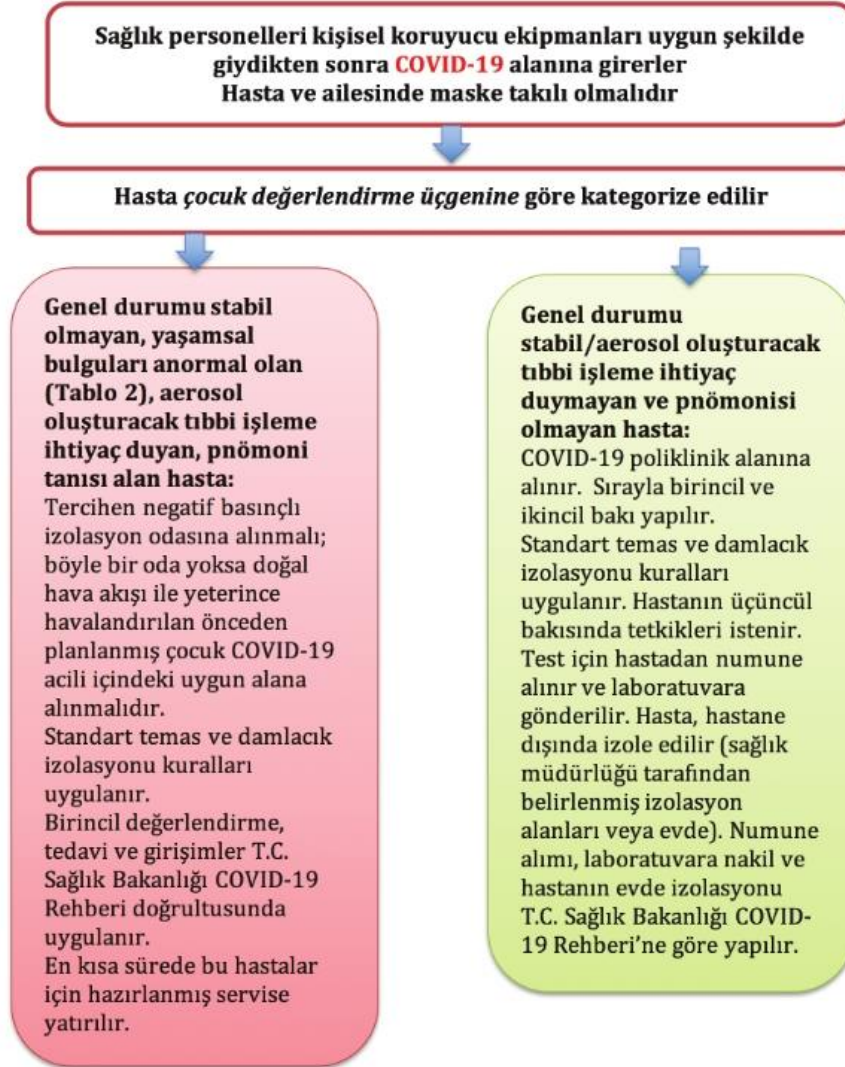
Algoritma 5. COVID-19 olası olgu kriterleri: A, B, C veya D olgu tiplerinden birine uyan "olası COVID-19 olgusu" kabul edilir

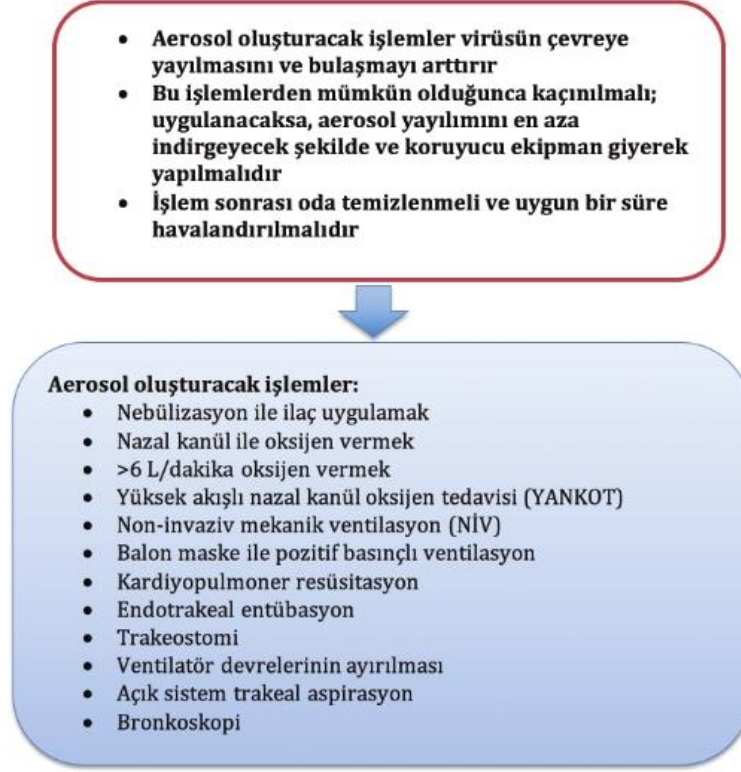
Algoritma 6. Olası COVID-19 ile ilişkili "ağır akut solunum yolu enfeksiyonu" tanımı

ÇOCUK ACİL SERVİSİ COVID-19 OLGU YÖNETİM ALGORİTMALARI

Tablo 2. Çocuklarda yaşamsal bulguların yaşa göre normal değerleri	
Yaş	Solunum sayısı (/Dakika)
Yenidoğan	30-60
1-6 ay	30-50
6-12 ay	24-46
1-4 yaş	20-30
4-6 yaş	20-25
6-12 yaş	16-20
>12 yaş	12-16
Tanım	Oksijen saturasyonu (%)
Normal	92-100
Hafif hipoksemi	90-92
Ağır hipoksemi	<90
Yaş	Kalp hızı (/Dakika)
0-1 yaş	100-160
1-3 yaş	90-150
3-5 yaş	80-140
6-12 yaş	70-120
>12 yaş	60-100
Yaş	Sistolik kan basıncına göre hipotansiyon sınırı (mmHg)
Term yenidoğan	<60
1 ay-1 yaş	<70
1-10 yaş	<70 + (2 x yaş)
>10 yaş	<90
Tanım	Vücut sıcaklığı (°C)
Yüksek ateş	≥38
Hipotermi	<35
Bilinç düzeyi	Hasta yanıtı
U	Uyanık
S	Sözel uyarıya yanıt veriyor
A	Ağrılı uyarıya yanıt veriyor
Y	Uyarılara yanıtız

Algoritma 7. Çocuk COVID-19 acil ve poliklinik alanlarında hasta yönetimi

Algoritma 8. Aerosol oluşturacak işlemlere genel bakış

Tablo 4. İnhal ilaç, yüksek akışlı nazal kanül oksijen tedavisi (YANKOT) ve non-invaziv mekanik ventilasyon (NİV) uygulamalarında aerosol oluşumunu azaltıcı önlemler

<p style="text-align: center;">Nebülizasyon ile ilaç uygulamasından kaçın:</p> <ul style="list-style-type: none"> • İnhal ilaçlar nebülizasyon ile uygulanmaz. • Bunun yerine aerochamber veya ölçülü doz inhaler (ÖDİ) kullanılır
<p style="text-align: center;">YANKOT uygulamasından mümkün olduğunca kaçın:</p> <ul style="list-style-type: none"> • YANKOT uygulanacaksa ideali negatif basınçlı odada uygulanmasıdır. • Hastaya YANKOT desteği zorunlu ve negatif basınçlı oda yok ise, uygun izolasyon sağlanmış bir alanda uygulanır. • Nazal kanülleri taktıktan sonra bunun üzerinden hastaya cerrahi maske takılır.
<p style="text-align: center;">NİV uygulamasından mümkün olduğunca kaçın:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NİV uygulanacaksa ideali negatif basınçlı odada uygulanmasıdır. • Hastaya NİV desteği zorunlu ve negatif basınçlı oda yok ise, uygun izolasyon sağlanmış bir alanda uygulanır. • Cihaz olarak ekspiryum havasının dışarıya verilmediği çift devreli mekanik ventilatörler kullanılır. • İdeali helmet (miğfer) tipi maske kullanılmasıdır • Helmet bulunamıyorsa tam yüz maskesi kullanılır; ekshalasyon çıkışına izin vermeyen bağlantı kullanılmalı ve mutlaka her iki devreye bakteri-virüs filtresi veya ısı nem filtresi takılmalıdır.

Tablo 5. Endotrakeal entübasyonda aerosol salınımını azaltıcı önlemler

Endotrakeal Entübasyon:
<ul style="list-style-type: none"> • Aerosol oluşumunu azaltmak için, kritik hastalar mümkün olduğunca erken dönemde hızlı ardışık entübasyon protokolü ile entübe edilmelidirler. Hastanın öğürmesi, öksürmesi ve hareket etmesi aerosol oluşumunu arttırır. • İdeali entübasyonun negatif basınçlı odada yapılmasıdır. Bu oda yoksa uygun bir izolasyon odasında yapılır. • İşlem öncesinde bir “COVID-19 trakeal entübasyon arabası” oluşturulmalıdır. • Entübasyon protokolü önceden hazır olmalı ve sağlık personeli bu protokole uygun pratik yapmış olmalıdır. • Entübasyon odasında malzeme kontrol listesi ve işlem algoritması herkesin görebileceği/ulaşabileceği yerde olmalıdır. • Uygun koruyucu ekipmanları giyerek yapılmalıdır (N95 maske, yüz koruma/gözlük, önlük, eldivenler) • Entübasyon ekibi üç kişiden oluşur: <ol style="list-style-type: none"> 1. Entübasyonu yapacak kişi: entübasyonda en deneyimli kişidir 2. Entübasyona yardım edecek kişi 3. İlaçları hazırlayacak kişi 4. Mümkünse entübasyonun alanının dışında bir ya da iki kişi hazır beklemelidir. • Mekanik ventilatör önceden hazır olmalıdır. • İnspiryum ve ekspiriyum hattına virüs filtresi takılmalıdır. • Nemlendirme için ısı-nem filtresi (hme) takılmalıdır. • Sistem test akciğeri ile kapatılır. • Balon maske uygulamasından mümkün olduğunca kaçınılır. İdeali balon maske ile ventilasyon yapmadan hastayı entübe ettikten sonra hızla mekanik ventilatöre bağlanmasıdır. • Balon maske uygulanacaksa, maske ile balon arasına virüs filtresi ve PEEP valfi takılmalıdır. • Balon maske uygulaması tercihen iki kişi ile yapılır. Bir kişi iki elle maskeyi sabitler ve kaçağı mümkün olduğunca engeller; diğer kişi balonu sıkar (e-c tekniği). Mümkün olan en düşük basınç kullanılır. Mümkünse hastanın üzerine aerosol yayılımını en aza indireyecek şeffaf poşet örtülür. • Acil pozitif basınçlı ventilasyona ihtiyacı olan hastalarda balon maske yerine laringeal maske (LMA) kullanılabilir. • Entübasyon tercihen video laringoskopi ve hastadan mümkün olduğunca uzakta durarak yapılmalıdır. Video laringoskop yoksa direkt laringoskopi kullanılır. • End-tidal CO₂ (ETCO₂) ölçümü filtre sonrasında takılarak yapılmalıdır. • Kafalı endotrakeal tüp kullanılmalıdır. Kaf basıncı kaçak olmayacak şekilde yüksek olmalıdır. • Endotrakeal tüp, kaftan önce, üst kısımdan klemlenmeli; hasta bu şekilde entübe edilmelidir. Vokal kordları geçtikten sonra kaf şişirilir. • Endotrakeal tüpün ağızı parmakla hava giriş-çıkışını engellemek için kapatılır. • Stile ile entübe edildiyse klemp açıldıktan sonra stile çıkarılır. Ardından tekrar endotrakeal tüp klemlenir ve sabitlenir. • Balon maske veya mekanik ventilatöre (mekanik ventilatöre bağlanırken kapalı aspirasyon sistemi yerleştirilmelidir) bağlandıktan sonra klemp açılmalıdır. • Ventilasyon başladıktan sonra hastaya nazogastrik sonda takılır • Aspirasyonlar kapalı aspirasyon sistemi ile yapılmalıdır.

ÇOCUK ACİL SERVİSİ COVID-19 OLGU YÖNETİM ALGORİTMALARI

Tablo 6. Kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanım		
Hangi personel	Görevi	KKE
Doktor, hemşire, acil tıp teknisyeni, paramedik vb.	Hasta muayenesi, hastaya direkt sağlık bakım hizmeti verme	Önlük Tıbbi maske Gözlük/Yüz koruyucu Eldivenler
Doktor, hemşire, acil tıp teknisyeni, paramedik vb.	Aerosol oluşturan işlemleri uygulamak, örnek almak	Bone Önlük N95 maske Gözlük/Yüz koruyucu Eldivenler
Temizlik personeli	Hasta odasını temizlemek	Tıbbi maske Önlük Eldivenler Gözlük

Hastanın vücut sıvı ve sekresyonları ile yoğun temasın öngörüldüğü durumlarda ek olarak tulum, bone ve ayak koruyucu kullanılmalıdır. Hava yolu girişimleri sonrası üstteki eldiven çıkartılıp çift koruyucu torbaya koyulmalıdır. Kullanılmış kontamine alet ve malzemeler çift koruyucu torbaya konulmadan odadan çıkarılmamalıdır.

Tablo 7. Kişisel koruyucu ekipmanın giyilmesi	
Standart giyinme	
1.	Hastane içi formayı giy
2.	Uygun maskeyi tak
Aerosol oluşturan işlemlerde aşağıdakileri uygula:	
1.	Birinci kat eldiveni giy
2.	Koruyucu giysi (önlük) giy (ayak koruyucu dahil)
3.	Gözlük ve/veya yüz koruyucu tak
4.	İkinci kat eldiveni, koruyucu giysinin manşetlerini kapatacak şekilde giy
5.	El bileklerini koruyucu giysi ve eldiven üzerinden şeffaf bant ile sağlamlaştır.
HER AŞAMADA ELLER DEZENFEKTE EDİLİR (ELDİVEN VARSA ÜZERİNDEN)	

Algoritma 9. Kişisel koruyucu ekipman (KKE) giyinme (ÖMGE) ve çıkarma sırası (EGÖM)

ÇOCUK ACIL SERVİSİ COVID-19 OLGU YÖNETİM ALGORİTMALARI

Tablo 8. Aerosol oluşturan işlem sonrası kişisel koruyucu ekipmanın çıkarılması	
İşlemin yapıldığı odanın içinde	
1.	Dıştaki ilk kat eldiveni dıştan içe doğru çıkart ve tıbbi atığa at
2.	Koruyucu önlüğü içten dışa katlayarak, kontamine dış yüz içte kalacak şekilde katla ve tıbbi atığa at
3.	Gözlük veya yüz koruyucuyu çıkart ve sterilizasyon alanına koy
Odanın dışına çıkılır	
4.	*N95 maske önce alt lastik, sonra üst lastik ön tarafa alınarak çıkartılır ve tıbbi atığa atılır.
5.	İçteki eldiven çıkartılır ve tıbbi atığa atılır
HER AŞAMADA ELLER DEZENFEKTE EDİLİR (ELDIVEN VARSA ÜZERİNDEN)	
*N95 maskelerin daha uzun kullanımı için üzerine cerrahi maske takılıp, bunun atılması bir yöntem olarak kullanılabilir	

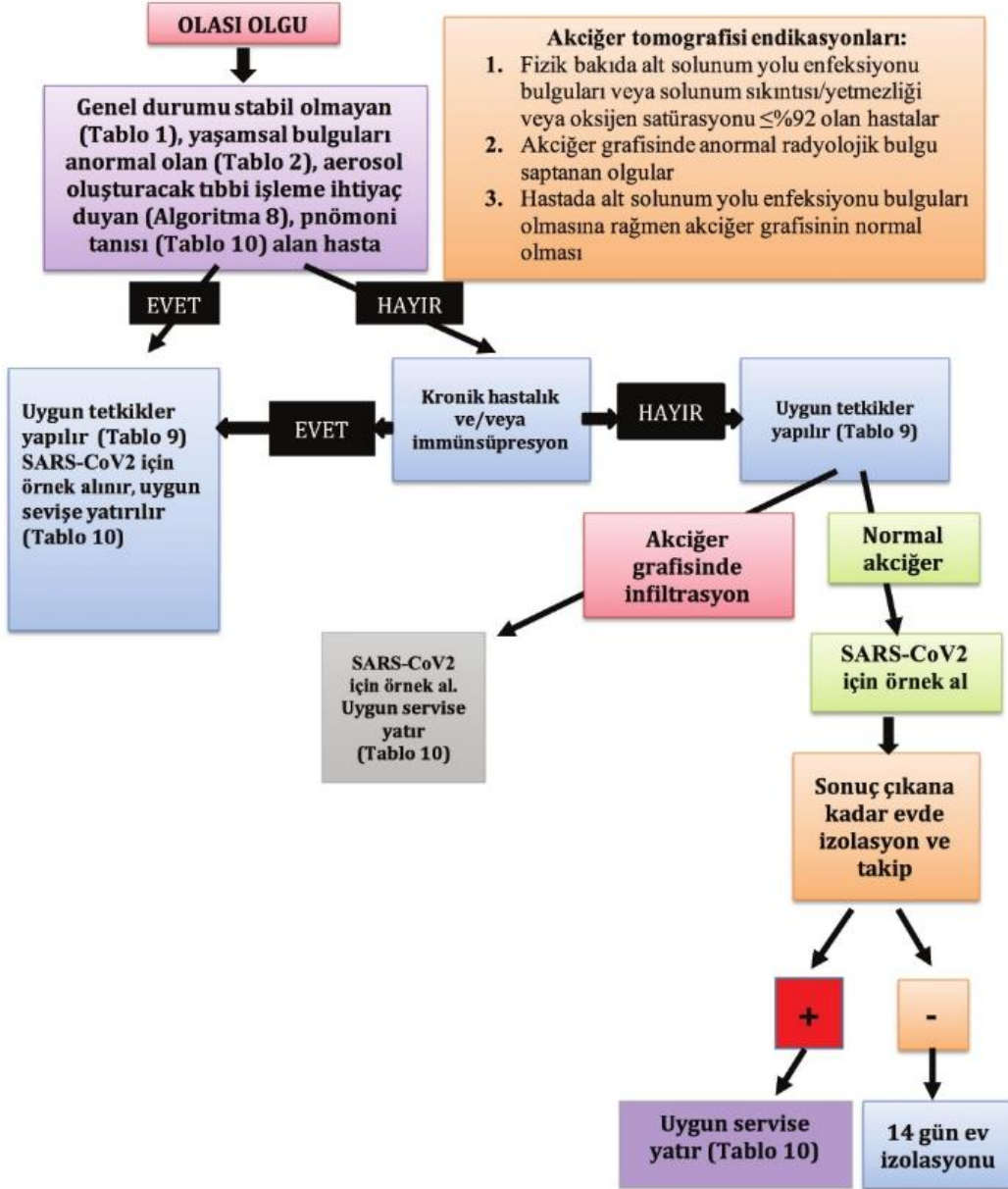
Tablo 9. Olası COVID-19 olgularında çalışılacak rutin tetkikler	
Kan tetkikleri:	
<ul style="list-style-type: none"> Genel durumu stabil ve ayakta izlenecek hasta: Tam kan sayımı ve C-reaktif protein (CRP) Hastaneye yatırılacak hasta: Tam kan sayımı ve CRP, üre, kreatinin, sodyum, potasyum, klor, AST, ALT, total bilirubin, LDH, CPK, D-dimer, troponin, prokalsitonin, kan gazı, laktat, ferritin ve koagülasyon testleri 	
Radyolojik tetkikler:	
<ul style="list-style-type: none"> Hastalara rutin olarak akciğer grafisi çekilir. Akciğer tomografisi endikasyonları: Fizik bakıda alt solunum yolu enfeksiyonu bulguları veya solunum sıkıntısı/yetmezliği veya oksijen saturasyonu \leq%92 olan hastalar Akciğer grafisinde anormal radyolojik bulgu saptanan olgular Hastada alt solunum yolu enfeksiyonu bulguları olmasına rağmen akciğer grafisinin normal olması 	
AST: Aspartat transaminaz, ALT: Alanin transaminaz, LDH: Laktat dehidrogenaz, CPK: Kreatin kinaz, CRP: C-reaktif protein	

Tablo 10. Olası/kesin çocuk COVID-19 olguların çocuk yoğun bakım ünitesine ve hastaneye yatış kriterleri	
Çocuk yoğun bakım ünitesine yatış kriterleri	
1.	Rezervuarlı geri solunmasız maske ile 6 L/dakika düzeyinde oksijen alırken saturasyonun $<$ %90 olması
2.	Ağır pnömoni tanı kriterlerini sağlayanlar: Solunum sayısı <ul style="list-style-type: none"> Bebeklerde $>$70/dakika Daha büyük çocuklarda $>$50/dakika Suprasternal, interkostal veya subkostal çekilmeler Burun kanadı solunum Apne Siyanoz Bilinç değişikliği
3.	Şok bulguları gösterenler Taşikardi Takipne Kapiller dolun zamanı \geq 2 saniye Periferik ve santral nabız arasında basınç farkı Deride dolaşım bozukluğu bulguları Siyanoz Bilinç değişikliği
Yoğun bakım dışı COVID-19 servisine yatış kriterleri (Hastalar çocuk yoğun bakım ünitesine yatış kriterleri sağlamaz)	
1.	Alt solunum yolu enfeksiyonu bulguları (takipne, yardımcı solunum kaslarının solunuma katılması, akciğer oskültasyonunda kreptal ral, ekspiryum uzaması, saturasyon ölçümünde hipoksemi) gösteren ancak yoğun bakım yatış kriterlerini sağlamayanlar
2.	Yaşamsal bulguları yaşa göre anormal saptananlar (Tablo 2).
3.	Radyolojik bulgu saptananlar
4.	Altta yatan kronik hastalığı olanlar

Algoritma 10. Olası olgu bildirim ve kayıt algoritması

ÇOCUK ACIL SERVİSİ COVID-19 OLGU YÖNETİM ALGORİTMALARI

Algoritma 11. Olası COVID-19 çocuk olgusunun yönetimi

Kaynaklar

1. www.cdc.gov/ interim infection prevention and control recommendations for patients confirmed covid-19 or persons under investigation for covid-19 in healthcare settings.
2. TC Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü COVID-19 rehberi/14 Nisan 2020.
3. Özbay AÇ, Çıtak A (çevirmen yazarlar). Çocukların Değerlendirilmesi. Yılmaz HL (çeviri editörü). APLS Çocuk Acil Tıp Kaynak Kitabı. İstanbul Tıp Kitapevi, 2016; 2-37.
4. Anıl M, Anıl AB. Kritik Çocuk hastaya yaklaşım. İçinde, Anıl M, Anıl AB (editörler). Kritik çocuk hasta algoritmaları, 2020. Ankara Nobel Tıp Kitapevleri. p:3-14.
5. Edelson DP, Sasson C, Chan PS, et al. Interim Guidance for Basic and Advanced Life Support in Adults, Children, and Neonates With Suspected or Confirmed COVID-19: From the Emergency Cardiovascular Care Committee and Get With the Guidelines®-Resuscitation Adult and Pediatric Task Forces of the American Heart Association in Collaboration with the American Academy of Pediatrics, American Association for Respiratory Care, American College of Emergency Physicians, The Society of Critical Care Anesthesiologists, and American Society of Anesthesiologists: Supporting Organizations: American Association of Critical Care Nurses and National EMS Physicians [published online ahead of print, 2020 Apr 9]. *Circulation*. 2020;10.1161/CIRCULATIONAHA.120.047463.
6. Orser BA. Recommendations for endotracheal Intubation of COVID-19 Patients. *Anesthesia and Analgesia*, 2020;130:5.
7. [www.who.int/emergencies/Diseases/Coronavirusdisease\(COVID-19\)](http://www.who.int/emergencies/Diseases/Coronavirusdisease(COVID-19)). World Health Organisation, Country and Technical Guidance-Coronavirus Disease (COVID-19)
8. Bradley JS, Byington CL, Shah SS, Alverson B, Carter ER, et al. The management of community-acquired pneumonia in infants and children older than 3 months of age: clinical practice guidelines by the Pediatric Infectious Diseases Society and the Infectious Diseases Society of America. *Clin Infect Dis*. 2011;53:e25-76.
9. Harris M, Clark J, Coote N, Fletcher P, Harnden A, et al. British Thoracic Society guidelines for the management of community acquired pneumonia in children: update 2011. *Thorax*. 2011;66 Suppl 2:ii1-23.

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

01.03.2021

GİRİŞ

COVID-19 salgının dünya gündeminde yerini almaya başladığı ilk günlerden itibaren Halk Sağlığı Uzmanları Derneği, bu alanda bilimsel gelişmeleri takip etmeye ve çalışmaya başlamıştır. Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulunda en başında bir üyemiz bulunurken bu sayı Nisan başında sekiz üyeye ulaşmıştır. Benzer şekilde Şubat sonu itibari ile kurulan Türk Tabipleri Birliği COVID-19 İzleme Kurulunda da ilk andan itibaren yer alınmıştır. Üyelerimiz, en başından beri İl Pandemi Kurullarında ve belediyelerin bu alanda oluşturdukları bilim kurullarında, TTB-UDEK çatısı altında ve diğer sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarında aktif olarak görev almışlardır.

Pandeminin ilan edildiği 11.03.2020 tarihinden ve halkı bilgilendirmeye dönük çalışmalarına başlayan derneğimiz, yazılı ve görsel medya, sosyal medya ve diğer birçok mecrada halkı ve sağlık personelinin bilgilendirme ve farkındalık artırma çalışmalarında yer almışlardır.

Bir yıllık dönemde dernek çalışmalarımız aşağıdaki başlıklarda özetlenmiştir.

1. COVID-19 Görev Grubu ve Web Sitesi
2. HASUDER Görüşleri
3. HASUDER Yeni Koronavirüs Haber Postası
4. Pandemi Raporları
5. Pandemi Günleri Sohbetleri
6. Türkiye Halk Sağlığı Dergisi Covid-19 Özel Sayısı
7. İnfografikler
8. Sempozyum
9. Webinarlar
10. Kongre
11. Türkiye Sağlık Raporu
12. Çalışma Grupları Üretimleri

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

1. COVID-19 Görev Grubu ve Web Sitesi

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği olarak, COVID-19 Pandemisi ilan edildikten çok kısa süre sonra (15.3.2020) bir görev grubu oluşturularak, hastalığın seyri ve bilimsel gelişmeler yakinen takip edilmiştir.

Görev grubunun amacı ve hedefleri; *"HASUDER-Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) Görev Grubu, HASUDER Yönetim Kurulu'nun Dünya Sağlık Örgütü tarafından Mart 2020 döneminde pandemi olarak ilan edilmiş COVID-19 konusunda dünyada ve Türkiye'de süreçle ilgili yapılan çalışmalarını yakından izleyerek proaktif çalışmalar yapmak, var olan çalışmalara bilimsel zeminde katkı sunabilmek, halk sağlığı bakış açısıyla birey ve/veya toplum sağlığı için öneriler sunmak amacıyla oluşturulmuş akademi ve saha çalışanlarının bir arada üretmesine olanak sağlayan 15.3.2020 tarihinde oluşturulmuş bir danışma kuruludur."* şeklinde tanımlanmıştır.

[Ana Sayfa - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](http://hasuder.org.tr) adresinden görev grubumuzun internet sitesine ulaşılabilir.

2. HASUDER Görüşleri

HASUDER olarak basın ve kamuoyu ile paylaştığımız 7 adet görüş açıkladık.

1. HASUDER GÖRÜŞÜ [Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin Yeni Koronavirüs Hastalığı \(COVID-19\) Süreci İle İlgili Görüşleri, 16.03.2020 - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](http://hasuder.org.tr)
2. HASUDER GÖRÜŞÜ [Halk Sağlığı Uzmanları Derneğinin \(HASUDER\) Yeni Koronavirüs \(COVID-19\) Hastalığı Süreci İle İlgili Görüşleri-2 - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019](http://hasuder.org.tr)
3. HASUDER GÖRÜŞÜ [Gebelikte COVID-19 Enfeksiyonu İçin Çeşitli Derneklerin Görüşleri - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](http://hasuder.org.tr)
4. HASUDER GÖRÜŞÜ [HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİNİN \(HASUDER\) YENİ KORONAVİRÜS \(COVID-19\) HASTALIĞI SÜRECİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ-4](http://hasuder.org.tr)
%
5. HASUDER GÖRÜŞÜ [Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin COVID-19 Süreci ile İlgili Görüşleri - 5 - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](http://hasuder.org.tr)

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

6. HASUDER GÖRÜŞÜ [Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin COVID-19 Süreci ile İlgili Görüşleri - 6 - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](#)
7. HASUDER GÖRÜŞÜ [Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin COVID-19 Süreci ile İlgili Görüşleri - 7 - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](#)

Bu görüşlerle birlikte, başta aşı uygulamaları ve bilimsel yayınlar ile ilgili Sağlık Bakanlığı izni olmak üzere TTB-UDEK altında yapılan açıklamalara destek verilmiş ve ortak görüş paylaşımında yer alınmıştır.

Ör: Covid-19 Hastaları ve/veya Hastalığı İle İlgili Bilimsel Yayınlar İçin "Sağlık Bakanlığı izni" Şartı Hemen Kaldırılmalıdır. https://www.ttb.org.tr/udek/haber_goster.php?id=488

3. HASUDER Yeni Koronavirüs Haber Postası

COVID-19'la ilgili hem dünyadaki hem de Türkiye'deki gelişmeleri özetleyecek, literatürü yakından takip ederek önemli bulunanları kısaca özetleyecek ve Dernek'ten haberlere de yer verecek günlük bir haber bülteni olan "HASUDER Yeni Koronavirüs Haber Postası" isimli bilgilendirme broşürünü 78 sayı olarak yayınladık.

[Korona Postası - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](#)

4. Pandemi Raporları

Salgının seyrini değerlendirmek üzere pandemi raporları hazırladık. 14., 28. ve 56. günlerde olmak üzere toplam 3 rapor hazırladık.

1. [Yeni koronavirüs \(COVID-19\) Pandemisi: İlk 14 Gün Değerlendirmesi - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](#)
2. [Pandeminin 28. Gün Değerlendirmesi - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](#)
3. [Türkiye'de Hazırlıklılık ve Yanıt: 56. Gün Değerlendirmesi - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](#)

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

5. Pandemi Günleri Sohbetleri

Halk sağlığı uzmanlarının buldukları alanda pandemi ile mücadelede neler yaptıklarını ortaya koymak amacıyla “Pandemi Günleri Sohbetleri” adı altında röportajlar gerçekleştirdik. Bu röportajlarda, sahada çalışan uzmanlar, akademisyenler ve asistanlarla salgın mücadelesinde nasıl konumlandıkları, salgına dair genel değerlendirmeleri, yaptıkları, yapamadıkları, duyguları ve geleceğe dair öngörülerini üzerine sohbet edildi. Toplam 14 adet röportaj gerçekleştirdik.

[Pandemi Sohbetleri - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](https://www.hasuder.org.tr/pandemi-sohbetleri-yeni-koronavirüs-hastalığı-2019)

6. Türkiye Halk Sağlığı Dergisi covid-19 Özel Sayısı

Halk Sağlığı Uzmanları Derneğinin uluslararası yayınlanan, Türkiye Halk Sağlığı Dergisinin (Turk Journal Public Health) COVID-19 özel sayısını hazırladık.

[Sayı Detayı » DergiPark](#)

7. İnfografikler

COVID-19’dan korunmaya dair halka ve sağlık çalışanlarına yönelik; Doğru bilinen yanlışları düzeltmek amacıyla halka yönelik, salgınla mücadelede yapılması gerekenlere dair halka ve yöneticilere yönelik çok sayıda infografik hazırladık. Bu infografikler hem web sitesinde hem de HASUDER’in sosyal medya hesaplarında sürekli yayınlandı.

[İnfografikler - Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019 \(hasuder.org.tr\)](https://www.hasuder.org.tr/infografikler-yeni-koronavirüs-hastalığı-2019)

8. Sempozyum

Yeni Koronavirüs Hastalığı(COVID-19) ile mücadele kapasitesinin geliştirilmesi için halk sağlığı bakış açısıyla durum tespiti yapabilmek ve geleceğe dair öneriler sunabilmek için, Halk Sağlığı Bakış Açısıyla Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) Mücadelesi “Çevrim İçi” Sempozyumunu, 17-19 Eylül 2020 Tarihinde gerçekleştirdik.

[Halk Sağlığı Bakış Açısıyla Yeni Koronavirüs Hastalığı \(COVID-19\) Mücadelesi “Çevrim İçi” Sempozyumu - HASUDER](#)

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

9. Webinarlar

Pandemi kapsamında çeşitli başlıklarda 11 Webinar gerçekleştirdik.

1. Kovid-19 Aşı ve Bağışıklama Hizmetlerinin Planlanması Uygulanmasında Sorunlar Çözümler <https://www.youtube.com/watch?v=8VKOqNOAGic>
2. Türkiye Atık Sularında Sars-Cov-2 Ölçümleriyle Covid-19 Taraması Çalışmaları <https://www.youtube.com/watch?v=nOPKqJFQbWY&t=779s>
3. COVID-19 Testleri ve Yorumlanması <https://www.youtube.com/watch?v=ZHNVhwJi-O4&t=5s>
4. COVID-19 Pandemisi Sağlık İşkolu Dışında Çalışma Yaşamını Nasıl Etkiledi? Metal İşkolu Örneği <https://www.youtube.com/watch?v=3JdYUwclKBO>
5. Pandemi ve Çevre Sağlığına Etkileri https://www.youtube.com/watch?v=_ncCR9Ht2nY
6. Covid-19 Salgınında Neredeyiz? <https://www.youtube.com/watch?v=OoRnh6v4XEk>
7. Salgının Gelişim Süreci https://www.youtube.com/watch?v=A_urLsD7eLs
8. Pandemi Sürecine Yönelik Halk Sağlığı Uzmanlarının Soruları ve Önerileri <https://www.youtube.com/watch?v=vpMsBhcHTTs&t=633s>
9. Covid-19 Pandemic - Situation Update and Emerging Priorities/Actions <https://www.youtube.com/watch?v=zellntkfNFg>
10. Covid-19 ve Sağlık Çalışanlarının Sağlığı <https://www.youtube.com/watch?v=4y6vzVAjIxy&t=569s>
11. Covid-19 ve Alanda Çalışan Halk Sağlığı Uzmanlarının Deneyimleri <https://www.youtube.com/watch?v=Pzxi-hTU4XU&t=22s>

10. Kongre

4. Uluslararası 22. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi'ni 13-19 Aralık 2020 Tarihinde, "Yeni Dünya İçin Yine Halk Sağlığı" temasıyla gerçekleştirdik. [Halk Sağlığı Kongresi 2020 \(uhsk.org\)](http://HalkSağlığıKongresi2020.uhsk.org)

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

11. Türkiye Sağlık Raporu

Halk Sağlığı Uzmanları Derneğinin, Türkiye Sağlık Raporlarının üçüncüsünü Türkiye Sağlık Raporu 2020'yi yayınladık. Covid-19 pandemisi raporda Bölüm 7'de **(Yeni Koronavirüs Hastalığı (Covid-19) Sorunu Ve Yönetimi)** geniş olarak yer almıştır. Bölüm alt başlıkları aşağıda sunulmuştur.

- COVID-19; Kısa Tarihsel Süreç Analizi ve Çıkış (Uluslararası Perspektif).
- Türkiye'de Pandemi Sürecinde Hazırlıklılık ve Baş Etme Stratejileri.
- Türkiye'de COVID-19 Salgın Eğrisine Bakış.
- Kanıta Dayalı Salgın Yönetiminde Modelleme Çalışmaları: COVID-19 Pandemisi Deneyimi COVID-19 Küresel Salgını Döneminde Halk Sağlığı Eğitimi
 - Pandemi Mücadelesi İçin Halk Sağlığı Tıpta Uzmanlık Eğitim Müfredatı Nasıl Güncellenmeli? Pandemi Sürecinde Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER) Çalışmaları
 - COVID-19 Açısından Risk Grupları
 - Türkiye'de Bulunan Suriyeliler, Diğer Mülteciler, Uluslararası Göçmenler ve Yeni Koronavirüs Hastalığı
 - Pandeminin Çevresel Boyutu
 - Pandemi ve Çalışan Sağlığı: Açlık mı? Hastalık mı?
 - Pandemi ve Sağlık Çalışanları
 - COVID-19 Salgını Doğru Kavramanın Yolu: Etkin Risk İletişimi
 - Pandemi Bir Halk Sağlığı Akademisyeninin Saha Deneyimleri: Sorunlar ve Öğrendiklerimiz Pandemi, Sosyal Medya ve İnfodemi
 - Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) Pandemi Yönetiminde İnfografik Kullanımı ile İlgili Deneyimler
 - Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) ve Yerel Yönetimler
 - Bir Üniversite Hastanesinde COVID-19 Enfeksiyonunu Önleme Çalışmaları
 - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin COVID-19 Deneyimi

[BookLibrary Manager](#) | [Raporlar-Bildirgeler-Videolar](#) | [Türkiye Sağlık \(halksagligiokulu.org\)](#)

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

12. Çalışma Grupları

HASUDER Çalışma Grupları, kendi alanlarında pandeminin ilk gününden itibaren bir çok üretim gerçekleştirmişlerdir.

- COVID-19 Aşılması HASUDER Tutum Belgesi
[COVID-19 Aşılması HASUDER Tutum Belgesi - HASUDER](#)
- COVID-19'un Gölgesinde Dünya Ruh Sağlığı Günü
[COVID-19'un Gölgesinde Dünya Ruh Sağlığı Günü - HASUDER](#)
- HASUDER COVID-19 Aşısı- Profesyonel Habercilik İçin İpuçlarını Yayınladı
[HASUDER COVID-19 Aşısı- Profesyonel Habercilik İçin İpuçlarını Yayınladı - HASUDER](#)
- HASUDER Çocuk Sağlığı Çalışma Grubunun Covid-19 Pandemi Sürecinde Okullarda Yüz Yüze Eğitime Başlanması Konusunda Görüşü
[HASUDER Çocuk Sağlığı Çalışma Grubunun Covid-19 Pandemi Sürecinde Okullarda Yüz Yüze Eğitime Başlanması Konusunda Görüşü - HASUDER](#)
- Nargile İçimini Bırakmak İçin Önemli Bir Neden Daha: Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19)
[Nargile İçimini Bırakmak İçin Önemli Bir Neden Daha: Yeni Koronavirüs Hastalığı \(COVID-19\) - HASUDER](#)
- Okullarda Yüz Yüze Eğitime Başlanmasına İlişkin Rapor
[Okullarda Yüz Yüze Eğitime Başlanmasına İlişkin Rapor - HASUDER](#)
- Pandemi Süreci Ve Tütün Kontrolü: Güncel Gereksinimlerden Çözümlere
[Pandemi Süreci Ve Tütün Kontrolü: Güncel Gereksinimlerden Çözümlere - HASUDER](#)
- Tütün Kullanımının Riskleri Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) Küresel Salgınında da Karşımıza Çıktı!
[Tütün Kullanımının Riskleri Yeni Koronavirüs Hastalığı \(COVID-19\) Küresel Salgınında da Karşımıza Çıktı! - HASUDER](#)
- Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) Günlerinde Tütün Kontrolü
[Yeni Koronavirüs Hastalığı \(COVID-19\) Günlerinde Tütün Kontrolü - HASUDER](#)

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

- Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı CoronaVac Aşısı İle Aşılama (Sağlık alışanları için bilgi notu)

[Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı CoronaVac Aşısı İle Aşılama \(Sağlık alışanları için bilgi notu\) - HASUDER](#)

Saygılarımla.

HASUDER Yönetim Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Pınar OKYAY

KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ

Ek-1

COVID-19 pandemi sürecinde Tıbbi Mikrobiyoloji bilim alanının yaşamdaki yaygın etkisi çarpıcı bir şekilde ortaya çıkmış ve Derneğimize bu süreçte aktif rol alma görevi düşmüştür. Gerek sağlık hizmeti alanında, gerekse toplumsal/sosyal alanda meydana gelen bu değişimin yanı sıra, bilimsel gelişmeler de tüm hızıyla devam etmektedir. Uzmanlık Derneğimizin salgında başlangıçtan bugüne kadarki çalışmaları aşağıda sıralanmıştır.

Konu başlıkları:

1. Pandemi sürecinde uzmanlık alanınıza yönelik olarak üyelerinizle ve kamuoyu ile paylaştığınız öneriler

Hazırlanan tüm görüş ve öneriler üyelerimizle paylaşılmakta ve web sayfasına yerleştirilmektedir.

- a. Çin'in Wuhan şehrinde Aralık ayının sonunda ortaya çıkan yeni koronavirüs salgını (COVID-2019; SARS-CoV-2) ile ilgili olarak, basın ve medyada açıklama yapılmış, Klinik Viroloji Çalışma Grubunun hazırladığı bilgi notu paylaşılmış, Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti ile ortak yazı ve bilgi notları yayımlanmıştır. Konuyla ilgili gelişmeler ve hazırlanan görüş yazıları Dernek web sayfasında ve sosyal medya hesaplarında paylaşılmaktadır.
- b. COVID-19 pandemisinin başında çalışma gruplarımızın ve üyelerimizin katkılarıyla zenginleşen www.klimudkoronavirus.org adresli yeni bir web sayfası hazırlandı. COVID-19 internet Yayın Kurulu oluşturuldu. Çalışma gruplarımız tarafından yeni dokümanların oluşturulması ve mevcut dokümanların güncellenerek web sitesinde yer alması faaliyetleri gerçekleşti.

Ek-1

COVID-19 salgını ve laboratuvar uygulamalarına yönelik klimudkoronavirus@gmail adresimize gönderilen sorular cevaplandırıldı.

- c. "COVID-19 tanısında Tıbbi Mikrobiyoloji laboratuvarlarının rolü" ile ilgili KLİMUD basın açıklamamız 30.03.2020 tarihinde basın ve yayın kuruluşlarıyla paylaşıldı.
- d. COVID-19 pandemisi normalleşme sürecinde tanı testleri ve laboratuvarlar konusunda Klinik Viroloji Çalışma Grubu'nun katkılarıyla hazırlanan KLİMUD tespit ve önerileri 01.06.2020'de Sağlık Bakanlığı'na ve ardından TTB-UDEK COVID-19 Grubuna iletildi.
- e. Klinik Viroloji Çalışma Grubu'nun (KVÇG) görüş ve Türk Tıbbi Mikrobiyoloji Yeterlik Kurulu'nun (TTMYK) katkılarıyla hazırlanan, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'ne 21.08.2020'de iletilen "Yetkilendirilecek COVID-19 Laboratuvarlarının İşleyişine İlişkin Görev ve Sorumlulukları" konulu görüş yazısı hazırlanarak web sayfamıza yerleştirildi.
- f. "Antalyaspor Olayından Hareketle Türkiye'de COVID-19 Laboratuvar Tanısında Tespitler" ile ilgili görüşümüz 21.09.2020 Sağlık Bakanlığı, HSGM ve basın-yayın kuruluşlarıyla paylaşıldı.
- g. "COVID-19 Testlerinin Kullanımı ve Uygunsuz Reklamlar" ile 'COVID-19 Laboratuvarlarında Çalışma Yetkinliği' hakkındaki görüşümüz Sağlık Bakan Yardımcıları, Bilim Kurulu, HSGM, SB Tetkik ve Teşhis Hizm. Dai. Bşk ile paylaşıldı.
- h. "Pandemi yönetimi ve olası gevşetici kararlar" hakkındaki görüşlerimiz TTB-UDEK Başkanlığına bildirildi.

2

Ek-1

i. Klimudkoronavirus Yayın Kurulu ve Klinik Viroloji Çalışma Grubu'nun katkılarıyla hazırlanan "Pandemide Laboratuvar Tanı Sürecine Yönelik Tespit ve Öneriler" 04.08.2020'de Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakan Yardımcıları, HSGM, SB Tetkik ve Teşhis Hizm.Dai.Bşk, SB Kalite ve Akreditasyon Dai. Bşk. ile paylaşıldı.

2. Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar ve bu yöndeki görüş ve önerileriniz. Bu görüşleriniz ve önerilerinize yönelik yürüttüğünüz çalışmalar

- Salgın öncesinde yüzyüze yapılması planlanan eğitim programları; bölge toplantıları, kurslar, çalıştaylar, çekirdek eğitim müfredatına yönelik iyileştirme çalışmaları, yeterlik sınavı ve eğitici eğitimi çalışmaları gerçekleştirilemedi. İlerleyen zaman içinde bu çalışmaların bir kısmına çevrim içi olarak uzaktan iletişim ile başlandı.
- COVID-19 salgınının başlamasıyla birlikte uzmanlık öğrencileri büyük oranda COVID-19 laboratuvarlarında da çalışmaya başladı. İlgili rotasyonlarını yapamadan moleküler mikrobiyoloji laboratuvarlarında çalışan uzmanlık öğrencilerine de destek olacak çevrim içi eğitim programları ve dokümanlar hazırlandı.
- Laboratuvar uygulamaları rehberlerinin güncelleme çalışmalarına gecikerek de olsa başlandı.
- Birçok uzmanlık alanında olduğu gibi eğitim kurumlarında da pandeminin gerektirdiği COVID-19 ile ilgili yoğun çalışma temposunun, uzmanlık öğrencilerinin rotasyonlarını ve eğitim hedeflerini aksatması tehditi doğdu. Kurumların bu yönde durum saptaması yaparak eksikliklerin telafisine ihtiyaç bulunmaktadır.

3

Ek-1

- Uzmanların yanı sıra, uzmanlık öğrencilerinin de yoğun iş temposunun getirdiği fiziksel ve duygusal yıpranmalarına eğitim eksikliği endişelerinin de eklenebileceği dikkate alınarak çalışma organizasyonlarının yapılması gerekmektedir.

Uzmanlık Derneğimizin pandemi sürecinde eğitim ile ilgili yapmış olduğu faaliyetler aşağıda açıklanmıştır.

- a. Sosyal mesafe kavramının gölgesinde, yüz yüze gelemediğimiz pandemi günlerinde **@klımud2009** instagram hesabımızdan canlı yayınlar gerçekleştirildi.
 - i. Koronavirüs ile ilgili sorularınızı yanıtlıyoruz
 - ii. Tüm yönleriyle SARS-CoV-2 PCR Testi
 - iii. PCR Testi Laboratuvar Deneyimleri
 - iv. COVID-19 Tedavisi, ilaç ve aşı çalışmaları
 - v. COVID-19 Dünü, bugünü, yarını
- b. COVID-19 pandemi sürecinde, olabildiğince çok literatürü en kısa sürede gözden geçirip, nitelikli bilgiyi üyelerimize ulaştırmak, sahada çalışan meslektaşlarımıza katkı sunabilmek adına "KLİMUD Haftalık Literatür Özetleri" grubunu oluşturarak makale avcılarının hazırladığı toplam sekiz sayı paylaşıldı.
- c. TTB-UDEK Başkanlığına, "COVID-19 ile ilgili uzmanlık alanlarına özgü zorlukların ve değişimlerin saptanması" hakkındaki sorularına 05.05.2020 tarihinde yanıt verildi.
- d. KLİMUD Yönetim Kurulu moderatörlüğünde "COVID-19 PCR Laboratuvarlarında Yaşanan Deneyimlerin" paylaşıldığı çevrim içi çalıştay 11.09.2020 tarihinde gerçekleşti.

4

Ek-1

- e. Uzmanlık öğrencilerinin laboratuvarlarda birlikte çalıştığı teknik personelin pandemi süreçlerine yönelik yetkinliğinin artırılması amacıyla 'SARS CoV-2 PCR teknik personel eğitimi' elektronik modülü hazırlandı.
 - f. COVID-19 Tanı Laboratuvarlarında görev yapan Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanlarının ve uzmanlık öğrencilerinin, her yönü ile laboratuvar tanı süreçleri konusundaki bilgi ve yetkinliklerini artırarak pandemi sürecinde en etkin ve en verimli şekilde yer almalarına katkı sağlamak amacıyla 19-24 Ekim 2020 tarihleri arasında Klinik Viroloji Çalışma Grubu yürütücülüğünde, Tanısal Moleküler Mikrobiyoloji Çalışma Grubu ve Laboratuvar Uygulamalarında Kalite ve Akreditasyon Çalışma Grubu katkılarıyla çevrim içi olarak "COVID-19 Mikrobiyolojik Tanı Kursu" düzenlendi.
 - g. Asistan ve Genç Uzman Komisyonu (AGUK) çevrim içi çalıştay düzenleyerek sorunlarını tartıştı.
 - h. Pandemi sürecine ilişkin bilimsel gelişmelerin konu ile ilgili herkese dinamik olarak aktarılması ve etkileşimli bir şekilde tartışılabilmesi amacıyla, uzmanlık öğrencilerinin akademik danışmanların yönlendirmesiyle hazırladığı ve kendilerinin sunduğu KLİMUD Makale Saati oturumları, iki haftada bir çevrim içi olarak planlandı. İlki "Covid-19: Bağışıklık ve Aşı" olan ve 28.01.2021'de gerçekleşen oturumlar devam etmektedir.
- 3. Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanınız hem de toplum sağlığına yönelik olarak görüş ve çalışmalarınız**

5

Ek-1

- a. COVID-19 pandemisi normalleşme sürecinde tanı testleri ve laboratuvarlar konusunda önerilerimiz 01.06.2020'de Sağlık Bakanlığı'na iletildi.
- b. Çevrim içi olarak 13-19 Aralık 2020 tarihleri arasında gerçekleşen 4. Uluslararası 22. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi'nde "Pandemide Tıbbi Mikrobiyolojik Bakış" oturumunda derneğimiz temsilcileri 'SARS-CoV-2 testlerinin prensiplerini ve akılcı uygulama yollarını açıkladılar.
- c. Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti, Derneğimiz ve Ankara Mikrobiyoloji Derneği'nin katkılarıyla 25-27 Aralık 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilen TMC 2020 sempozyumunda 2020 yılı içerisinde alanımızda yaşanan yeni gelişmeler paylaşıldı ve COVID-19 pandemisi ile ilgili değerlendirmeler yapıldı.
- d. COVID-19 pandemisi ile ilgili uzmanlık alanımızı ilgilendiren sorular ve sorunlara cevap bulabilmek için ihtiyaç duyulan bilimsel çalışma projelerine öncülük edebilmek amacıyla, öneride bulunan ve ilgili çalışma gruplarındaki üyelerimizden oluşan gruplarda çalışmalar planlandı. Bu yöndeki projeleri desteklemek için bütçe ayrıldı.
- e. 'COVID-19 Laboratuvarlarında Çalışma Yetkinliği' konusunda rapor hazırlanarak Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakan Yardımcıları, HSGM, SB Tetkik ve Teşhis Hizmetleri Daire Başkanlığı'na iletildi.
- f. COVID-19 mikrobiyolojik tanı testlerinin pandemi döneminde doğru kullanımı ve yorumlanması kritik önem taşımaktadır. COVID-19 mikrobiyolojik testlerine ilişkin hatalı kullanımın önüne geçmek ve toplum tarafından yanlış anlaşılmaları açıklığa kavuşturmak amacıyla, bu testlerle ilgili toplumu bilgilendirme broşürü ve

6

Ek-1

özellikle testleri isteyen ve sonuçlarını yorumlayan hekimlere yönelik olarak da bir bilgilendirme broşürü hazırlanmasına karar verilmiştir. Dokümanların hazırlanmasında Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği (KLİMUD) Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği (KLİMİK), Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER) ve Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti (TMC) birlikte çalışmışlardır.

- g. "Sağlık çalışanlarının sağlığı toplum sağlığının güvencesidir. Salgın Ağırlaşıyor, Tükeniyoruz!" konulu TTB-UDEK açıklamasına derneğimiz de katkıda bulunmuştur.
- h. TTB UDEK Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Grubunca 11 Ocak 2021'de gerçekleştirilen "COVID-19 pandemisinde laboratuvar alanlarında çalışanların sağlığı" çevrim içi toplantısında Dernek temsilcilerimiz yer alarak bilgi vermiş, açıklamalarda bulunmuşlardır.
- i. Tehdit oluşturan SARS-CoV-2 varyantları hakkında bilgilendirme ve tedbirler dokümanı KLİMUD, KLİMİK, HASUDER ve TMC tarafından hazırlanarak paylaşılmıştır.
- j. TTB-UDEK bünyesinde kurulan Koronavirüs Pandemisi Çalışma Grubu'nda Derneğimiz temsil edilmektedir.

4. Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalarınız

- a. Pandeminin başında ihtiyaç duyulan bilgileri paylaşmak, tartışmak için Instagram hesabımızda canlı yayınlar yapıldı.
- b. Pandemide Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanlarının çalışmalarındaki ihtiyaçları karşılamak ve gerekli dokümanları hazırlayarak paylaşmak için özel bir web sayfası kuruldu. Soruların iletilmesi ve

7

Ek-1

- cevaplanması için özel bir e-posta adresi alındı. İlgili makalelerin paylaşılması için KLİMUD kütüphanesi elektronik olarak hazırlandı.
- c. KLİMUD Laboratuvar Güvenliği Çalışma Grubu (LUKA ÇG) tarafından Dünya Sağlık Örgütü'nün 12 Şubat 2020 tarihli geçici kılavuzu referans alınarak hazırlanan **'Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) Laboratuvar Güvenliği Rehberi'** web sayfamızda yayımlandı.
- d. "Mikrobiyologlar Gözüyle COVID-19" çevrim içi canlı konseyi 08.04.2020'de gerçekleşti.
- e. KLİMUD yönetiminde 04.05.2020 tarihinde "COVID-19 moleküler testlerde kalite yönetimi ve çözüm önerileri" çevrim içi toplantısı düzenlendi.
- f. Türk Klinik Biyokimya Derneği ile 16.05.2020 tarihinde 'COVID-19 Laboratuvar Tanı İzlemi' , 01.07.2020'de 'SARS-CoV2 tanı ve taramalarında serolojik testler ve sonuçlarının yorumlanması' çevrim içi seminerleri düzenlendi.
- g. "COVID-19: Tanıdan-Kliniğe" KLİMUD webinarı 04.06.2020 tarihinde gerçekleştirildi.
- h. 'Pandemide İnfluenza Sindemi Yapar mı? Hazırlıklı mıyız?' webinarı 22.09.2020 tarihinde yapıldı.
- i. Klinik Viroloji Çalışma Grubu yürütücülüğünde, Tanısal Moleküler Mikrobiyoloji Çalışma Grubu ve Laboratuvar Uygulamalarında Kalite ve Akreditasyon Çalışma Grubu katkılarıyla 19-24 Ekim 2020 tarihleri arasında çevrim içi olarak "COVID-19 Mikrobiyolojik Tanı Kursu" düzenlendi.

8

Ek-1

- j. KLİMUD Laboratuvar Uygulamalarında Kalite ve Akreditasyon Uygulamaları Çalışma Grubu (LUKA ÇG) tarafından düzenlenen "COVID-19 MOTAKK DKD Programının Sahaya Yansımaları" çevrim içi toplantısı 26 Ekim 2020'de gerçekleşti.
- k. "COVID-19 Mikrobiyolojik Tanısına Güncel Yaklaşım" konulu çevrim içi toplantı 10 Aralık 2020'de düzenlendi.
- l. Klinik Viroloji Çalışma Grubu tarafından 30.01.2021'de "Risk Oluşturan Güncel Varyantlar: Süperkoronavirüse Doğru mu?" çevrim içi toplantısı düzenlendi.

PATOLOJİ DERNEKLERİ FEDERASYONU

Patoloji Dernekleri Federasyonu

Patoloji Dernekleri Federasyonu olarak pandemi süresince tüm eğitimlerimizi Nisan 2020 tarihinden itibaren çevrimiçi yapmaya başladık ve halen devam ediyoruz. 2020 yılı içinde yapmayı planladığımız yüz yüze Patoloji Kongresini 2021 Mayıs ayına erteledik. 2021 yılı içinde Sitopatoloji ve Patoloji Kongrelerimizi de çevrimiçi yapıyoruz.

Ayrıca pandeminin hemen başında tüm patoloğlarla yaptığımız anket çalışmasının sonucu aşağıdaki linkte bulabileceğiniz gibi STED dergisinde yayınlandı. Aralık 2020 tarihinde ise daha az katılımlı olsa da ikinci bir anket düzenledik ve onunla ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

TÜRK ANDROLOJİ DERNEĞİ

TÜRK ANDROLOJİ DERNEĞİ
İSTANBUL - 1992

Onursal Başkan

Prof. Dr. Ateş Kadioğlu
I.Ü.İstanbul Tıp Fakültesi,
Üroloji AD, Androloji Bilim Dalı,
İstanbul
E-posta:
kadiogluates@ttmail.com

Başkan

Prof. Dr. Barış Altay
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Üroloji Anabilim Dalı, İzmir
E-posta:
ahmet.baris.altay@ege.edu.tr

Genel Sekreter

Prof. Dr. Mustafa F. Usta
Akdeniz Üniversitesi Tıp
Fakültesi, Üroloji AD, Androloji
Bilim Dalı, Antalya
E-posta:musta@akdeniz.edu.tr

Sayman

Doç. Dr. Memduh Aydın
G.O.P.Taksim Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Üroloji Kliniği, İstanbul
E-posta:
memduhaydin@hotmail.com

Üye

Prof. Dr. Sefa Resim
Kahramanmaraş Sütçü İmam
Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Üroloji
Anabilim Dalı, Androloji Bilim Dalı
Başkanı, Kahramanmaraş
E-Posta: sefaresim@gmail.com

Üye

Prof. Dr. Murat Çakan
Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Üroloji
Kliniği, Ankara
E-Posta:
muratcakandr@gmail.com

Üye

Prof. Dr. Fikret Erdemir
Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp
Fakültesi, Üroloji Anabilim
Dalı, Tokat
E-posta:
fikreterdemir@myynet.com

Üye

Prof. Dr. Metin Öztürk
İstanbul Haydarpaşa Numune
Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Üroloji Kliniği, İstanbul
E-posta:
drmetinozturk@gmail.com

Androloji Bülten Editörü**TARİH:**18.02.2021**SAYI:**07**KONU:** COVID-19 Salgınının Birinci Yılında Yapılanların Paylaşılması HK.**Prof. Dr. Umut Akyon****TTB-UDEK Başkanı****ANKARA****İlgi:**A.227 sayı ve 15.02.2021 tarihli yazınız**Sayın Akyon,**

Türk Androloji Derneği olarak Covid-19 Pandemi sürecinde üyelerimize günc aktarmak amaçlı çeşitli eğitim çalışmaları yapılmıştır. Bu eğitim çalışmalarını aşağıdaki gibidir.

Türk Androloji ve Türk Üroloji Derneği Ortak Çalışmaları:**26 Haziran 2020 – ANDROLOJİDE ÖRNEK REÇETELER (Oturum-1)****29 Haziran 2020 – VARİKOSEL OTURUMU****5 Ağustos 2020 - ANDROLOJİDE ÖRNEK REÇETELER (Oturum-2)****10 Ağustos 2020 - ANDROLOJİDE ÖRNEK REÇETELER (Oturum-3)****Türk Androloji Derneği****14-17 Ekim 2020 – ONLINE GÜNCEL ANDROLOJİ SEMPOZYUMU**

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Barış Altay
Türk Androloji Derneği Başkanı

Publications approval reference: 001559

Novel coronavirus (COVID-19) standard operating procedure

Fire Risk Assessment: Guidance on completing specific FRA for temporary wards provided for Covid-19 treatment or care

To be used in conjunction with HTM 05-03: Part K

This guidance is correct at the time of publishing (06 April 2020). However, as it is subject to updates, please use the hyperlinks to confirm the information you are disseminating to the public is accurate.

NHS England and NHS Improvement

Doç.Dr. Türkan Kudsioğlu

KALP CERRAHİSİNDE COVID 19 HASTALARININ ANESTEZİ YÖNETİMİ

Koronavirus hastalığı(COVID-19) son üçaydır dünyada viral pandemi meydana getirmiştir. Hastalık yeni tanımlanmış şiddetli akut solunum sendromu (SARS)-CoV-2 olarak adlandırılmıştır. Virüsün başlıca özelliği; daha çok akciğer tip II alveol hücreleri, miyokard, böbrek proksimal tübülleri, özofagus, ileum ve mesane epitel hücrelerinde bulunan ACE-2 reseptörüne bağlanmasıdır. Enfeksiyonun bulaş derecesi oldukça yüksektir. Yandaş hastalığı olan kişilerde mortalite oranı daha yüksek oranlarda (% 2-3) saptanmıştır (1). Hastalar hafif, ciddi ya da kritik olarak YB sürecini gerektirecek bulgularla gelmektedir. Yoğun bakımda ARDS tablosunda solunum ve bunu izleyen çoklu organ yetmezliği ile ölümcül seyredabilmektedir(1).

Kardivasküler Sisteme Etkileri;

Miyokardit, miyokard hasarı, aritmi ve venöz tromboemboli gelişimine neden olabilmektedir. Meta-analizlerde; hastaların % 17.1'nin hipertansif, %16.4'nün kardiyovasküler hastalıklı ve % 9.7'in diyabetli olduğu görülmüştür. Ayrıca viral tutulumla bağlı YB'da hastaların % 10.4'ünde kalp yetersizliği gelişmiştir(2).

Miyokard tutulumunda, EKG değişikliği (ST yükselmesi, özgül olmayan ST-T segment değişiklikleri), troponin ve natri-üretik peptid düzeylerinde yükselme görülmektedir. Ayrıca ciddi inflamatuvar etki ile protrombotik sistem aktivasyonu ve plak rüptürü sonucu miyokard infarktüsü (Mİ) veya ciddi miyokard inflamasyonu sonucu O₂ sunumunda azalma ile Mİ gelişmesi olası senaryolardır. Bunun yanı sıra miyositler ve vasküler endotel hücrelerinde bulunan ACE-2 reseptörlerinin koronavirus tarafından invazyonu ile doğrudan kardiyak tutulumla nedeni olabileceği ya da immün yanıt ve sitokin fırtınasının miyokarditin altta yatan mekanizması olabileceği ileri sürülmektedir. (2,3).

D-dimer düzeylerinin % 50 vakada yüksek olduğu, bu artışın sistemik proinflamatuvar aktivasyona bağlı ve mortalite ile ilişkili olduğu bulunmuştur(4). Trombosit düzeyi ise vakaların % 20'sinde düşmüştür. Ayrıca IL-6 düzeyleri mortal seyreden vakalarda yüksek saptanmıştır. Prokalsitonin, ferritin artmaktadır. Viral miyokardit tanısı için esas olarak pozitif viral polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) olduğunu göstermek gereklidir.

COVID-19 nedenli ARDS'deki toraks tomografisi (BT) bulguları, hastaneye akut kalp yetmezliği(KY) ve akut pulmoner ödem ile gelen hastaların BT bulgularına benzer olabilir(3).Ayrırcı tanıda, COVID-19 da;her iki akciğerin tutulumu, özellikle periferik yerleşimli buzlu cam görünümü, konsolidasyon alanları ve dairesel akciğer lezyonları mevcuttur. Akut KY'de pulmoner venöz konjesyon, kalptebüyüme, plevral efüzyon görülmektedir. Viral pnömoniler ile ilişkili ARDS tablosunda, ekokardiyografi ve BNP seviyeleri ayrırcı tanıda önemlidir(7). Postmortem biyopsilerde, lenfositlerin baskın olduğu hücresel fibromiksoid eksüda, pnömosit deskuamasyonu, interstisyel mononükleer inflamasyon, hyalin membran oluşumu ile bilateral yaygın alveoler hasar görülmüştür (1).

Transtorasik ekokardiyografi (TTE) COVID-19'lu hastalarda rutin olarak yapılmamalıdır. Yatakbaşı USG/point of care USG ise;troponinde anlamlı artma/azalma, yeni tanılı KY, aritmi, önemli EKG değişiklikleri, yeni gelişen sol ventrikül EF düşüklüğü (<50) varsa yapılabilir.Ayrıca KY'ye bağlı volüm yükü değerlendirilmesi inferiyor vena kava kollaps indeksi ile ölçülebilir. Transözefageal ekokardiyografi(TÖE), endoskopik işlem ve aerosol oluşumu ile virüs yayılım riskine sahiptir Endikasyonları çok iyi değerlendirilmeli ve çok gerekli olmadıkça ertelenmeli veya iptal edilmelidir.

Prof. Dr. Halit Madenoğlu

Prof. Dr. Hatice Türe

Prof. Dr. Serap Karacalar

Prof. Dr. Züleyha Kazak Bengisun

Uzm. Dr. Güzde İnan

Uzm. Dr. Şüheda Çelebi

İskemik inmenin endovasküler tedavisi sırasında anestezi uygulamaları, COVID-19 pandemisi sırasında özellik arz etmektedir. Nöroanestezi bilimsel kurulu yönetimi olarak, Amerika'da bu konuda söz sahibi 2 derneğin ortak görüş bildirgesinin çevirisi, sahada çalışan "Anesteziyoloji ve Reanimasyon uzmanlarımızın" ilgisine sunulmuştur.

COVID-19 Pandemi Sırasında Akut İskemik İnmenin Endovasküler Tedavisinde Anestezi Yönetimi: Society for Neuroscience in Anesthesiology & Critical Care (SNACC) Konsensus Bildirimi

Özet

COVID-19 pandemisi sırasında akut iskemik inme (Aİİ) için endovasküler tedavinin anestezi yönetimi ile ilgili fikir birliğine dayalı uzman (The Society for Neuroscience in Anesthesiology and Critical Care) görüşlerinin oluşturulma amacı; 1.hastalar için optimal nörolojik sonuç 2.sağlık çalışanları için riski en aza indirmek 3.optimal anestezi tekniği seçimi (Monitörize Anestezi Bakımı (MAB) veya genel anestezi (GA)). Kurumlar ve sağlık hizmeti sunucuları, hastaların ve hizmet sunucularının güvenliğini sağlamak için mevcut uygulama standartlarını ve kaynak kullanılabilirliğini göz önünde bulundurarak bu önerileri yerel ihtiyaçlara en uygun şekilde uyarlamaya teşvik edilmektedir.

Giriş

Dünya genelinde anestezi uzmanları, Covid-19 a bağlı ciddi akut solunum yetmezliği (SARS-Cov2) ile uğraşırken Covid-19 vakalarının % 16,4'ünde kardiyovasküler ve serebrovasküler hastalık, % 5'inde ise iskemik inme rapor edilmiştir ve bu akut inme hastalarının endovasküler tedavi (EVT) gerektirmesi muhtemeldir. Ek olarak EVT gerektiren hastalar toplum maruziyetine bağlı SARS-Cov2 için taşıyıcı olabilirler. Aİİ'de EVT uygulamalarında anestezi seçimi tartışmalıdır (GA veya MAB). Randomize kontrollü çalışmalar MAB'ne göre GA'nin nörolojik sonuçlar açısından potansiyel avantajlarını göstermektedir. Bununla birlikte pratik uygulamalarda önemli farklılıklar mevcuttur (rutin GA, rutin MAB yada her ikisini kullanan diğer merkezlerde) Esasen EVT için MAB uygulanmakta iken acil GA'ye dönüş Covid-19 salgını nedeniyle sağlıkçılar açısından risk oluşturmaktadır. Hastanelerin çeşitli alanları arasında hızlı transfer gerekliliği; acil servisler, görüntüleme, müdahale alanları, yoğun bakım ve anestezi sonrası bakım üniteleri, enfeksiyon testi için çok az ya da hiç vakit olmaması riski arttırmaktadır. Society for Neuroscience in Anesthesiology and Critical Care (SNACC) tarafından

To cite this article: Sungur Z. Anesthetic management of patients with COVID-19. *Curr Thorac Surg* 2020; 5(1): E1-E4.

Editorial

Anesthetic management of patients with COVID-19

 Zerrin Sungur*

Department of Anesthesia and Reanimation, İstanbul University, İstanbul Faculty of Medicine, İstanbul, Turkey

Nowadays, we have to face an unexampled outbreak associated with more than 1 million over the world and with quite high mortality. Health systems are solely focused on this pandemic, which is globally out of control. Although the majority recovers with mild to moderate symptoms, pneumonia may ensue with respiratory failure. Healthcare providers and especially anesthesiologists constitute the frontline of this outbreak. It is actually very dynamic period with more questions than responses despite several publications worldwide. Meanwhile ultra-high spread and transmission ways are mostly determined. This article is a modest introduction about COVID-19, focusing mainly on precautions, which should be adopted by medical staff most vulnerable to this infection.

A novel pneumonia was initially described in December 2019 at Wuhan, and China reported World Health Organization (WHO) country office about unknown pneumonia. It would be later attributed to a novel coronavirus. The disease was subsequently named as “coronavirus disease 2019” or as commonly called COVID-19. On the last days of January, the first cases of COVID-19 were enrolled in Italy, and a terrifying cluster ensued in Lombardy. Outbreak gained a global

aspect with new cases in Europe and in Asia.

At first days of February, China reported more than 20.000 patients. Owing to the rapid spread of the disease, WHO proclaimed pandemic on 10 March with a situation report. Organization Director highlighted the importance of readiness, detecting modalities, protection and reducing transmission in his global message. Furthermore, COVID-19 reached America with the United States, Canada, Brazil, Chile as well as Australia and New Zealand. The first case was declared on 11 March in Turkey. Actually more than 200 countries are involved about 1.2 million patients and more than 60.000 deaths (in the first days of April).

The pathogen belongs to the Betacoronavirus family existing about 5000 years on earth and known to be associated with severe acute respiratory syndrome (SARS) or Middle East respiratory syndrome (MERS) [1]. The name is related to the crown-like view of S proteins under electron microscopy. It is an enveloped RNA virus, which seems to use angiotensin converting enzyme 2 receptor via S protein similar to SARS. These receptors are situated particularly in the lung but also in intestines, myocardium or vessels.

Corresponding Author*: Zerrin Sungur, MD. İstanbul University, İstanbul Faculty of Medical, Department of Anesthesia and Reanimation, İstanbul, Turkey.
E-mail: zerrin_sr@yahoo.com Phone: +90 2124142000
Doi: 10.26663/cts.2020.00011

Received 05.04.2020 accepted 06.04.2020

Provenance and peer review: This article was commissioned by the Editorial Office, Current Thoracic Surgery. The article did not undergo external peer review.

E1

CMS Adult Elective Surgery and Procedures Recommendations:
Dental müdahaleler de dahil olmak üzere tüm zorunlu olmayan ameliyatları ve prosedürleri bir sonraki duyuruya kadar sınırlayın

CMS, COVID-19'u ciddi bir şekilde ele almak için ventilatörler ve Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) gibi kritik kaynakların korunmasının ve hastaların, personelin SARS-CoV-2 virüsüne maruziyetinin sınırlandırılmasının gerekliliğini kabul etmektedir. Ekte, tüm dış prosedürleri dahil zorunlu olmayan yetişkin elektif cerrahi, tıbbi ve cerrahi prosedürlerin sınırlandırılması için rehberlik bulunmaktadır. Bu hususlar, içinde bulunduğumuz halk sağlığı acil durumu sırasında hayati sağlık kaynaklarının yönetimine yardımcı olacaktır.

Dış prosedürlerinde KKD kullanılır ve sağlık hizmeti sağlayıcısının hastaya yakınlığı nedeniyle en yüksek bulaşma risklerinden birine sahiptir. Yayılma riskini azaltmak ve Kişisel Koruyucu Donanım (KKD)'ları korumak için, gerekli olmayan tüm dış muayenelerinin ve prosedürlerinin bir sonraki duyuruya kadar ertelenmesini tavsiye ediyoruz.

Kademeli bir çalışma planı; hayatının kurtarılması, organ işlevinin korunması ve alta yatan durum veya hastalıktan daha fazla zarar görmemesi için acil veya ivedi müdahale gerektiren kişilere, sağlık sistemlerinin kaynakları göz önünde bulundurularak cerrahi hizmet ve prosedürlerin en iyi nasıl sağlanacağını düşündüğü için sunulmuştur. Kararlar, eyalet ve yerel sağlık görevlileri de dahil olmak üzere yerel sağlık hizmeti sistemlerinin ve hastalarına doğrudan sorumluluğu olan cerrahların sorumluluğu olmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, planlanan herhangi bir prosedürün riskini ve faydasını analiz ederken, sadece klinik durum değerlendirilmemelidir, aynı zamanda kaynakların korunması da düşünülmelidir. Bu tavsiyelerin, konu uzmanlarının geri bildirimlerine dayanarak kriz süresi boyunca göz önünde bulundurulması amaçlanmaktadır. Şu anda COVID-19 enfeksiyonları ile ilgilenmeyen bölgelerde bile kişisel koruyucu donanım (KKD), hastane ve yoğun bakım ünitesi yatakları ve ventilatörler sağlanmalıdır. Bu nedenle, duruma göre değerlendirmeler yapılırken, planlanan cerrahinin devam edip etmeyeceği konusunda aşağıdaki faktörlerin dikkate alınmasını öneriyoruz:

- Tesis ve bölgedeki mevcut ve tahmini COVID-19 vakaları.
 - Elektif cerrahileri azaltmak için aşağıdaki tabloda yer alan kademeli yaklaşımı göz önünde bulundurun. Kararlar hastane, cerrah, hasta ve diğer hask sağlığı uzmanlarına danışılarak alınmalıdır.
- Tesislere Kişisel Koruyucu Donanım sağlanması
- Personel uygunluğu
- Yatak uygunluğu, özellikle yoğun bakım ünitesi (YBÜ) yatakları
- Ventilatör uygunluğu
- Hastanın sağlığı ve yaşı, özellikle iyileşme döneminde eşzamanlı gelişebilecek COVID-19 enfeksiyonu riskleri göz önüne alındığında
- Prosedürün aciliyeti

Aşama	Eylem	Tanım	Lokasyon	Örnekler
Aşama 1a	Cerrahi/prosedür ertelenmesi	Low acuity cerrahi/sağlıklı vaka- Ayaktan cerrahi Yaşamı tehdit eden hastalık yok	HOPD* ASC** Düşük/Hiç COVID-19 vakalı hastane	-Karpal tünel -EGD -Kolonoskopi -Katarakt

COVID-19 ile ilişkili Obstetrik Anestezi Uygulamasında Geçici Öneriler*

Travay ve Doğum için Öneriler

Hastaneye yatmadan önce tarama yapılması

Hastalar elektif işlemlerden (örneğin; planlı sezaryen, elektif doğum indüksiyonu, serklaj) bir gece önce telefonla aranarak COVID bulguları var mı soruşturularak taranmalı. Bu konuya dahil olan destek personel de taranmalıdır.

Ekip, eğitim, ekipman

- Travay-doğum odasında ve sezaryen ameliyathanesinde COVID-19 ile enfekte hastanın bakımından sorumlu kişiler kim olacak planlanır ve en aza indirilir
- Anne-bebek geçişini önlemek için bebeğin ayrı yerde tutulması yenidoğan ekibiyle planlanır
- Kişisel koruyucu ekipmanların giyilmesi ve çıkarılması, ameliyathaneye transfer, COVID-19 şüpheli semptomları olan hastanın travay-doğum odasına alınması dahil COVID-19'lu hasta bakımı için simülasyon senaryoları çalışılır
- Makinelerin ve ameliyathanenin kontaminasyonundan kaçınmak veya en aza indirmek için vajinal veya sezaryenle-doğum için ilaçlar dahil ekipmanla beraber COVID-19 kitleleri oluşturulur
- Her hastanenin politikasına göre şüpheli veya COVID-19 ile enfekte hastaların ziyaretçiler veya destek personelle teması sınırlandırılır

Obstetrik anesteziye özgü öneriler

Bu genel öneriler Anestezi Hasta Güvenliği Kurumunun Kılavuzuna göre inceleme altındaki ve COVID-19 testi pozitif kadın hastaların yönetimi için yapılmıştır.

1. Tercihen negatif basınçlı bir izolasyon odasına hastanın kabul edilmesi ve hasta bakımından sorumluların sayısının minimum olacak şekilde sınırlandırılması
2. Tüm sağlık çalışanlarının, doğum veya ameliyat salonuna girerken havayla veya temasla nakledilmeye karşı göz koruyucu (önlük, eldiven, maske, göz koruyucular) önlemler alması
3. Giyinme ve soyunma zaman alabilir o nedenle ihtiyaçları öngörerek acil durumlardan kaçınılması
 - Erken epidural analjezi, acil sezaryenle doğum için genel anestezi ihtiyacını azaltabilir.
 - COVID-19 teşhisini kendisi nöraksiyel anestezi için bir kontrendikasyon değildir.

FAQ ON ANESTHESIA MACHINE USE, PROTECTION, AND DECONTAMINATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Contributor: Jeffrey Feldman MD, APSF Chair of Committee on Technology

ORJİNAL METİNDEN ÇEVİREN: UZM. DR. ALEV ŞAYLAN

COVID-19 SALGINI SIRASINDA ANESTEZİ MAKİNESİ KULLANIMI, KORUNMASI VE DEKONTAMİNASYONU HAKKINDA SSS

Konuk : Jeffrey Feldman , APSF Teknoloji Komitesi Başkanı

Bu bilgilendirme, COVID-19' un yeniliği göz önüne alındığında, mevcut en iyi klinik kanıtların mevcut olduğu Çin, Güney Kore, İtalya deneyimlerinden ve SARS, MERS gibi önceki salgınlardan alınan raporlarla desteklenmektedir.

1)Anestezi makinesini potansiyel olarak enfekte olmuş bir hastanın kontaminasyonundan korumak için en iyi strateji nedir?

Kısa Yanıt: Solunum devresi ile hastanın hava yolu arasına ısı ve nem değişim filtresi ve ekspiratuar devre hattı ile makine arasına bir virüs filtresi yerleştirin.

Bu önlem tüm hastalar için aynıdır. Strateji, hastanın enfeksiyon riskine bağlı olarak farklı değildir. Solunum devresi ile hastanın hava yolu arasına yerleştirilen ısı ve nem değişim filtresi (HMEF) makineyi kirlenmeye karşı koruyacaktır. Gaz örnekleme hattı, örneklenen gazın gaz analiz cihazına girerken kirlenmemesini sağlamak için filtrenin makine tarafındaki ısı ve nem değişim filtresine bağlanmalıdır. Bu, makinenin iç kirlenmesini önleyeceğinden çok önemli bir öneridir.

1

Ameliyathanede nasıl bir koruma gereklidir?

- Anestezistler tarafından hazırlanan kaynaklarda sadece anestezistden bahsediyor ve tam korumalı olması isteniyor.

SURGICAL INFECTIONS
Volume 21, Number 3, 2020
© Wiley Asia Laboratories, Inc.
DOI: 10.1098/Sur.2020.0140

Letter to the Editor

Anesthesia Procedure of Emergency Operation for Patients with Suspected or Confirmed COVID-19

Xianjie Wen^{1,2} and Yiqun Li³

British Journal of Anaesthesia, 2020, 122(3), 322-323

doi: 10.1016/j.bja.2020.03.005

Advance online publication: 2020 03 12

© 2020

BJA

EDITORIAL

Outbreak of a new coronavirus: what anaesthetists should know

Philip W. H. Peng^{1,2}, Pak-Lung Ho¹ and Susy S. Hota^{1,3}

¹Department of Anaesthesiology and Pain Medicine, University Health Network, University of Toronto, Toronto, ON, Canada; ²Department of Microbiology and Cecil Yu Centre for Infection, University of Hong Kong, Hong Kong, Traction Prevention and Control Department, University Health Network, Toronto, ON, Canada and ³Department of Medicine, University of Toronto, Toronto, ON, Canada

*Corresponding author. E-mail: Philip.peng@utoronto.ca

Keywords: airway management, coronavirus, COVID-19, infection prevention and control, MERS, 2019-nCoV, SARS

Recommendations for Anesthesia in Patients Suspected of Coronavirus 2019-nCoV Infection

Hyun Joo Kim, M.D., Ph.D.¹, Justin Sangwook Ko, M.D., Ph.D.,² Tae-Yop Kim, M.D., Ph.D.³,

Scientific Committee on Korean Society of Anesthesiologists

Can J Anesth/J Can Anesth
<https://doi.org/10.1007/s12630-020-01617-4>

CORRESPONDENCE

What we do when a COVID-19 patient needs an operation: operating room preparation and guidance

Lian Kah Ti, MBBS, MMed, FAMS · Lin Stella Ang, MBBS, MMed, FANZCA, EDIC · Theng Wai Foong, MBBS, MMed · Bryan Su Wei Ng, MBBS, FRCA

COVID-19 HASTALIĞINA YÖNELİK SAĞLIK KURULUŞU, PERSONEL VE FAALİYET TÜRÜNE GÖRE KULLANILMASI ÖNERİLEN KORUYUCU EKİPMANLAR^a

Yer	Hedef Personel/ Hasta	Aktivite	Kişisel Koruyucu Ekipman/İşlem Tipi
Sağlık Kurumu			
Yataklı Tedavi Kurumları			
Hasta Odası	Sağlık Personeli	Hastaya direk bakım verme	Tıbbi maske Önlük Eldiven Gözlük/Yüz koruyucu
		Damlacık oluşturan işlemler	N95 ya da FFP2 ya da eşdeğeri maske Eldiven Gözlük/Yüz koruyucu Önlük
	Temizlik personeli	Hasta odasına girerken	Tıbbi maske Önlük İş eldiveni Gözlük/Yüz koruyucu (eğer organik materyal veya kimyasal sıçrama riski varsa)
	Ziyaretçiler ^b	Hasta odasına girerken	Tıbbi maske Önlük Eldiven
Hasta geçişinin olduğu tüm diğer alanlar (klinikler, koridorlar gibi)	Sağlık personeli dahil tüm personel	Hastayla temas sağlamayacak tüm aktiviteler	Kişisel koruyucu ekipmana gerek yoktur.
Triyaj	Sağlık personeli	Hastayla doğrudan temas içermeyen ön değerlendirme ^c	En az 1 metre mesafeyi sağlayacak şekilde yapılmalıdır. Kişisel koruyucu ekipmana gerek yoktur. (1 metre mesafe korunamayacaksa tıbbi maske takılmalıdır)
	Solunum yolu semptomları olan hastalar	Her durumda	En az 1 metre mesafeyi sağlayacak şekilde Hasta tolere edebiliyorsa tıbbi maske takması sağlanmalı

TÜRK ANESTEZİYOLOJİ ve REANİMASYON DERNEĞİ HAVAYOLU YÖNETİMİ BİLİMSEL KURULU

COVID-19 ŞÜPHELİ VEYA TANILI HASTADA HAVAYOLU YÖNETİMİ ÖNERİLERİ.

TEMEL VE VAZGEÇİLMEZ KURALLAR

1. Ekipteki EN DENEYİMLİ KİŞİ UYGULAMALIDIR.
2. ORTAM HAVASINDAN DAMLACIK YOLU İLE BULAŞ İÇİN KORUYUCU ÖNLEMLER ALINMALIDIR.
3. ÖN DEĞERLENDİRME VE GEREKENLER ÇOK İYİ YAPILMALI VE İLK DENEME BAŞARISI YÜKSEK TUTULMALI
4. HASTA İZOLE NEGATİF BASINÇLI BÖLMEDE (İZORT) BULUNMALIDIR.

ETİ ENDİKASYONUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. ETİ ENDİKASYONU İÇİN OLABİLDİĞİNCE ERKEN BULGULAR DİKKATE ALINMALIDIR.
2. VENTİLYASYON STRATEJİLERİNİ DEĞERLENDİRİRKEN DAMLACIK YOLU İLE BULAŞ OLASILIĞINI DİKKATE ALMAK GEREKMEKTEDİR.
3. ETİ GEREKLİ İSE ELEKTİF KOŞULLARDA YAPILMALIDIR. (ACİL DURUM RİSKİ ARTTIRIR)

HAZIRLIK

Ekip elemanları mümkün olan en az sayıda olmalıdır (4-5 kişi).

1. Bütün ekip Kişisel Koruyucu Ekipman(KKE/PPE) ile donanmış olmalıdır
2. En az sayıda ekip elemanı hasta ile temas halinde olmalıdır.
3. Hasta mümkünse negatif basınçlı izolasyon ortamında (İZORT) veya kapısı iyi kapanan kaçağı az bir odada olmalı,
4. En deneyimli ekip elemanı entübasyonu ve/veya ileri havayolu kontrolü/ventilasyon stratejilerini uygulamalıdır (İZORT içinde).
5. Protokolleri/rehberleri ve ekipmanı bilen deneyimli yardımcı hemşire/tekniker/ hekim KKE giymiş olarak asiste etmelidir(İZORT içinde)
6. Zor havayolu şüphesi varsa ve ileri yöntemler uygulamak gerekecekse ikinci bir deneyimli hekim KKE giymiş olarak hazır olmalıdır.(İZORT DIŞINDA)
7. Gerek duyulursa yardım etmek üzere KKE giymiş bir hekim İZORT dışında hazır olmalıdır.İçeride ikinci hekim varsa buna gerek yoktur.
8. KKE giyilmesi/çıkarılması vb diğer işlerde yardımcı olmak üzere bir yardımcı personel İZORT dışında beklemelidir.
9. EKİBİN GÖREV TANIMLARI, STRATEJİ BELİRLENMESİ VE EKİBİN NASIL VE KİM TARAFINDAN HAZIRLANACAĞI GİRİŞİM ÖNCESİ TANIMLANMALIDIR.

KKE: Kişisel Koruyucu Ekipman; FFP3 Maske, + gözler dahil yüzü koruyucu maske + uzun kollu sıvı geçirmez önlük + çift eldiven + ayakkabıları tam kapatacak şekilde uzun galoş.

KLİNİK UYGULAMA

(KKE giyilmiş olmalıdır.)

- * OKSİJENASYON VE HAVAYOLUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ (zor havayolu riski olasılığında atlanabilir)
- * HEMODİNAMİK DEĞERLENDİRME; PRRE-EMPTİV HEMODİNAMİK OPTİMİZASYON

HAVAYOLU CİHAZLARI; HAZIRLIK

PEDİYATRİK COVID-19 HASTALARINDA VEYA ŞÜPHELİ DURUMLARDA KARDİYOPULMONER RESÜSİTASYON (KPR)

Bu açıklama Avrupa Resüsitasyon Konseyi (European Resuscitation Council; ERC) ve Birleşik Krallık Resüsitasyon Konseyi (Resuscitation Council - UK) önerileri ile Resüsitasyon Derneği tarafından hazırlanmış olup sağlık sisteminde KPR uygulayan sağlık çalışanları ve toplum içinde KPR uygulayan halktan kişiler içindir.

Pediyatrik kardiyak arrestlerin kardiyak problemlerden ziyade solunum sıkıntısından kaynaklı olduğunu biliyoruz, bu durum çocuğun kurtulma şansı için ventilasyonun kritik önemde olduğunu göstermektedir. Ancak pediyatrik resüsitasyonda eğitim almamış olanlar için en önemli şey kritik durumdaki çocuğun ihtiyacı olduğu tedaviyi alması için hızlıca harekete geçmek olmalıdır.

Hastane-İçi Resüsitasyon

Covid-19 hastalarında veya şüpheli durumdaki olgularda önerilen açıklamalar tüm yaş grupları için geçerlidir. Balon maske ventilasyonu/entübasyon ekipmanları uygun olduğu müddetçe ağızdan ağıza ventilasyon uygulanmamalı, balon maske ventilasyonu/entübasyon için gerekli ekipmanlar hastanedeki tüm kötüleşme/kardiyak arrest riski olan çocuk/yenidoğanlar için hazır bulundurulmalıdır.

Hastane-Dışı Resüsitasyon

Hastane dışı kardiyak arrestte ambulans çağırma ve hızlıca harekete geçmek kritik öneme sahiptir. Eğer bir çocuk nefes almıyorsa ve hiç bir şekilde harekete geçilmiyorsa hastanın kalbi duracak ve kardiyak arrest meydana gelecektir. Bu yüzden eğer ne yapılacağına dair şüphede kalınıyorsa açıklamalarda yer alan öneriler uygulanmalıdır.

Hastane dışında çocuk veya yenidoğan kardiyak arresti görüldüğünde şüpheli durumu biliyor olacaksınız. Kurtarıcı soluk uygulamasının çocuğa veya kurtarıcıya Covid-19 virusünün geçiş riskini artıracığının farkındayız. Ancak bu risk, hiç bir şey

COVID-19 HASTALARINDA VEYA ŞÜPHELİ DURUMLARDA KARDİYOPULMONER RESÜSİTASYON (KPR) VE MAVİ KOD EKİBİ İÇİN DİKKAT EDİLECEK KONULAR

Bu açıklama Avrupa Resüsitasyon Konseyi (European Resuscitation Council; ERC) ve Birleşik Krallık Resüsitasyon Konseyi (Resuscitation Council - UK) önerileri ile Resüsitasyon Derneği tarafından hazırlanmış olup sağlık sisteminde KPR uygulayan sağlık çalışanları içindir.

A. Amaç

A1. Bu açıklama, sağlık çalışanlarına sağlık hizmetlerinde COVID-19 olduğundan şüphelenilen veya onaylanan hastalar için KPR konusunda özel rehberlik sağlaması amacıyla hazırlanmıştır.

A2. Bu açıklamalar COVID-19'lu hastalarının bakımında deneyimin artmasına ve salgının sağlık hizmeti üzerindeki etkisine bağlı olarak değişebilir. Bu nedenle, web sitemizdeki en son kılavuzu kontrol etmek önemlidir.

A3. COVID-19'un kişiden kişiye yakın temas ve damlacıklar ile bulaşabildiği bilindiğinden enfeksiyon kontrolü ve damlacık ile bulaş önlemlerinin standart prensipleri temel kontrol stratejimiz olacaktır ve titizlikle takip edilmelidir. Etkili enfeksiyon kontrolünün temel prensipleri, el hijyenine ve öksürme ve hapşırma ile üretilen sekresyonların yayılmasının önlenmesine dikkat etmektir.

A4. COVID-19 olduğundan şüphelenilen veya onaylanan hastaları tedavi eden tüm sağlık çalışanlarının, enfeksiyon kontrolü ve kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanımı için yerel ve ulusal rehberliği izlemeleri gerekmektedir.

A5. KPR sırasında, kurtarıcının vücut sıvılarına maruz kalma potansiyeli içeren prosedürler (örn., trakeal entübasyon veya ventilasyon) her zaman uygulanması gereken işlemler arasında yer almaktadır. Bireysel sağlık kuruluşları, sağlık çalışanlarının KKE ile ilgili olarak yerel risk değerlendirmeleri yapmalıdır.

A6. Mavi kod ekibi üyeleri KKE'yi güvenli bir şekilde giymek / çıkarmak (solunum cihazı testi dahil) ve kendi kendine kontaminasyonu önlemek için eğitilmelidir.

B. Hastane içi olası veya kesinleşmiş COVID-19 olan hastalarda KPR rehberi

B1. Durumunda akut kötüleşme veya kalp durması riski altında olan olası COVID-19 hastaları, erken tanımlanmalıdır. Kardiyak arresti ve kişisel korunma sağlanmadan KPR uygulamasını önlemek için uygun adımlar atılmış olmalıdır. Fizyolojik takip sistemlerinin (örn. modifiye erken uyarı skorlaması) kullanılması, hastalardaki kötüleşmenin erken saptanmasını sağlayacaktır.

HALKA AÇIK VE HASTANE DIŞI ORTAMLARDA COVID-19 İLE İLGİLİ ŞÜPHELİ OLAN HASTALARDA KARDİYOPULMONER RESÜSİTASYON (KPR)

Bu açıklama Avrupa Resüsitasyon Konseyi (European Resuscitation Council; ERC) ve Birleşik Krallık Resüsitasyon Konseyi (Resuscitation Council - UK) önerileri ile Resüsitasyon Derneği tarafından hazırlanmış olup hastane dışı bir ortamda KPR / defibrilasyon (elektriksel Şok) uygulayan herkes içindir. Bu açıklama COVID-19'lu hastaların bakımı ile artan deneyime dayanarak değişebilir.

A. Yapılacak ilk Şey yardım çağırarak ve 112'yi aramaktır.

A1. Yaşam belirtilerinin ve normal solunumun olmamasına bakılarak kalp durmasını teyid ediniz. Solunum kontrolü için kulağınızı ve yanağınızı hastanın ağzına yakın tutarak dinlemeyiniz. Eğer kardiyak arresti tanıma konusunda herhangi bir Őüpheniz varsa, yardım gelene kadar göğüs kompresyonlarına (bası) baŐlayınız.

A2. Ambulansın yolda olduğundan emin olunuz. COVID 19'dan Őüpheleniliyorsa, 112'yi aradığınızda bu bilgiyi veriniz.

A3. Algılanan bir enfeksiyon riski varsa, ambulans (veya ileri yardım/bakım ekibi) gelene kadar sadece kompresyonla KPR ve erken defibrilasyon yapmaya çalıŐınız. Ellerinizi göğsün ortasında olacak Şekilde kenetleyiniz ve kuvvetli ve hızlı göğüs kompresyonları yapınız (100-120 bası/dk).

A4. Defibrilatörün erken kullanımı kiŐinin hayatta kalma Őansını önemli ölçüde artırır ve enfeksiyon riskini arttırmaz.

A5. Kurtarıcının kişisel koruyucu ekipmana (KKE) eriŐimi varsa (FFP3 yüz maskesi, tek kullanımlık eldivenler, göz koruması vb.), mutlaka kullanılmalıdır.

A6. Sadece kompresyon ile KPR uyguladıktan sonra, tüm kurtarıcılar ellerini dirseklerine kadar sabun ve suyla iyice yıkamalıdır; alkol bazlı el jeli uygun bir alternatiftir.

B. Pediyatrik Öneri

Pediyatrik kardiyak arrestin bir kardiyak problemden kaynaklanma olasılığının daha düşük olduğu ve solunum problemi ile ortaya çıkma olasılığının daha yüksek olduğu bilinmektedir, dolayısıyla çocuğun hayatta kalma Şansı için ventilasyonun çok önemli olduğu vurgulanmaktadır. Bununla birlikte, pediyatrik resüsitasyon eğitimi almayanlar

için en önemli şey çocuğun kritik durumda ihtiyaç duyduğu tedaviyi almasını sağlamak için hızlı hareket etmektir.

Hastane dışı kalp durması için, ambulans çağırmanın ve derhal harekete geçmenin önemi yeterince vurgulanmalıdır. Bir çocuk normal nefes almıyorsa ve herhangi bir işlem yapılmazsa, kalbi duracak ve tam kalp durması meydana gelecektir. Bu nedenle, ne yapılacağı konusunda herhangi bir şüphe varsa, burada önerilenler yapılmalıdır..

Hastane dışında kardiyak arrest geçiren çocuk/bebeğe ait bilgi tarafınızca olacaktır. Kurtarıcı solukları yapmanın COVID-19 virüsünün kurtarıcıya veya çocuğa/bebeğe bulaşma riskini artıracakını biliyoruz. Bununla birlikte, bu risk, çocuğun ölümüyle sonuçlanacağı bilinen kardiyak arrest durumunda hiçbir şey yapmama riskine kıyasla küçüktür.

Türk Biyokimya Derneği
Turkish Biochemical Society

**COVID-19 Pandemisi Döneminde
Türk Biyokimya Derneği'nin (TBD) Yaptığı Etkinlikler**

1. Pandemi sürecinde Tıbbi Biyokimya uzmanlık alanına yönelik olarak üyelerimizle ve kamuoyu ile paylaşılan öneriler.
 - a. TBD COVID-19 Biyogüvenlik Çalışma Grubu oluşturuldu (15 Mart 2021).
 - b. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) laboratuvar çalışanlarının güvenliği için hazırladığı geçici kılavuz "Laboratory biosafety guidance related to coronavirus disease 2019 (COVID19)", TBD COVID-19 Biyogüvenlik Çalışma Grubu tarafından Türkçeye çevrilerek saha ile paylaşıldı (<http://turkbiyokimyaderneği.org.tr/upload/48/COVID-19.Labguvenligi.pdf>). (Mart 2020)
 - c. TBD COVID-19 Biyogüvenlik Çalışma Grubu tarafından sahaya yönelik bir önlemler listesi hazırlandı (<http://turkbiyokimyaderneği.org.tr/upload/48/TBD.COVID-19.guvenlik.pdf>). (Mart 2020)
 - d. TBD COVID-19 Biyogüvenlik Çalışma Grubu tarafından bir Biyogüvenlik Rehberi hazırlanarak sahaya paylaşıldı (<http://turkbiyokimyaderneği.org.tr/upload/48/COVID-19.Labguvenligi.pdf>). (Mart 2020).
 - e. Bu kılavuz SCI-E kapsamındaki Turk J Biochem'de "COVID-19 laboratory biosafety guide" başlığıyla yayımlandı (Turk J Biochem 2020;45(4)461-463).
 - f. Bu kılavuz WHO web sitesinde "COVID-19 - Global literature on coronavirus disease" başlığı altında yer aldı (<https://pesquisa.bvsalud.org/global-literature-on-novel-coronavirus-2019-ncov/resource/en/covidwho-918015>).
2. Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar ve bu yöndeki görüş ve önerilerimiz, bu kapsamda yürüttüğümüz çalışmalar.
 - a. Bu kapsamda, TBD Akademi çatısı altında TBD Bilişim teknolojileri Çalışma Grubu kuruldu Nisan 2020).
 - b. TBD Akademi, bu çalışma grubu ile üçer günlük kurs şeklinde uygulamalı iki uzaktan eğitim etkinliği düzenledi.
 - i. Ders Tasarımından Ölçme ve Değerlendirmeye Uzaktan Eğitim Kursu (25-27 Eylül 2020).
 - ii. TBD Akademi Uygulamalı Temel İstatistik Kursu (15-17 Ocak 2021).
 - c. TTB Tıpta Uzmanlık Eğitimi Kurultayı kapsamındaki tüm oturumlara aktif olarak katılım sağlandı (11-12 Aralık 2020).
3. Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanımız hem de toplum sağlığına yönelik olarak görüş ve çalışmalarımız. Pandemi ile ilgili çok sayıda ücretsiz katılım sağlanan 1 günlük uzaktan eğitim etkinliği düzenlendi

Türk Biyokimya Derneği
Turkish Biochemical Society

- a. TBD Akademi Toplantısı - Klinik laboratuvarlarda laboratuvar çalışanları için biyogüvenlik önlemleri: Konuşmacı: Güzin Aykal (Moderatörler: Cihan Coşkun, Oğuzhan Zengi), 24 Nisan 2020.
 - b. TBD Akademi Toplantısı - COVID-19 PCR testlerine dış kalite değerlendirme yaklaşımı ve tamamen Türkiye’de üretilen bir dış kalite değerlendirme programı. Konuşmacılar: Khosrow Adeli, Selda Erensoy, Faruk Aydın, Orhan Çömlek, Ümit Zeybek, Erdal Ataç, Mustafa Kolukırık, Berna Aslan, Müjdat Aytekin (Moderatör: Berrin İnal), 19 Mayıs 2020.
 - c. TBD Akademi Toplantısı - COVID-19: Klinik ve Laboratuvar – COVID-19’da Cevaplanamayan Sorulara Kanıta Dayalı Yaklaşım. Konuşmacı: Muhittin Serdar (Moderatör Doğan Yücel), 6 Haziran 2020.
 - d. TBD Akademi Toplantısı - COVID-19: Klinik ve Laboratuvar – Pandemi Süreci ve Tanısal Test Metodolojisi. Konuşmacılar: Ebru Saatçi, Gökhan Metan (Moderatör: Günnur Dikmen), 20 Haziran 2020.
 - e. TBD Akademi Toplantısı - COVID-19: Klinik ve Laboratuvar – Laboratuvar-Klinik Bütünlüğü. Konuşmacılar: Arzu Sayiner, Serhat Ünal (Moderatör: Doğan Yücel), 27 Haziran 2020.
 - f. KLİMUD-TBD Ortak Toplantısı - Pandemi Döneminde Laboratuvar Çalışanlarının Ek Ödeme Sorunu. Konuşmacılar: Cihan Coşkun, Yüce Ayhan, İbrahim Karakuş, Semra Demir (Moderatör: Cihan Coşkun), 20 Temmuz 2020.
 - g. TBD Akademi Toplantısı - COVID-19: Klinik ve Laboratuvar – Güncel Durum ve Yakın Gelecek. Konuşmacılar: Güzin Aykal, Mehmet Şeneş, Çiğdem Sönmez, Doğan Yücel, Murat Akova (Moderatör: Muhittin Serdar), 21 Eylül 2020.
 - h. Canlı Konsey: Pandemi Döneminde Sağlık Çalışanı Güvenliği ve Kesici Delici Alet Yaralanmaları. TBD Başkanı Doğan Yücel Laboratuvar ve Kan Alma Pratikleri konulu konuşmasıyla katkı verdi, 28 Eylül 2020.
 - i. TBD Akademi Toplantısı – Bilişim teknolojisi ve Klinik Laboratuvar. Konuşmacılar: Miral Dizdaroğlu, Ebru Akçapınar Sezer, Deniz İlhan Topçu, Hikmet Can Çubukçu (Moderatör: Muhittin Serdar, Murat Cihan), 29 Ekim 2020.
 - j. Bu kapsamda International Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (IFCC) tarafından 15-17 Şubat 2021 tarihinde düzenlenen "Critical Role of Clinical Laboratories in the COVID-19 Pandemic" konulu uluslararası toplantıda, Avrupa oturumunda (Global Response to COVID-19 Pandemic (Europe)) Türkiye ve TBD adına Prof. Muhittin Serdar katıldı ve "COVID-19 challenges and laboratory perspective from Turkey: Limitations and competences" başlıklı bir konuşma yaptı.
4. Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalarımız.
 - a. Bu kapsamda, 18-20 Aralık 2020 tarihinde 31. Ulusal Biyokimya Kongresi hayata geçirildi. Kongre dijital ortamda 477 katılımcı ile gerçekleştirildi. Burada COVID ile ilgili önemli oturumlar oldu:
 - i. Uydu Sempozyum: Tüm Yönleriyle SARS-CoV-2 Laboratuvar Testleri ve Pandemi Yönetimine Katkıları. Konuşmacı: Aynur Eren Topkaya (Moderatör: Mustafa Hacıahmetoğlu), 18 Aralık 2020.

Türk Biyokimya Derneği
Turkish Biochemical Society

- ii. Uydu Sempozyum: BD COVID-19 Tanı Çözümleri ve POC Antijen Testlerinin Yeri. Konuşmacılar: İpek Çınaroğlu, Bahtiyar Can, Begüm Yıldız (Moderatör: Neval Yurttutan Uyar), 19 Aralık 2020.
 - iii. Uydu Sempozyum: COVID-19 Sürecinde Koagülasyon Laboratuvarının Yönetimi. Konuşmacı: Oğuzhan Zengi (Moderatör: Doğan Yücel), 19 Aralık 2020.
 - iv. Panel: COVID-19 ve Biyokimya Laboratuvarlarına Etkisi. Konuşmacılar: Muhittin Serdar, Fatma Meriç Yılmaz, Ferhan Sağın (Moderatörler: Muhittin Serdar, Aylin Sepici Dinçel), 19 Aralık 2020.
 - v. Panel Konu mas: Pandemi Döneminde Beslenme Yaklaşımı. Konuşmacı: Dilşat Baş (Moderatörler: Özlem Gülbahar, Cihan Coşkun).
 - vi. Uydu Sempozyum: Hangi Aşı? Konuşmacılar: Wang Zhen, Dr. Zhang Yan, Fan Chun Lei, Müjdat Aytekin, Barış Özyurtlu, Cantürk Alagöz (Moderatör: Müjdat Aytekin), 18 Aralık 2020.
- b. Yukarıda 2 b. şikkında yer alan kurslar aynı zamanda mezuniyet sonrası eğitime yönelik kurslardır.
5. Hastalara yönelik olarak salgın döneminde uzmanlık alanınızda yürüttüğümüz ve sürdürmekte olduğumuz faaliyetler.
 - a. Bu konuda yukarıda verilen bütün etkinliklerin kayıtlarına TBD web sitesinden ulaşılabilir.
 - b. En yeni olarak Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi kapsamında “COVID-19 Pandemisinde Tıbbi Biyokimyanın Artan Rolü” başlığıyla hazırlanan kitap yayımlanmıştır (Şubat 2021).

COVID-19 ile ilgili çalışmalar sürmektedir

TÜRK KLİNİK BİYOKİMYA DERNEĞİ

DERNEK YÖNETİM KURULU

Başkan

Dr. Özkan Alataş

Genel Sekreter

Dr. Ceyda Kabaroğlu

Sayman

Dr. Tuncay Küme

Üyeler

Dr. Aslıhan Karul
Dr. Fatih Bakır
Dr. Giray Bozkaya
Dr. Meltem Kilercik
Dr. Özlem Günay
Dr. Tülay Köken

Tarih: 28.02.2021

Sayı: 21/2021

İlgi: TTB-UDEK 15.02.2021 tarih ve 227 sayılı yazısı

Prof. Dr. Umut Akyol
TTB-UDEK Başkanı

Sayın Başkan,
Tüm dünyayı etkileyen COVID19 Pandemisinin birinci yılının dolmasına yaklaştığımız bu günlerde, başlangıcından itibaren hem UDEK olarak hem de uzmanlık derneklerinin kendi alanlarında yaptıkları çalışmalar açısından bir değerlendirme yapılmasına yönelik e-postanız için teşekkür ederiz.
Elde edilecek veriler ile önümüzdeki süreçte salgının yönetimi ve seyrine yönelik olarak son derece önemli ipuçları yakalanacağına inanıyoruz.
Türk Klinik Biyokimya Derneği olarak ilettiğiniz başlıklar altında pandemi süresince gerçekleştirdiğimiz çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

1. Pandemi sürecinde uzmanlık alanınıza yönelik olarak üyelerinizle ve kamuoyu ile paylaştığınız öneriler:

Üyelerimizi pandemiye yönelik olarak bilgilendirmek ve paylaşımı artırmak için, alanımız uzmanları ve diğer uzmanlık alanlarından konuşmacılar ile Webinar'lar düzenlenmiştir.
Webinar 1:16 Mayıs 2020 Cumartesi;14:00-16:00; Prof.Dr.Selda Erensoy ve Prof.Dr.Tamer İnal

Webinar 2: 25 Haziran 2020 14:00-16:00; Prof.Dr.Burak Çimen ve Doç.Dr.Meltem Kilercik
Webinar 3: 1 Temmuz 2020 Çarşamba günü 14 00 – 16 00; Prof.Dr.Gülden Çelik Yılmaz ve Prof.Dr.Sema Genç

Pandemi nedeniyle Nisan ayında yapılamayarak ertelenen ulusal kongremizin sonbaharda yapılması ve çevrimiçi sanal kongre ve bilimsel aktivitelerin planlanmasına yönelik olarak 2020 ve ileriki yılları da kapsayan bir anket üyelerimizle paylaşılmıştır.

16-19 Nisan 2020 tarihinde yapılması planlanan ancak pandemi nedeniyle 3-4 hafta kala ertelenen "Uluslararası Laboratuvar Tıbbı ve XX. Ulusal Klinik Biyokimya Kongresi" 25-26 Aralık 2020 tarihleri arasında çevrim içi senkron olarak gerçekleştirilmiştir. Kongre kapsamında uzmanlık alanımıza ait tıbbi ve bilimsel birçok konunun yanı sıra pandemi ile ilişkili olarak "COVID-19 Pandemi Yönetiminde Tam Otomatik Testlerin Önemi", "COVID 19 Tanı ve İzlemede Laboratuvardan Kliniğe" ve "Covid 19 Tanı ve Yönetiminde Laboratuvar Testleri" oturumları yapılmıştır.

İLETİŞİM

Web: <http://www.tkbd.org.tr>

E-posta: tkbd@tkbd.org

Telefon: 0 (232) 339 21 34

Faks: 0 (232) 339 21 44

Dernek Adresi: Erzene Mahallesi

116 / 2 Sok. No: 10 Kat: Zemin

Bornova-İzmir

TÜRK KLİNİK BİYOKİMYA DERNEĞİ

DERNEK YÖNETİM KURULU

Başkan

Dr. Özkan Alataş

Genel Sekreter

Dr. Ceyda Kibaroglu

Sayman

Dr. Tuncay Küme

Üyeler

Dr. Aslıhan Karul

Dr. Fatih Bakır

Dr. Giray Bozkaya

Dr. Meltem Kilercik

Dr. Özlem Günay

Dr. Tülay Köken

2. Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar ve bu yöndeki görüş ve önerileriniz. Bu görüşleriniz ve önerilerinize yönelik yürüttüğünüz çalışmalar

Uluslararası Laboratuvar Tıbbı ve XX. Ulusal Klinik Biyokimya Kongresi 25-26 Aralık 2020 tarihleri arasında çevrim içi senkron olarak gerçekleştirilmiştir. Kongre kapsamında uzmanlık eğitimine ait sorunlar ve çözüm önerileri

İki farklı oturumda ele alınmıştır: "Tıp Eğitimi ve Tıpta Uzmanlık Eğitiminde Akreditasyon Paneli" İskender Sayek & Dilek Aslan & Canan Çoker ve alanımız Tıpta Uzmanlık Öğrencilerinin konuşmacı olduğu "Pandemi Sürecinde Tıbbi Biyokimya Uzmanlık Eğitimi Paneli" Arif Murat Kaytaş & Şükrü Saygın Demir & Kamil Taha Uçar. Pandemi süresince Tıpta Uzmanlık öğrencilerimiz laboratuvarlarımızda eğitimlerinin yanı sıra Pandemi poliklinik ve kliniklerinde hekim olarak da görev yapmışlardır.

12-13 Aralık 2020'de yapılan 26. Tıpta Uzmanlık Eğitimi Kurultayı'nın Çalışma Gruplarına temsilcilerimiz katılmışlardır. Özellikle "Asistan ve Genç Uzman Hekimler" çalışma grubuna Tıpta Uzmanlık Öğrencisi temsilcilerimiz Şükrü Saygın Demir ve Kamil Taha Uçar katılarak alanımıza özgü eğitim sorunlarını bildirmişlerdir.

3. Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanınız hem de toplum sağlığına yönelik olarak görüş ve çalışmalarınız

Uluslararası Laboratuvar Tıbbı ve XX. Ulusal Klinik Biyokimya Kongresi 25-26 Aralık 2020 tarihleri arasında çevrim içi senkron olarak gerçekleştirilmiştir. Kongre kapsamında iki oturum UEMS (ATUB) ve WASPaLM (Dünya Laboratuvar Tıbbı Birliği) konuşmacılarına ayrılmış, hem Avrupa hem de Dünya'daki pandemi sürecine ait güncel bilgiler meslektaşlarımızdan senkron olarak dinlenmiş ve tartışılmıştır.

4. Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalarınız

Derneğimiz tarafından düzenlenen webinarların yanı sıra TTB-UDEK tarafından derneğimize gönderilen webinar ve görüşler üyelerimizle paylaşılmış ve anketlere katılım sağlanmıştır.

5. Hastalara yönelik olarak salgın döneminde uzmanlık alanınızda yürüttüğünüz ve sürdürmekte olduğunuz faaliyetler

Alanımızda ilk olan Kurum Akreditasyon ziyareti Pandemi koşullarında tüm önlemler alınarak yapılmıştır.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Prof. Dr. Özkan ALATAŞ

Başkan

TKBD

İLETİŞİM

Web: <http://www.tkbd.org.tr>

E-posta: tkbd@tkbd.org

Telefon: 0 (232) 339 21 34

Faks: 0 (232) 339 21 44

Dernek Adresi: Erzene Mahallesi

116 / 2 Sok. No: 10 Kat: Zemin

Bornova-İzmir

TÜRK MİKROBİYOLOJİ CEMİYETİ

TÜRK MİKROBİYOLOJİ CEMİYETİ
TURKISH SOCIETY OF MICROBIOLOGY

Sayı:8
İlgi: 15.02.2021 tarih ve A.227 sayılı yazınız.

22.02.2021

Sayın Prof.Dr. Umut Akyol
TTB-UDEK Başkanı

Sayın Başkan,

COVID-19 Salgınının birinci yılında derneğimiz tarafından yapılan etkinliklerin listesi aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımla

Prof.Dr. Barış Otlu

Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Başkanı

TÜRK MİKROBİYOLOJİ CEMİYETİ
2020-2021 YILI COVID-19 BİLİMSEL ETKİNLİKLERİ1) **Pandemi ve Tek Sağlık Yaklaşımı** (14 Mayıs 2020)

Moderatör: Prof.Dr. Mehmet Ali Öktem

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Aykut Özkul, Coronavirüs'ün çıkış öyküsü

Prof. Dr. Selçuk Kılıç, Coronavirüs'e mikrobiyolojik yaklaşım

Doktor Öğretim Üyesi Mestan Emek, Pandemi sonrası normalleşme

2) **SARS-CoV-2 İle İlgili Moleküler Çalışmaların Epidemiyoloji, Tanı ve Korunmaya Yansımaları** (18 Mayıs 2020)

Moderatör: Prof. Dr. Rıza Durmaz

Konuşmacılar:

Doç.Dr. Aycan Gündoğdu, Tüm Genom Dizileme Verilerinin Filogenetik Analizi

Prof. Dr. Mehmet Ali Öktem, SARS-CoV-2 Genomundaki Varyasyonlar: Patogenez,

Tanı ve Aşı Çalışmalarına Yansımaları

Uzm.Dr. Mert Ahmet Kuşkucu, Güncel Algoritmalar Eşliğinde Tanı

Molla Gürani Mah. Gureba Hastanesi Cad. No:35 D:3 Fatih-İstanbul

Tel: +90 212 531 70 89, +90 212 531 74 61

Faks: +90 212 531 70 89

E-posta: tmc@tmc-online.org

TÜRK MİKROBİYOLOJİ CEMİYETİ
TURKISH SOCIETY OF MICROBIOLOGY

3) Salgın Hastalıklar ve Matematiksel Modelleme: KKTC Denevimi

(29 Mayıs 2020)

Moderatör: Tamer Şanlıdağ

Konuşmacılar:

Prof.Dr. Dr. Kaya Süer, Enfeksiyon Hastalıklarında Küresel Tehditler

Prof.Dr. Evren Hınçal, Salgın Kontrolünde Matematiksel Modellemenin Rolü

Doç.Dr. Dilber Uzun Özşahin, Yapay Zeka ve Covid-19 Alanındaki Uygulamaları

4) Osmanlı'da Veba'dan COVID-19'a Tarihi Bir Yolculuk

(Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti – Gıda Güvenliği Derneği) **1 Haziran 2020**

Moderatörler:

Prof. Dr. Barış Otlu

Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Başkanı

Samim Saner

Gıda Güvenliği Derneği Başkanı

Konuşmacı:

Doç. Dr. Nükhet Varlık

Rutgers Üniversitesi – ABD

5) Dünyayı Sarsan Salgınların Günümüze Yansıması

(Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti – Ankara Mikrobiyoloji Derneği) **8 Temmuz 2020**

Moderatörler:

Prof.Dr. Gülşen Hasçelik

Prof. Dr. Barış Otlu

Konuşmacılar:

Doç. Dr. Şeref Özkara, Tüberküloz: Salgınlar ve Günümüzdeki Yenilikler

Prof. Dr. Ahmet Özbilgin, Dünyada Sıtmanın Tarihçesi

Prof. Dr. Fadile Yıldız Zeyrek, Türkiye'de Sıtma ve Moleküler İz Sürme

6) Uygulamalı COVID-19 PCR Akademisi – KKTC

(TMC-KKTC Mikrobiyoloji Platformu, Yakın Doğu Üniversitesi)**7-8 Eylül 2020**

Kurs Sorumlusu: Prof. Dr. Tamer Şanlıdağ

7) 9. Ayında COVID-19 / Bağışıklık ve Aşıda Son Güncel Bilgiler

16 Ekim 2020

Moderatörler:

Prof. Dr. Barış Otlu

Prof.Dr. Candan Çiçek

Konuşmacılar:

Prof.Dr. Ahmet Saltık COVID-19'a Karşı Toplum Bağışıklığı

Prof.Dr. İhsan Gürsel Dünyada ve Ülkemizde COVID-19 Aşıları

Molla Gürani Mah. Gureba Hastanesi Cad. No:35 D:3 Fatih-İstanbul

Tel: +90 212 531 70 89, +90 212 531 74 61

Faks: +90 212 531 70 89

E-posta: tmc@tmc-online.org

TÜRK MİKROBİYOLOJİ CEMİYETİ
TURKISH SOCIETY OF MICROBIOLOGY

8) TMC 2020 Çevrim İçi Mikrobiyoloji Sempozyumu, 25-27 Aralık 2020
Oturum/Panel/Uydu sempozyumu Konuları

- Türkiyede COVID-19'un laboratuvar tanısı ve ilaç araştırmaları
- COVID 19 pandemisinde Tanı yöntemlerinin akılcı kullanımı
- COVID 19 ile ilgili son gelişmeler; Sars CoV-2 nereye evriliyor, COVID 19 immunopatogenezi, Enfeksiyon bağışıklığı ve COVID 19 aşıları
- COVID 19 Pandemisinde Testlerde Yenilikler ve Hastalık Yönetiminde Güncel konular
- Aşı teknolojileri ve COVID 19 aşıları
- SARS CoV-2 ve yeni varyant VOC-202012/1'nin PCR ile tespitinde Tasarım ve Üretim Sürecindeki son gelişmeler
- SARS Cov-2 RT-PCR ve Hızlı Antijen Test Sonuçlarının Enfektivite ile Korelasyonu
- COVID 19 pandemisi ile evrilen mikrobiyoloj eğitimi
- Tek Sağlık Döngüsünde COVID-19
- COVID19 Salgınının Tüberküloz Kontrolü üzerindeki etkisi
- COVID-19 Hastalarında Mantar Enfeksiyonları
- Salgınların Yönetiminde Moleküler epidemiyolojinin önemi

9) COVID-19 Tanısında Kullanılan Mikrobiyolojik Testler ve Yorumları - Bilgi Notu ; Aralık 2020 (TMC – KLİMUD – KLİMİK – HASUDER)

10) Tehtid Oluşturan Güncel SARS-CoV-2 Varyantları Hakkında Bilgi Notu ; Ocak 2021 (TMC – KLİMUD – KLİMİK – HASUDER)

11) COVID-19 Mikrobiyolojik Tanı Testlerinin Pandemide Akılcı Kullanımı- Bilgi Notu; Ocak 2021 (TMC – KLİMUD – KLİMİK – HASUDER)

12) Covid-19 Hastaları ve/veya Hastalığı İle İlgili Bilimsel Yayınlar İçin “Sağlık Bakanlığı izni” Şartı Hemen Kaldırılmalıdır - Basın Açıklaması , 6 Şubat 2021 (Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği, Türk Toraks Derneği, Türk Yoğun Bakım Derneği, Halk Sağlığı Uzmanları Derneği, Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği, Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği, Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti)

Türk Neonatoloji Derneği

Türk Neonatoloji Derneği adına salgının 1. yılında yapılanların paylaşılması konulu elektronik postanıza cevaben faaliyetlerimiz aşağıda sunulmuştur.

1. Ulusal Kongremiz: 1-5 Nisan 2020 tarihinde yapılması planlanan 28. Ulusal Neonatoloji Kongresi 10-14 Aralık 2020 tarihleri arasında çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Açılış oturumu olarak COVID 19 konusu ele alınmıştır.

Başlık: Yüzyılın Pandemisi : Neler Oldu? Neler Olacak?

Moderatör : Esin Koç

Konuşmacı: Esin Davutoğlu Şenol

2. TND COVID-19 Önerileri: Derneğimiz 21 Mart 2020 tarihinde "Türk Neonatoloji Derneği Covid-19 Enfeksiyonu ve Şüphesi olan Yenidoğan Bebeklere Neonatal ve Perinatal Dönemde Yaklaşım Önerileri" protokolünü hazırlamış ve 23 Mart 2020 tarihinde 2. versiyonu yayınlamıştır. Ayrıca öneriler "The Turkish Neonatal Society proposal for the management of COVID-19 in the neonatal intensive care unit" başlığıyla Türk Pediatri Arşivi Dergisinde İngilizce olarak da yayınlamıştır. 21.01.2021 tarihinde 3. kez revize edilen son versiyona dernek web sitemizden www.neonatology.org.tr ulaşılabilir.

3. Perinatal ve Neonatal Dönemde COVID-19 konulu webinarlar: Derneğimiz yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde çalışan doktor ve hemşirelere yönelik 2 canlı yayın gerçekleştirmiştir. Bunlar aşağıda sıralanmıştır. Ayrıca dernek başkanımız Prof. Dr. Esin Koç'un Türk Maternal Fetal Tıp ve Perinatoloji Derneğinin daveti üzerine katıldığı bir başka webinar da iki dernek başkanı konuyu tüm detaylarıyla tartışmışlardır.

İlk Webinar:

Tarih: 15 Nisan 2020 Çarşamba, Saat: 12.30-13.30

Başlık: Perinatal ve Neonatal Dönemde COVID 19

Moderatör: Prof. Dr. Esin Koç (Türk Neonatoloji Derneği Başkanı, Gazi Üniversitesi Neonatoloji Bilim Dalı Başkanı)

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Hasan Tezer (Bilim Kurulu Üyesi, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Enfeksiyon BD Öğretim Üyesi)

Prof. Dr. Oluş Api (Türk Perinatoloji Derneği, Amerikan Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum ABD Öğretim üyesi)

Prof. Dr. Merih Çetinkaya (Türk Neonatoloji Derneği, Kanuni SS Eğitim Araştırma Hastanesi Öğretim Üyesi)

İkinci Webinar:

Konu: Yenidoğan ünitesinde Covid-19: Sorunlar ve dünya genelinde hazırlıklar

Konuşmacı: Anna Lavizzari (Milan Üniversitesi, İtalya)

Moderatör: Ömer Erdeve (Ankara Üniversitesi, Türkiye)

Tarih & Saat: **21 Ekim 2020 Çarşamba, 20.00**

Süre: Tartışma ile birlikte 1 saat 30 dakika

Amaçlar:

Perinatal ve neonatal Covid-19 konusundaki kanıta dayalı son verileri değerlendirmek

Pandemi sürerken yaklaşan kış sezonundaki zorlukları ve dünya genelindeki hazırlıkları tartışmak

4. COVID-19 konulu araştırmalar: Pandemi başında hızla organize olunarak derneğimizin çok merkezli çalışma platformu olan Trials Network aracılığı ile COVID-19 yenidoğan vakalarının toplanması için girişimde bulunulmuştur. “Türkiye’de Neonatal COVID-19 Vakalarının ve COVID-19 Gebelerin Bebeklerinin Klinik ve Epidemiyolojik Özelliklerinin Araştırılması” başlıklı çok merkezli çalışmamızın ilk sonuçları iki ayrı makale olarak yayına kabul edilmiştir.

Bunlardan ‘A multicenter study on epidemiological and clinical characteristics of 125 newborns born to women infected with COVID-19 by Turkish Neonatal Society’ başlıklı makale European Journal of Pediatrics ‘A Multicentered Study on Epidemiologic and Clinical Characteristics of 37 Neonates With Community-acquired COVID-19’ başlıklı makale ise Pediatric Infectious Diseases Journal tarafından yayınlanmıştır.

5. Pandemi koşullarında diğer eğitimler:

Üyelerimizin pandemi koşullarında yandal ve asistan eğitimlerinde aksamalar yaşamaları nedeniyle Türk Neonatoloji Derneği TV aracılığı ile bu eğitimlere destek olunmuştur. Bu yayınlarda derneğimizin hazırladığı 5 adet Tanı ve Tedavi Rehberi bizzat hazırlayan komisyon hekimlerince interaktif şekilde sunulmuştur.

Doğrudan üyelerimize yönelik mezuniyet sonrası eğitim olarak yurt dışı konuşmacıların katılımı ile seminerler sunulmuş, kurs programları düzenlenmiştir.

İçeriği Yönetim Kurulumuz tarafından belirlenen 34 adet eğitim videosu YouTube kanalımıza yüklenmiştir. Bu çekimler ile “Term ve Preterm Bebek Muayeneleri”, “Neonatal Resüsitasyon Basamakları”, “Prematüre Bebekte Isı Kaybının Önlenmesi”, “Solunum Sıkıntısı Olan Yenidoğan ve Transportu”, “Prematüre Bebek Transportu”, “Bebeklerde Yapılan Girişimler ve Surfaktan Uygulaması” ana başlıklarında TND amblemlili farklı videolar oluşturulmuştur. Bu videoların TND bünyesinde gerçekleştirilecek tüm eğitim faaliyetlerinde ve üyelerin kendi akademik faaliyetlerinde kullanılması amaçlanmıştır. Bu amaçla videolara serbest şekilde <https://www.youtube.com/channel/UC9Rs6Nj0CbKdeMVwZKLo21g> linkinden ulaşılabilir.

TÜRK NÖROLOJİ DERNEĞİ COVID-19

ÇALIŞMA VE ETKİNLİKLERİ

Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan açıklama ile COVID-19 salgınının pandemi olarak kabul edilmesinin ardından Sağlık Bakanlığımızla birlikte Dünya Tıp Organizasyonları hastalığın yaygınlığı, belirtileri, tanı yöntemleri ve korunma ve tedavi yaklaşımları konusunda açıklamalar yapmaya başlamışlardır. Pandemi ile ilgili veriler arttıkça hastalığın diğer sistemlerdeki etkileri de anlaşılma başlanmıştır. Dünya Nöroloji Federasyonu (WFN), Avrupa Nöroloji Akademisi (EAN) ve Amerika Nöroloji Akademisi (AAN) resmi web sayfalarından COVID-19 nedeniyle ortaya çıkabilecek nörolojik bulgular ve nörolojik hastalıklarda COVID-19 korunma ve tedavi yaklaşımları ile ilgili raporlar yayımlamaktadır. Türk Nöroloji Derneği olarak, mevcut bilimsel veriler ışığında bizler de üyelerimize ve hastalarımıza gerekli bilgi desteği sağlamaya çalışmaktayız.

Türk Nöroloji Derneği Covid-19 Komitesi kuruldu

Ülkemizde de önemini koruyan bu süreçte COVID-19 ve nörolojik belirti ve bulgular, COVID-19 ile en sık bildirilen serebrovasküler hastalık durumları ve tedaviye yaklaşım konularında bilim alanına doğru ve etkin bilgi sağlamak, gerekli organizasyonlara destek vermek, işbirliği yapmak, gerek duyan üyelerimize destek olmak amacıyla TND COVID-19 Komisyonu kurulmuştur. Bu komisyonda çalışmak isteyen üyelerimiz komisyonda görev almıştır. Komisyonun çalışma takvimi ve aktivite çeşitliliği komisyon üyelerimizin önerileri, üyelerimizin önerileri ve sürecin gerektireceği aktiviteler; hem üyelerimizle hem de uluslararası partnerlerimizle paylaşılmaktadır.

Çok yakın bir zamanda EAN COVID 19 task force ile bir survey ve derneklerle işbirliği yapılması çalışmalarına girilmesi planlanmaktadır. EAN COVID -19 task force ve WFN "Environmental Neurology Specialty Group"la da çalışmalarımız ve işbirliğimiz halen sürmektedir.

Komisyon üyelerinden hem uluslararası alanda uygulanabilecek hem de kendi verilerimizi değerlendirebileceğimiz anket, çalışma, proje, vb. önerilerini aldık.

Ülkemizde Covid-19 ve Nöroloji konusunda planlanmış akademik çalışmalar:

- Türkiye COVID-19 Hastalarında Nörolojik Tutulum Veri Tabanı
- 'COVID-19 takibinde olan hastaların primer baş ağrısı ile ilişkisi
- COVID-19 HASTALARINDA NÖROLOJİK HASTALIK TESPİTİ VE TAKİBİNİN YAPILMASI-Çok merkezli prospektif Çalışma
- Nörolojik Semptomu Olan ve Olmayan COVID-19 Olgularında Nötrofil/Lenfosit Oranının Prognoz ile İlişkisinin Değerlendirilmesi
- Salgın Döneminde IVİG İdame Tedavisi Alan ve Alamayan Kronik İnflamatuvar Demiyelinizan Poliradikülönöropati (KIDP) Olgularında Nöropatik Semptomlarının ve COVID-19'a Yakalanma Riskinin Değerlendirilmesi
- COVID-19 Karantina Sürecinin Demans Olgularında Ajitasyona Etkisinin Değerlendirilmesi
- COVID-19 Pandemisinde Farklı Nörolojik Hastalıklarda Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesi
- Kesin ve olası COVID-19 vakalarında nörolojik semptomlar

ÜYELERE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

e-sağlık, Tele-Sağlık, Teletıp Sistemlerinin Nörolojide Kullanımı Hakkında Türk Nöroloji Derneği tıbbi ve hukuki görüş ve önerilerini üyeleri ile paylaşmış bu konuda çeşitli bilgilendirici toplantılar düzenlenmiş ve Teletıp ve Nöroloji komisyonu oluşturulmuştur.

Covid -19 servislerinde Nöroloji Uzmanlarının görevlendirilmesi konusunda hukuki sorumluluklar hakkında hukuk büromuz tarafından hazırlanan detaylı bilgilendirme metinleri üyelerimizle paylaşılmıştır.

COVID-19 (SARS-CoV2 ENFEKSİYONU) Rehberi Sağlık Personeline Yönelik Eğitim Sunumu hazırlanmış ve üyelerimizle paylaşılmıştır.

Covid -19 servislerinde Nöroloji Uzmanlarının görevlendirilmesi konusunda hukuki sorumluluklar

Nörolojik Hastalıklar ve Covid-19: Çalışma Gruplarının Önerileri-Uzman Görüşleri

- Corona Salgını Sırasında Miyastenia Gravis Hastalarına Öneriler: Nöromusküler Hastalıklar Çalışma Grubu
- Demans ve davranış nörolojisi çalışma grubunun önerileri paylaşılmıştır
- Multiple skleroz çalışma grubu önerileri paylaşılmıştır
- Epilepsili hastanın covid-19 hastalığına yakalanma riski hakkında bilgi verilmiştir.
- Beyin Damar Hastalıkları:
 - Covid-19 Pandemisinde Akut İskemik İnme Tedavisi: Uzman Görüşü
 - Beyin Sağlığımız İçin Yeni Bir Tehlike Daha Var; Covid-19 Beyin Sağlığı Olmadan Sağlık Olmaz!
- Nörolojik Yoğun Bakım:
 - Yoğun Bakım Hastaları ve COVID-19 ile İlgili EAN Critical Care Panel Görüşü
- Nöromusküler Hastalıklar:
 - Sağlık Çalışanlarına Yönelik Covid-19 ve Nöromusküler Hastalıklar Konusunda TND Nöromusküler Hastalıklar Çalışma Grubunun Önerileri
 - Korona virüs – Nöromusküler Hastalıklar
- Multipl Skleroz:
 - Corona TND MS Çalışma Grubu Üyeleri Görüş
 - Corona ve MS Hastaları
- Davranış Nörolojisi ve Demans:
 - Türk Nöroloji Derneği Davranış Nörolojisi ve Demans Çalışma Grubunun Corona Virus Bulaşma için Önerileri
- Klinik Nörofizyoloji EEG-EMG:
 - İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı Elektromiyografi Laboratuvarı'nda kullanılan "Pandemide EMG İncelemesi Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Adımlar" Prof. Dr. Elif Kocasoy Orhan
 - Hacettepe Pandemi Döneminde EMG Laboratuvarında Çalışma Kılavuzu
 - Hacettepe Üniversitesi Nöroloji Anabilim Dalı EEG laboratuvarı için Prof.Dr. İrsel Tezer tarafından önerilen "Pandemide EEG Laboratuvarında Çalışma Kılavuzu"
- Uyku Tıbbı:
 - Uyku Laboratuvarlarına Covid-19 Önerileri: TND Uyku Tıbbı Çalışma Grubu
- Nörorehabilitasyon:
 - Pandemi Günlerinde Nörorehabilitasyonun Evde Devamlılığının Sağlanması: Nörorehabilitasyon Çalışma Grubu Önerileri
- Nörolojik Hastalıklarda Sağlıkta Yaşam Kalitesi:
 - Covid-19 Pandemisi ve Sonrasında Nörolojik Hastalıklarla Bağlantılı Stigma
 - Covid-19 Pandemisi Günlerinde Yaşam Kalitesini Gözetmek: Lüks mü Gereklik mi?
- Başağrısı Algoritması

MEDYA VE HALKA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Halka ve basına yönelik Covid 19 ve Nöroloji başlıklı basın bültenleri servis edildi ve online toplantılar düzenlendi. Bazı örnek başlıklar:

- Sigara ve Covid-19, 31 Mayıs Dünya Tütüne Hayır Günü: Basın Açıklaması
- Dünya MS Günü basın açıklaması
- İnme için yeni bir risk daha var; Covid-19 Beyin Sağlığı olmadan sağlık olmaz (10 Mayıs Farkındalık Haftası)
- Sağlık Çalışanlarına Uyku Önerileri Webinar ve Basın Açıklaması
- Beyin sağlığımız için yeni bir tehlike daha var, Covid-19 beyin sağlığı olmadan sağlık olmaz. 16-22 Mart Beyin Farkındalık Haftası
- Pandemi İnce – Webinar
- Pandemi Demans – Webinar
- Covidli Günlerde Başağrısı- Webinar
- Korona Virüs'ten Korunma için bilgilendirme
- Türk Nöroloji Derneği Nöromusküler Hastalıklar Çalışma Grubu: Covid-19 Aşılı için Bilgilendirme
- Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanımız hem de toplum sağlığına yönelik olarak TTB'nin yayınladığı görüş ve öneriler desteklenmiş ve web sitemizde yer verilmiştir.

Covid-19 ve Nöroloji başlıklı tüm çalışmaların detaylarına aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<https://www.noroloji.org.tr/menu/158/covid-19-bilgi>

Doğru bilgi her zaman ve her koşulda en çok da bilgi kargaşası veya yokluğu olan durumlarda hayati önemdedir ve doğru bilgiyi sağlamak ve paylaşmak da bizim sorumluluğumuzdur.

Saygılarımızla,

Türk Nöroloji Derneği

TÜRK NÖROŞİRÜRJİ DERNEĞİ

TÜRK NÖROŞİRÜRJİ DERNEĞİ
TURKISH NEUROSURGICAL SOCIETY

TAŞKENT CAD. 13/4 BAHÇELİEVLER, 06500 ANKARA - TÜRKİYE
 TEL : + 90 (312) 212 64 08 FAKS : + 90 (312) 215 46 26
 e-posta : info@turknorosirurji.org.tr web : www.turknorosirurji.org.tr

YÖNETİM KURULU
EXECUTIVE COMMITTEE

Dr. Savaş CEYLAN
 Başkan, President

Dr. Hayri KERTMEN
 2. Başkan, Vice President

Dr. Ali İhsan ÖKTEN
 Sekreter, Secretary

Dr. İlker SOLMAZ
 Muhasip, Treasurer

Dr. Hakan KARABAĞLI
 Veznedar, Treasurer

Dr. Cengiz ÇOKLUK
 Üye, Member

ESKİ BAŞKANLAR
PAST PRESIDENTS

Dr. Nürhan AVMAN
 Dr. Aykut ERBENĞİ
 Dr. Özdemir GÜRÇAY
 Dr. Tunçalp ÖZGEN
 Dr. Yücel KANPOLAT
 Dr. Osman Ekin ÖZCAN
 Dr. Ertekin ARASIL
 Dr. Yamaç TAŞKIN
 Dr. M. Nur ALTINÖRS
 Dr. M. Kemal BAYKANER
 Dr. Kaya AKSOY
 Dr. M. Necmettin PAMİR
 Dr. Nuran ÖZDAMAR
 Dr. Ö. Selçuk PALAOĞLU
 Dr. Mehmet ZİLELİ
 Dr. Ethem BEŞKONAKLI
 Dr. Murad BAYBEK
 Dr. Uğur TÜRE
 Dr. Zeki ŞEKERCİ
 Dr. Talat KIRIŞ
 Dr. Y. Şükür ÇAĞLAR

SEKRETERYA
CENTRAL OFFICE

Mukadder ÇERÇİ
 Nurhan ŞEN

TAŞKENT CAD. 13/4
 BAHÇELİEVLER, 06500
 ANKARA - TÜRKİYE
 PHONE : + 90 (312) 212 64 08
 FAX : + 90 (312) 215 46 26

25.02.2021

TTB-UDEK BAŞKANLIĞI'NA

Derneğimize ilettiğiniz olduğunuz pandemi sürecinde TNDER'in yapmış olduğu faaliyetler şunlardır;

1-Pandemi sürecinde uzmanlık alanımızla ilgili olarak üyelerimiz ve kamuoyu ile paylaştığımız konular şunlardır;
 -TNDER olarak pandemi sürecinin her aşamasını üyelerimizle paylaştık bilgi verdik.
 -TTB'den gelen duyuruları üyelerimize gönderdik.
 -TTB UDEK'ten gelen duyuruları üyelerimiz ile paylaştık.
 -TNDER olarak elektif cerrahi girişimlerine son verdik. Acil alınacak vakalar, ameliyatlar esnasında alınacak önlemler ile ilgili olarak TNDER, Avrupa ve Dünya Nöroşirürji Birliğinin önerilerini üyelerimizle paylaştık.

2-Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar;
 -Elektif cerrahi vaka sayısı çok azaldı. Bu durum asistan eğitimini aksattı.
 -Teorik eğitimler uzun süre aksadı. Çünkü uzman, asistan ve akademisyenler Covid-19 alanlarında çalıştı.
 -Özellikle son yıl asistanları cerrahi eğitim açısından en fazla zarar gören kesim oldu.
 -Teorik eğitimler ulusal ve uluslararası yapılan webinar, zoom toplantılar ile kısmen de olsa giderilmeye çalışıldı.

3-Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi ve aşılama süreci;
 -Ülkemizde ve dünyada salgın yönetimi kötü idi. Veriler saklandı, şeffaf olunmadı. Sağlık Bakanlığı hekimleri ve sağlık çalışanlarını korumada yetersiz kaldı. Bu nedenle sağlık çalışan ölümü çok fazla oldu. Pandemi dünyada eşitsizlikleri ortaya çıkardı.
 -Aşılama süreci de pandemi süreci gibi istenildiği gibi yönetilemedi. Sağlık çalışanları açısından ise aşılama bir sorun yaşanmadı.

4-Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalar;
 -Uzmanlık sonrası eğitim yine büyük oranda yapılamadı. Klinik içi veya ulusal-uluslararası toplantılar ile teorik eğitimler yapılmaya çalışıldı.

5-Hastalara yönelik olarak salgın yönetiminde uzmanlık alanınızda yürüttüğünüz ve sürdürmekte olduğunuz faaliyetler;
 -Hastalara yönelik çok bir faaliyet sürdürdüğümüz söylenemez. Ancak hastalara pandemi sürecinde yapılacak ameliyatlar hakkında ek riskler anlatılmış ve Covid-19'a yönelik ayrı bir onam formu hazırlanmış ve imzalanmıştır.

Prof. Dr. Savaş Ceylan
 Türk Nöroşirürji Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

18-2-2021

2020- 2021 KOVİD-19 Pandemi Sürecinde Türk Oftalmoloji Derneği Faaliyetleri

- T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından 10 Mart 2020 tarihinde Türkiye de başladığının bildirilmesinin ardından Dünya Sağlık Örgütü 12 Mart 2020 de dünyada pandemi olduğunu ilan etti. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye de yapılması planlanan tüm ulusal ve uluslararası bilimsel toplantıların KOVİD-19 pandemisi nedeni ile ileri bir tarihe ertelendiğini duyurdu.
- TOD MYK KOVİD-19 pandemisi nedeni ile 12-3-2020 tarihinde yapılan acil MYK toplantısında 17. Mart Sempozyumunun mücbir neden ile ileri bir tarihe ertelenmesi kararı alındı.
- Pandemi sürecinde öncelikle yakın tarihli takvimli toplantılar 2020 yılı içinde ileri tarihlere ertelendi. Ancak pandemi sürecinin devam ettiğinin görülmesi nedeni ile 17. Mart Sempozyumu, 40 Nisan Kursu, 43. Bahar Sempozyumu, 33. Yaz sempozyumu toplantılarının 2021 yılına aynı konular ile ertelenmesine ve 4. Canlı Cerrahi toplantısının 4-8 Kasım 2020 tarihinde yapılacak olan 54. Ulusal Kongre içinde yapılmasına karar verildi. Ancak pandeminin devam etmesi nedeni ile 2020 yılı ulusal kongresinin sanal olarak yapılmasına karar verildi.
- Kovid Pandemisi nedeni ile 8-12 Aralık tarihleri arasında 2020 Sanal 54. TOD Ulusal Kongresi gerçekleştirildi. 3 bin 617 göz hekimi katıldı. 306 konuşmacı ile toplam 91 oturum gerçekleşirken, etkinlik boyunca 294 sözlü sunum ve 704 poster sunumu yapıldı.
- 2020 Sanal Ulusal Kongre ile beraber 4. Canlı Cerrahi toplantısı yapıldı. Bileşik toplantı içerisinde 13 Aralık 2020 tarihinde TOD 4. Canlı Cerrahi Sempozyumu gerçekleştirildi. Pandemi nedeni ile sanal ortamda 6 birimin katılımı ile cerrahi videolar sunuldu ve tartışıldı. Canlı Cerrahi Sempozyumu Saat 8.00 ile 21.00 arasında sanal platformdan kesintisiz olarak yayınlandı.
- Türk Oftalmoloji Derneğinin 8 şubesi bulunmaktadır. TOD Şube toplantılarının ve TOD Eğitim Merkezi (TODEM) etkinliklerinin ise pandemi ile ilgili hükümetçe alınan sınırlamaların gidişine göre ikinci bir karara kadar ertelenmesinin devamına karar verildi.
- 20-4-2020 tarihinde yapılacak uluslararası ICO-TOYK ortak sınavı 21-Temmuz -2020 tarihine, Mayıs 2020 de yapılacak TOYK pratik sınavı da 12 Eylül 2020 tarihine ertelendi. Ancak pandemi sürecinin devam etmesi nedeni ile TOYK pratik sınavı 2021 yılına ertelendi.
- KOVİD 19 pandemisi sürecinde eğitimde doğacak açığı kapamak için webinar tarzı sanal eğitim programlarının başlatılması yönünde karar alındı. Türk Oftalmoloji Derneğinin 16 eğitim birimi vardır. Tüm birimlerden 2 şer adet webinar için hazırlık yapması istendi. 22 Nisan 2020 de TOD sanal toplantıları başladı. Yurt dışı ilişkiler koordinatörlüğü ve Genç Oftalmologlar sanal toplantıları ile beraber 18-2- 2021 tarihine kadar 55 adet sanal toplantı gerçekleştirildi.
- KOVİD Sürecinde sahadaki üyelerimizi desteklemek üzere Gaziantep Üniversitesi Teknokent Ünitesinden 1000 (bin) adet siperlik siparişi verildi ve KOVİD sürecinde

siperlikler eğitim kliniklerine ve ihtiyacı olan üyelerimizin adreslerine kargo ile teslim edildi.

- Covid pandemisi nedeni ile üyelerimiz ile olan iletişimimizi güçlendirmek için TODNET'e "Yeni Covid-19 Hastalığı" portalı ilave edilmesine ve portaldaki orijinal yazıların İngilizceye çevrilerek İngilizce sayfasının oluşturulmasına karar verildi. Kovid ile ilgili genel ve oftalmoloji ile ilgili güncel yazıların paylaşıldığı KOVID portalına yurtiçi ve yurtdışından yaygın giriş yapıldığı görüldü. KOVID portalı uluslararası oftalmoloji dernekleri ile paylaşıldı.
- KOVID Hastalığına nedeni üyelerimizin karşılaştığı sorunlar ile ilgili hukuk bürosundan gelen görüş alındı ve "Kovid Döneminde Göz Hekimlerinin Hak ve Sorumlulukları" başlıklı TOD hukuk bürosunu görüşü TODNET ve KOVID portalında yayınlandı
- Kovid hastalığının Oftalmoloji ile ilgili risklerini içeren KOVID onam formu Todnet'de yayınlandı
- TOD personeli için kısa dönem çalışma başvurusu yapılmasına karar verildi. TOD personelinin KOVID hastalığı döneminde 1-2-2021 tarihine kadar evden çalışmalarına devam etmesine karar verildi.
- TOD Genel Merkezi tarafından TOD Birimlerden gelen görüşler çerçevesinde hazırlanan KOVID hastalığında göz kliniklerinde yapılacak acil poliklinik, acil ameliyat ve eğitim çalışmaları ile ilgili iki ayrı rapor (Pandemi Nedeni ile Acil Kabul Edilen Göz Ameliyatları ve Yeniden Açılma Sürecinde Türk Oftalmoloji Derneği Değerlendirmesi) KOVID portalı ve TODNET'de yayınlandı.
- KOVID Döneminde TOD Eğitim Merkezlerinde Eye-Si Simülasyon cihazı ile simülasyon eğitimi verilerek eğitim eksiklikleri tamamlanmaya çalışıldı.
- TTB – UDEK tarafından kovid ile ilgili tüm bildiri açıklamalar TOD üyelerine TOD-NET aracılığı ile duyuruldu.
- TTB- UDEK tarafından tüm uzmanlık derneklerinden istenen ortak basın duyuru destekleri TOD-MYK onayı ile verildi. Basın Duyurularında Türk Oftalmoloji Derneğinin desteği sağlandı.

TÜRK ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ BİRLİĞİ DERNEĞİ

TOTBİD

Türk Ortopedi ve Travmatoloji
Birliği DerneğiTarih : 26.02.2021
Sayı : 59Sayın Prof. Dr. Umut Akyol
TTB-UDEK Başkanı

Covid 19 Salgınının başlamasından bu yana derneğimizce tüm süreç yakından takip edilmiştir. Sağlık Bakanlığı, TTB, diğer uzmanlık dernekleri ve yurtdışı dernekler ile kendi önerilerimiz de dahil olmak üzere yapılan tüm bildirimler web sayfamızda üyelerimizle paylaşılmıştır. Yapılan tüm bildirimlere <http://www.totbid.org.tr/totbid/haber/covid-19/20638> sayfasından ulaşabilirsiniz. Yine Covid 19 pandemisi kaynaklı sağlık çalışanlarının yaşamakta olduğu tükenmişlik sendromu ile ilgili hekimlerle dayanışma gösteren TTB'ye teşekkür duyurumuz, sosyal medya araçları ile yayınlanmıştır.

Pandemi sürecinin ilk başladığı zamanlarda ortopedi ve travmatoloji alanındaki elektif cerrahilerin ertelenmesini tavsiye ederek, bu bağlamda duyurularımızı gerçekleştirdik. Branşımızı ilgilendiren konularda sosyal medya araçlarımızı kullanarak, halkı aydınlatıcı, aşağıda sıralayacağımız videolar hazırlayarak yayınladık.

- Menisküs yırtığının her zaman cerrahi gerektirmeyeceği
- Evde basit düşmelerle oluşan yaşlı kırıkları
- Çocukların evde kaldığı süreçte dikkat etmesi gereken konular
- Pandemi sürecinde bisiklet kullanımı
- Karda yürüme teknikleri
- Osteoporoz
- Evde yapılabilecek denge egzersizleri

Bu süreçteki bir diğer sorun ise her birimizin bildiği gibi uzmanlık eğitiminde yaşanan aksamalar ve sıkıntılardır. Bu konuda ise kendi branşımız ile ilgili anabilim dalı başkanları ve eğitim sorumlularına yazı yazılarak, önerilerde bulunulmuştur. Yine derneğimizce asistan eğitimine yönelik online ve offline eğitimler başlatılmıştır. Bunlardan bir tanesi AEGS (Asistan Eğitimi Gelişim Seminerleri) olarak adlandırdığımız bir çalışmadır. "AEGS (Asistan Eğitimi Gelişim Seminerleri)" toplam 12 modül ve 153 konudan oluşmaktadır. AEGS ülkemizde ve dünyada bir araştırma görevlisinin eğitimi esnasında alması gereken eğitimi işleyen ve tüm müfredatı içeren geniş kapsamlı eğitim platformudur. Bu eğitim sistemi yurt dışı tüm Ortopedi ve Travmatoloji derneklerine bilgilendirme amacıyla gönderilmiştir. Bunun dışında YÖK, Sağlık Bakanlığı ve TTB'ye yazı gönderilerek sistem hakkında bilgi verilmiştir. Bugüne kadar 780 hekim sisteme kaydolmuştur. AEGS içerisinde yer alan tüm eğitim videoları, Türk Tabipleri Birliği tarafından kredilendirilmiştir. İleriye dönük olarak

AGRES:
Beyoğlu Mahallesi İktidare Sokak
21/12 K:2
06070 Gaziosmanpaşa ANKARA
Tel: 0312 430 11 40 (pbx)
Fax: 0312 430 27 10
Web: www.totbid.org.tr
E-posta: totbid@totbid.org.tr

Derneğimiz, 27/04/1992 tarih ve 92/2943 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Kamu yararına çalışan dernek" olarak kabul edilmiştir.

AEGS eğitim modülüne, Ortopedi ve Travmatolojide uygulanan tüm muayene videolarının eklenmesi için çalışmalara başlanmıştır. Bu videolara İngilizce alt yazıda eklenecektir. Üçüncü aşama görüntüleme ve dördüncü aşama ameliyat videoları şeklinde olacaktır.

AEGS ayrıca Türk Tabipleri Birliği'nin 13 Aralık 2020 Pazar günü gerçekleştirmiş olduğu "XXVI. Tıpta Uzmanlık Eğitimi Kurultayı" programı içerisinde "İyi Uygulama Örnekleri" oturumunda sunulmuştur.

Bir diğer asistanlara yönelik çalışma ise "Asistan Seminer Eğitim Programı" çerçevesinde üç ay boyunca sürececek her hafta "TOTBİD – TOTEK Eğitim Seminerleri" dir. Her Salı akşamı asistanlara yönelik webinarlar yapılmaktadır. Konu başlıkları da aşağıda verilmiştir.

- Çocuk kırıkları ve Yeniden Şekillenme Potansiyeli
- Uzun kemik cisim kırıkları
- Yürüme anomalileri ve yürüme analizi
- Kitlelere genel yaklaşım, tanı ve tedavi prensipleri
- Açık kırıklar
- Amputasyon sebepleri, genel prensipler ve amputasyon sonrası komplikasyonlar
- AGUH-Eğitim paneli
 - a. Periferde genç uzmanların sorunları ve çözüm önerileri
 - b. Periferde genç uzmanların sınırları
 - c. Genç uzmanlar için sağlık hukuku önerileri
- Artroplasti cerrahisinde ameliyat öncesi planlama
- Omurga muayenesi
- Omuz muayenesi
- Ayak-Ayak bileği muayenesi
- Pelvis yaralanmaları

Ayrıca TOTBİD AGUH (Asistan ve Genç Uzmanlar Hekimler) Kurulumuzca bu süreçte birçok webinar gerçekleştirilmiş ve aşağıda sıralanmıştır.

- Menisküs Yaralanmalarında Ne Zaman Cerrahi Tedavi Gerekir? – AGUH
- Tanıdan Yönetime: "Spondilolistezis" – AGUH
- Çoklu Yaralanmalı Hastaya Yaklaşım – AGUH
- Femoroasetabuler Sıkışma Sendromu – AGUH
- Ayak Bileği Burkulmalarına Akut Yaklaşım – AGUH
- Total Kalça Artroplastisinde Püf Noktalar – AGUH
- Deneysel Çalışma Nasıl Yapılır? – AGUH
- Kienböck Hastalığı: Tanı ve Tedavi Seçenekleri – AGUH
- ÖÇB Cerrahisi: Yeni Başlayan için Her Şey – AGUH
- Kavovarus Ayak – AGUH

Derneğimiz, 27/04/1992 tarih ve 92/2943 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Kamusal yararına çalışan dernek" olarak kabul edilmiştir.

Her yıl yapılan Temel Bilimler ve Araştırma Okulu ise bu yıl 27 – 28 Şubat 2021 tarihlerinde 08:30 ve – 17:00 saatleri arasında “Çevrimdışı” olarak gerçekleştirilecektir. Geleneksel olarak TBAO katılımcıları kurumlarda görev yapan 1. ve 2. yıl asistanlarını kapsamaktadır. Ancak bu yıl online yapıldığı için şimdiye kadar okula katılamayan tüm Ortopedi ve Travmatoloji asistan hekimleri ihtisas yılına dikkat etmeksizin kayıt yaptırabilmişlerdir. 37 eğiticinin yer aldığı Temel Bilimler ve Araştırma Okulu için toplam 314 asistanımız kayıt yaptırmıştır. Çevrimdışı olarak kayıt altına alınan Temel Bilimler ve Araştırma Okulu sonrasında "Asistan Eğitimi Gelişim Seminerleri" (AEGS) platformuna “TBAO Modülü” olarak eklenecektir.

Asistanların, pandemi sürecinde karşılaştıkları bir diğer sorun ise, pandemi kliniklerinde görev aldıkları süreler ile ilgili birtakım şikayet ve önerilerin tarafımıza bildirilmesiydi. İlgili şikayet ve öneriler, derneğimizce T.C. Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eğitim Hizmetleri Daire Başkanlığı'na ve YÖK'e yazı ile bildirilmiştir.

Bildiğiniz üzere pandemi sürecinde birçok eğitim, sanal platforma geçmek zorunda kalmıştır. Böylece sanal yapılan kongrelerde alınan puanların akademik yükseltmelerde kullanılamayacağı yönündeki bilgi üzerine derneğimiz, sonbaharda yapılması planlanan Tıp Kongreleri'nin sanal olması halinde akademik yükseltmelerde kullanılmasının gerekliliğini ileten bir yazıyı Sağlık Bakanlığı, YÖK ve ÜAK'a göndermiştir.

TTB'nin Covid-19 pandemisinin meslek hastalığı sayılması yönündeki girişimine destek verilerek, ilgili yazı Sağlık Bakanlığı, TC. Cumhurbaşkanlığı ve TBMM ile paylaşılmıştır.

Yoğun mücadele verdiğimiz ve sağlık çalışanlarının canları pahasına çalıştığı dönemde Zonguldak Valisinin, sağlık çalışanları ile ilgili yapmış olduğu talihsiz ve üzücü açıklamalar sonrası TC. Sağlık Bakanlığı ve TC. İçişleri Bakanlığı'na ortopedi ve travmatoloji branşında hizmet veren tüm derneklerimizin imzası ile gerekli uyarıların yapılması gerektiğine dair yazı yazılmıştır. Yine bu süreçte bir televizyon programının sunucusunun hekimler hakkındaki talihsiz ifadeleri nedeni ile yapılan kınamada TTB'ye destek verilmiştir.

Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik webinar, kurs ve kongrelerimiz aşağıdadır.

TOTBİD TARAFINDAN YAPILAN İNTERNET TOPLANTILARI (UZMAN / ASİSTAN)

- COVID 19 Pandemisinde Hukuksal Sorunlarımız – TOTBİD – 11.04.2020
- COVID 19 Pandemisinde TOTBİD Yönetim Kurulu İle Buluşma – TOTBİD – 19.05.2020
- COVID 19 Normalleşme Sürecinde Ortopedi ve Travmatoloji – TOTBİD – 05.06.2020

Derneğimiz, 27/04/1992 tarih ve 92/2943 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Kamu yararına çalışan dernek" olarak kabul edilmiştir.

- Trafik Kazalarında Farkındalık, İlk Yardım ve Pelvis Kırıklarına Yaklaşım – TOTBİD – 08.06.2020
- 65 yaş üzeri hastalarda intertrokanterik femur kırıklarına yaklaşım – TOTBİD – 29.06.2020
- Pandemi Döneminde Sağlık Çalışanlarının Ruh Sağlığını Korumak ve Tükenmeyi Önlemek – TOTBİD – 15.10.2020
- 1. Sanal TOTBİD Kongresi – TOTBİD – 7 – 8 KASIM 2020
- Sağlıkta reklam olma(ma)lı mı? – TOTBİD – 25 KASIM 2020
- Ortopedi ve Travmatoloji Açısından Deprem: Tanı - Tedavi – Hazırlık – TOTBİD – 02.12.2020
- Osteoporoz & Ortopedi Ve Travmatoloji: “Öğrenelim, Önleyelim ve Tedavi Edelim” – TOTBİD – 22.12.2020

TOTBİD ŞUBELERİ TARAFINDAN YAPILAN İNTERNET TOPLANTILARI

- “Covid-19 Pandemisi Sırasında Ortopedik Travma: Tibia plato kırığı özelinde tedavi” – ORTOPEDİK TRAVMA ŞUBESİ – 08.04.2020
- “Covid-19 Pandemisinde Ortopedik Travma – 2” – Ortopedik Travma Şubesi – 22.04.2020
- “Femur Üst Uç Kırıkları” – Ortopedik Travma Şubesi – 06.05.2020
- “Diz yaralanmalarında zor vakalara yaklaşım - Olgu Tartışması” – Spor Travmatoloji Şubesi – 07.05.2020
- “Humerus Üst Uç Kırıkları” – Ortopedik Travma Şubesi – 22.05.2020
- “Radius Distal Uç Kırıkları” – Ortopedik Travma Şubesi – 02.06.2020
- “Travma Sonrası Enfeksiyon” – Ortopedik Travma Şubesi – 23.06.2020
- XVII. Temel Ortopedik Travma Kursu – Online – Ortopedik Travma Şubesi – 5-6 EYLÜL 2020
- 15. Ayak Ve Ayak Bileği Cerrahisi Kursu – Online – Ayak ve Ayak Bileği Cerrahisi Şubesi – 25-26 EYLÜL 2020
- 10. Kemik ve Yumuşak Doku Tümörleri Temel Kursu – Kemik ve Yumuşak Doku Tümörleri Şubesi – 27-28 KASIM 2020
- Lokal agresif selim kemik tümörleri – Kemik ve Yumuşak Doku Tümörleri Şubesi – 29.12.2020
- “Humerus Cisim Kırıkları” – Ortopedik Travma Şubesi – 28.12.2020
- Ekstremitte Metastazlarına Yaklaşım – Kemik ve Yumuşak Doku Tümörleri Şubesi – 27.01.2021
- “Sakroiliak Eklem Çıkıkları ve Kırıklı Çıkıkları ile Sakrum Kırıkları” – Ortopedik Travma Şubesi – 11.02.2021
- Yumuşak Doku Sarkomlarında Tanı ve Tedavi – Kemik ve Yumuşak Doku Tümörleri Şubesi – 10.03.2021

KONSEY ve KURULLAR TARAFINDAN YAPILAN İNTERNET TOPLANTILARI

Derneğimiz, 27/04/1992 tarih ve 92/2943 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Kamusal yararına çalışan dernek” olarak kabul edilmiştir.

- Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (ZMSS) Hekimi Koruyor mu? Güncel Tazminat Miktarları Nedir? – TOTBİD Sağlık Hukuku Kurulu– 13.01.2021
- Ortopedi ve Travmatoloji’de Yüksek Lisans Programları Çalıştayı – TOTEK – 23.01.2021
- “Çocuk Kırıkları ve Yeniden Şekillenme Potansiyeli” – TOTEK – 26.01.2021
- “Uzun Kemik Cisim Kırıkları” – TOTEK – 02.02.2021
- Yürüme Anomalileri ve Yürüme Analizi – TOTEK – 09.02.2021
- “Kitlelere Genel Yaklaşım, Tanı ve Tedavi Prensipleri – TOTEK – 16.02.2021
- “Açık Kırıklar – TOTEK – 23.02.2021
- 20. Temel Bilimler ve Araştırma Okulu Çevrimdışı – TOTBİD – TOTEK – 27-28 ŞUBAT 2021
- “Amputasyon sebepleri, genel prensipler ve amputasyon sonrası komplikasyonlar” – TOTEK – 02.03.2021

Saygılarımızla,

Prof. Dr. İ. Halit Pınar
TOTBİD Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRK PLASTİK REKONSTRÜKTİF VE ESTETİK CERRAHİ DERNEĞİ

TPRECD COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ ÇALIŞMALARI

1. **Kamuoyuna Yönelik Hastaneleri Acil Olmayan İşlemler için Meşgul Etmeyin Çağrısı:** 17.Mart.2020'de derneğimiz web sitesi ve sosyal medya hesaplarından hazırladığımız metinler ve görseller ile hastalarımıza ve kamuoyuna hastaneleri acil olmayan işlemler için meşgul etmeme çağrısı yaptık.
2. **COVID-19 Hasta Bilgilendirme Mektubu:** 23.03.2020 tarihinde hastalarımıza ve kamuoyuna yönelik olarak hastalık ve pandemi hakkında bilgilendirme mektubu yayınladık.
3. **Cerrahi İşlemler Rehberi:** Covid-19 Pandemi döneminde gerçekleştirilecek cerrahi işlemler için bir rehber oluşturarak, üyelerimizle paylaştık. Bu rehber işlemlerin aciliyet sırası yanı sıra güvenli cerrahi için gereken önlemleri de içeriyordu. Bu rehberi güncel bilgiler ışığında sürekli güncelledik.
4. **Plastik Cerrahlar Platformu:** Sivil toplum kuruluşlarının bir araya gelerek kaynaklarını ve güçlerini birleştirmesi ve birlikten kaynaklanan gücünü toplumsal dayanışma için seferber etmesinin çok önemli bir adım olacağı düşüncesinden yola çıkarak camiamızın çatısını oluşturan Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği, Estetik Plastik Cerrahi Derneği ve Plastik Cerrahi Eğitim ve Gelişim Vakfı Yönetim Kurulları 4 Nisan 2020'de "PLASTİK CERRAHLAR PLATFORMU"nu oluşturdu. Oluşturulan bu platform tarafından asistan-uzman tüm meslektaşlarımız için haftada bir mevcut durum hakkında bilgi paylaşımı, COVID-19 salgın döneminin ve sonrasının planlanması için webinarlar düzenlenmeye başlandı. Bu webinarların ilki 18 Nisan'da düzenlendi; ardından sonuncusu 27 Haziran'da olmak üzere 6 webinar daha yapıldı; sadece plastik cerrahların değil diğer branşlardan uzmanların ve tıp dışı otoritelerinde süreç ile ilişkili görüşlerine başvuruldu. Sosyal ve toplumsal hayatta, genel sağlık hizmetinde ve branşımızda pandemi sürecinin yönetimi ve etkileri çok çok detaylı olarak masaya yatırıldı.
5. **Çevrimiçi Bölge Toplantıları ve Çevrimiçi Ulusal Kurultay:** Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği faaliyetlerinin tüm yurt genelinde eksiksiz olarak, uyum ve düzen içerisinde yürütülebilmesi, üyeler ile dernek merkezi arasındaki iletişimin sağlıklı bir şekilde kurulması için on altı bölge belirlenmiştir. Belirlenen bu on altı bölgede ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Bölge Temsilciliği açılmıştır. Bölge temsilcilerimizin yönerge ile belirlenmiş görevleri arasında bölgesindeki Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Uzman ve Araştırma Görevlileri için eğitim toplantıları düzenlemek de bulunmaktadır. Derneğimizin 2019-2020 bilimsel etkinlik programı da bölge toplantılarının düzenli olarak hayata geçirilmesi için her bölgede en az bir bilimsel etkinlik olacak şekilde oluşturulmuştur. Pandemi öncesi dönemde bölgelerimizde toplam 16 ilde bölge toplantısı gerçekleştirilmiştir. Pandeminin ortaya çıkmasıyla beraber bu toplantılara ara verilmiş ancak planlı toplantıların online olarak gerçekleştirilmesi kararlaştırılarak Mayıs ayından itibaren tüm plastik cerrahlara ve asistan arkadaşlarımıza açık ve

ücretsiz olarak web üzerinden bu toplantılara kaldığı yerden devam edilmiştir. Bu toplantılar sürekli tıp eğitimine katkı sağladığı gibi asistanlarımızın pandemi nedeniyle sekteye uğrayan eğitimlerine katkı sağlamıştır. Toplantılar dernek yönetimi ile birlikte daha önce de olduğu gibi bölge temsilcileri tarafından organize edilmiştir. Yine ulusal kurultayımız tüm uzmanlık öğrencilerinin ücretsiz katılımına açık şekilde 22-25 Ekim tarihleri arasında online olarak yapılmıştır.

6. **Kişisel Koruyucu Ekipman Temini:** Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği olarak, pandemi döneminin başında sahadaki ihtiyacı tespit ederek, Ankara Üniversitesi Medikal Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne 8000 adet 3 boyutlu yazıcı ile siperlik ürettirerek sahada, birinci basamakta büyük gayret gösteren aile hekimlerine hızlıca ulaştırılmak üzere Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği'ne teslim ettik. Üretilen bu siperlikler ülkemizin dört bir yanında hem kendi kliniklerinde, hem de Covid Servislerinde görev yapan tüm plastik cerrahi asistanlarına ulaştırıldı.
7. **COVID-19 Onam Formları:** Üyelerimizin kullanımı için biri cerrahi işlemler, diğeri cerrahi olmayan işlemler için iki ayrı Covid-19 Onam Formu oluşturarak üyelerimizin kullanımına sunduk.

Saygılarımızla

TPRECD Yönetim Kurulu

TÜRK RADYASYON ONKOLOJİSİ DERNEĞİ

TÜRK RADYASYON ONKOLOJİSİ DERNEĞİ
TURKISH RADIATION ONCOLOGY SOCIETY

Tarih: 03.03.2021
Sayı:15

YÖNETİM KURULU
BOARD

Başkan
President
Dr.Yavuz ANACAK

Başkan Yardımcısı
President Elect
Dr.Gökhan ÖZYİĞİT

Bir Önceki Başkan
Past President
Dr.Esra KAYTAN SAĞLAM

Genel Sekreter
G. Secretary
Dr.Deniz YALMAN

Sayman
Treasurer
Dr.Fulya AĞAOĞLU

Üyeler
Members
Dr.Halil AKBÖRÜ
Dr.Serap AKYÜREK
Dr.Ş.Bilge GÜRSEL
Dr.M.Şefik İGDEM
Dr.H.Cem ÖNAL
Dr.Ferah YILDIZ

Web : www.trod.org.tr
e-mail: trodernegi@gmail.com
Tel : 0212 219 63 82
0212 219 63 84
0530 821 08 33
Fax : 0212 219 63 43

Yazışma Adresi:
Halasgargazi Cad. No: 141
Kat: 4 D: 8

Osmanbey - Şişli / İstanbul

Banka Hesap No:
T.C. İş Bankası Şehremini
Şubesi
Hesap No : 1049 1538316
IBAN No : TR85 0006
4000 0011 0491 5383 16

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE TÜRKİYE'DE RADYASYON ONKOLOJİSİNİN DURUMU VE TROD-TÜRK RADYASYON ONKOLOJİSİ DERNEĞİ'NİN ETKİNLİKLERİ

COVID-19 mortalitesi açısından riskli grupta yer alan kanser hastaları ve bu hastaların tedavisi ile uğraşan onkoloji merkezleri pandemi sürecinden ve alınan önlemlerden etkilenmiştir. Bu önlemler arasında tam teşekküllü hastanelerin "Pandemi Hastanesi" haline getirilmesi, bu hastanelerdeki yoğun bakım ve yataklı servislerin COVID-19 hastalarına tahsis edilmesi, tanıya ve tedaviye yönelik uygulamaların ve cerrahi işlemlerin acil olanlar dışında ertelenmesi ve bu hastanelerde çalışan personelin dönüşümlü olarak COVID-19 kliniklerinde görevlendirilmesi yoluna gidilmiştir. Kanser hastalarının tedavisine yönelik olarak radyoterapi ve kemoterapi hizmetlerinin devam etmesi kararı verilmesine rağmen çeşitli nedenlerle onkoloji hizmetlerinde yavaşlama ve aksamalar olmuştur:

- 1- 65 yaş üzeri kişilere getirilen sürekli sokağa çıkma yasağı: Kanser hastalarının önemli bir kısmını 65 yaş üzerindeki kişiler oluşturmaktadır. Bu yaş grubunun sokağa çıkma yasağına tabi olması bu kişilerin sağlık hizmetine erişiminde aksamalara neden olmuştur. TROD hastaların radyoterapi merkezlerine sorunsuz ulaşımını sağlamak için tedavi bilgilendirme formu hazırlayarak tüm üyelerine dağıtmıştır.
- 2- COVID-19 algısının kanser kaygısının önüne geçmesi: COVID-19 hastalığı algısı olarak diğer tüm sağlık sorunlarının önüne geçmiştir. Kanser tanısı olan hastaların bir kısmında da COVID-19 kaygısı nedeniyle onkoloji merkezlerine gitmeme, tedaviyi reddetme gibi davranışlar gözlenmiştir. TROD bu konuda sık sık kanser hastalarının bilgilendirici doküman, video ve sosyal medya duyuruları yayınlamaya kanser şüphesi veya tanısı olan hastaların tanı ve tedaviyi geciktirmemeleri konusunda uyarılmıştır.
- 3- Şehirlerarası seyahat kısıtlaması: Pandemi önlemleri arasında bulunan şehirlerarası seyahat kısıtlaması neticesinde küçük şehirlerden büyük metropollerdeki donanımlı merkezlere hasta akışı neredeyse tamamen durmuştur. Hastalar buldukları şehirdeki onkoloji merkezlerinde tedaviye başlamış veya metropollere ulaşım yasağının kalkmasını beklemeyi tercih etmişlerdir.
- 4- Onkoloji merkezlerinde çalışan personelin COVID-19 kliniklerinde görevlendirilmesi: SB pandemi yönergesi çerçevesinde pandemi hastanelerinde görev yapan sağlık personeli COVID-19 kliniklerinde geçici olarak görevlendirilmeye başlanmıştır. Bu personelin bir kısmı karantina koşullarına tabi tutulmasına rağmen, bir kısmı da radyoterapi merkezinde görev yapmaya devam etmiştir (nöbet sonrası çalışma). Bunun sonucunda hem radyoterapi merkezlerinin işgücü kapasitesinde azalma olmuş, hem de bu personelden kanser hastalarına bulaş riski ortaya çıkmıştır. TROD bu konuda Sağlık Bakanlığı ile üst düzeyde görüşmüş ve bunun sonucunda Sağlık Bakanlığı onkoloji kliniklerindeki personelin COVID kliniklerinde görevlendirilmemesi yönünde 14 Nisan 2020'de bir yazı yayınlamıştır. Bu yazıya istinaden uzun bir süre görevlendirmeler durmuş, ancak 2. Pik döneminde personel görevlendirmelerinin tekrar başladığı görülmüştür.
- 5- COVID-19 tanısı veya şüpheli temasa bağlı karantina nedeniyle personel eksikliği: Radyasyon onkolojisi personelleri de diğer sağlık çalışanları gibi COVID-19 bulaşı için risk altındadır. Bu dönemde radyoterapi personeli arasında da enfekte olanlar görülmüş ve buna bağlı bazı merkezlerde ciddi işgücü kayıpları ortaya çıkmıştır.

TÜRK RADYASYON ONKOLOJİSİ DERNEĞİ TURKISH RADIATION ONCOLOGY SOCIETY

YÖNETİM KURULU BOARD

Başkan
President
Dr.Yavuz ANACAK

Başkan Yardımcısı
President Elect
Dr.Gökhan ÖZYİĞİT

Bir Önceki Başkan
Past President
Dr.Esra KAYTAN SAĞLAM

Genel Sekreter
G. Secretary
Dr.Deniz YALMAN

Sayman
Treasurer
Dr.Fulya AĞAOĞLU

Üyeler
Members
Dr.Halil AKBÖRÜ
Dr.Serap AKYÜREK
Dr.Ş.Bilge GÜRSEL
Dr.M.Şefik İGDEM
Dr.H.Cem ONAL
Dr.Ferah YILDIZ

Web : www.trod.org.tr
e-mail: trodernegi@gmail.com
Tel : 0212 219 63 82
0212 219 63 84
0530 821 08 33
Fax : 0212 219 63 43

Yazışma Adresi:
Halasgargazi Cad. No: 141
Kat: 4 D: 8
Osmanbey - Şişli / İstanbul

Banka Hesap No:
T.C. İş Bankası Şehremini
Şubesi
Hesap No : 1049 1538316
IBAN No : TR85 0006
4000 0011 0491 5383 16

COVID-19 bulaşını önlemeye yönelik olarak onkoloji merkezlerinde hızlıca bir işleyiş yeniden yapılanmasına gidilmiştir. TROD tüm radyoterapi merkezleri ile irtibata geçerek merkezlerin idari sistemi, altyapısı, hasta ve personel kapasitesine bağlı olarak hastalar ve personel arasında salgını engelleyecek idari önlemler için öneriler hazırlamış ve tüm üyelere duyurmuştur. Radyasyon onkolojisi merkezlerinin uygulamaya koyduğu idari önlemler şu şekilde sıralanabilir:

- 1- **Randevu aralarının uzatılması:** Günlük radyoterapi uygulamalarında tedavi tekniğine, cihaza ve merkezin çalışma koşullarına bağlı olarak her genellikle her 10-20 dakikada bir hasta randevusu verilmektedir. Pandemi döneminde ise hem sosyal izolasyon koşulları hem de her hastadan sonra kullanılan ekipmanın ve tedavi masasının dezenfeksiyon işlemleri nedeniyle bağlı olarak randevu süreleri pek çok merkezde uzatılmıştır.
- 2- **Kontrol polikliniklerinin durdurulması:** Onkoloji merkezlerinin çok büyük çoğunluğunda pandemi önlemleri çerçevesinde acil durumlar haricinde kontrol hastalarına hizmete ara verilmiştir. Bazı merkezlerde kontrol hastalarına uzaktan erişim ile hizmet sağlanmıştır.
- 3- **İzole ekipler halinde çalışılması:** Radyoterapi merkezinde aynı anda bulunan kişi sayısını azaltmak ve olası bir bulaş durumunda tüm çalışanların etkilenmesinin önüne geçmek için çoğu merkezde radyasyon onkoloğu, sağlık fizikçisi, hemşire ve radyoterapi teknikerinden oluşan izole ekipler kurulmuş, bu ekipler birkaç gün ile bir hafta arasında değişen vardiya halinde çalışmışlardır.
- 4- **Bazı tedavi yöntemlerinin ertelenmesi:** Pandemi önlemleri ve personel eksikliğine bağlı olarak eksternal radyoterapi dışındaki bazı uygulamalarda kısıtlamaya gidilmiştir. Bu dönemde radyoterapi ile eşzamanlı kemoterapi uygulamaları ve brakiterapi uygulamaları bazı merkezlerde durmuştur. Anestezi ekiplerinin hizmet verememesine bağlı olarak çocuk hastaların tedaviye alınmasında güçlüklerle yaşanmıştır.
- 5- **Radyoterapi planlarında değişiklikler:** Radyoterapi uygulamalarında etkinliği daha önce gösterilmiş ve giderek daha popüler olan hipofraksiyone tedavi şemaları sıklıkla uygulanmıştır. Günlük daha yüksek dozun uygulandığı ve fraksiyon sayısının azaltıldığı bu şemalar ile hastaların onkoloji merkezlerine geliş gidiş sayısı çok daha azdır.

Yukarıda sıralanan güçlüklerle rağmen hiçbir radyoterapi merkezinde hizmet tamamen durmamış, radyoterapi merkezleri hasta yeni kabul etmiş ve tedaviler büyük aksamalar olmadan sürdürülmüştür. TROD COVID-19 pandemisinin birinci pikinin sonunda, Mayıs ayında Türkiye'deki radyoterapi merkezlerinde pandemi sürecinde alınan idari önlemleri, tedavi planlarındaki değişiklikleri, yeni başvuran ve tedavideki hasta sayısını, COVID-19 tanısı alan radyoterapi hastası ve personel sayısını değerlendiren bir anket yapmıştır. Anket Türkiye'deki 136 radyoterapi merkezine gönderilmiş ve 126 merkezden (%92.6) gelen yanıtlar değerlendirilmiştir.

TÜRK RADYASYON ONKOLOJİSİ DERNEĞİ TURKISH RADIATION ONCOLOGY SOCIETY

YÖNETİM KURULU BOARD

Başkan
President
Dr.Yavuz ANACAK

Başkan Yardımcısı
President Elect
Dr.Gökhan ÖZYİĞİT

Bir Önceki Başkan
Past President
Dr.Esra KAYTAN SAĞLAM

Genel Sekreter
G. Secretary
Dr.Deniz YALMAN

Sayman
Treasurer
Dr.Fulya AĞAOĞLU

Üyeler
Members
Dr.Halil AKBÖRÜ
Dr.Serap AKYÜREK
Dr.Ş.Bilge GÜRSEL
Dr.M.Şefik İGDEM
Dr.H.Cem ONAL
Dr.Ferah YILDIZ

Web : www.trod.org.tr
e-mail: trodernegi@gmail.com
Tel : 0212 219 63 82
0212 219 63 84
0530 821 08 33
Fax : 0212 219 63 43

Yazışma Adresi:
Halasgargazi Cad. No: 141
Kat: 4 D: 8

Osmanbey - Şişli / İstanbul

Banka Hesap No:
T.C. İş Bankası Şehremini
Şubesi

Hesap No : 1049 1538316
IBAN No : TR85 0006
4000 0011 0491 5383 16

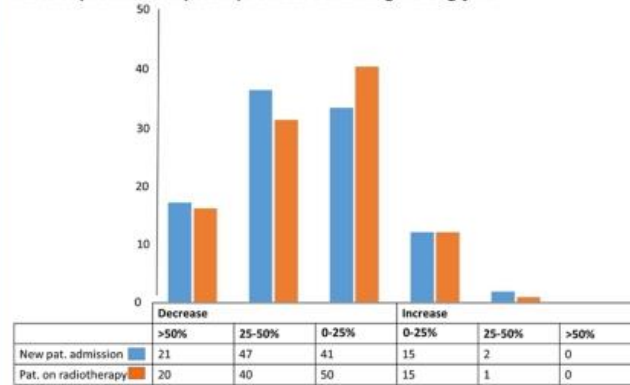
Tablo-1. Sağlık Bakanlığı tarafından pandemi hastanesi olarak ilan edilen sağlık tesislerinde yer alan radyoterapi merkezleri

	Radyoterapi merkezi	Pandemi Hastanesi	%
Toplam	126	101	80.1
Üniversite Hastanesi	44	40	90.9
SB Hastanesi	42	39	92.9
Özel	40	22	55.0

Radyoterapi Hasta Sayılarındaki Değişiklikler

Pandemi önlemleri nedeniyle sağlık merkezlerine erişim güçleşmiştir. Sağlık kuruluşlarındaki personelin COVID-19 kliniklerinde görevlendirilmesi, yataklı servislerin ve yoğun bakımların COVID-19 hastalarına tahsis edilmesi kanser tanı ve tedavisi için gerekli işlemlerde aksamalara ve gecikmelere neden olmuştur. COVID-19 algısının kanser korkusunun önüne geçmesi ve buna bağlı olarak hastaların tanı ve tedavi için onkoloji merkezlerine başvuruyu geciktirmeleri de buna katkıda bulunmuştur. Tedavi görmekte olan hastalar arasında da tedaviyi erteleyen ya da tamamen reddedenler gözlenmiştir. Sonuçta hem radyoterapi merkezlerine başvuran yeni hasta sayısında hem de radyoterapi gören hasta sayısında %50'ye varan azalmalar saptanmıştır (Şekil-1). Hasta sayısındaki azalma toplumda kanserin azaldığı anlamına gelmemektedir. Kanser sıklığı ile COVID-19 arasında bir bağlantı yoktur ve kanser sayısı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de artmaya devam etmektedir. Hasta sayısındaki azalma kanser yakınması ve kanser tanısı olan hastaların tanı ve tedaviye erişmediğini veya geç eriştiğini göstermektedir. Tanı ve tedavideki gecikmelerin sonucunda da ileri evre hasta sayısında önceki yıllar ile kıyaslanmayacak derecede bir artış olduğu gözlenmektedir.

Şekil-1: Pandemi sürecinde radyoterapi merkezlerine başvuran hasta ve radyoterapi gören hasta sayılarında radyoterapi öncesi döneme göre değişim.

TÜRK RADYASYON ONKOLOJİSİ DERNEĞİ TURKISH RADIATION ONCOLOGY SOCIETY

YÖNETİM KURULU BOARD

Başkan
President
Dr.Yavuz ANACAK

Başkan Yardımcısı
President Elect
Dr.Gökhan ÖZYİĞİT

Bir Önceki Başkan
Past President
Dr.Esra KAYTAN SAĞLAM

Genel Sekreter
G. Secretary
Dr.Deniz YALMAN

Sayman
Treasurer
Dr.Fulya AĞAOĞLU

Üyeler
Members
Dr.Halil AKBÖRÜ
Dr.Serap AKYÜREK
Dr.Ş.Bilge GÜRSEL
Dr.M.Şefik İĞDEM
Dr.H.Cem ÖNAL
Dr.Ferah YILDIZ

TROD pandemi süresince çeşitli online etkinliklerle sürekli üyelerini bilgilendirmiştir. Pandeminin başlangıcında yurtdışı merkezlerin deneyimleri, uluslararası örgütlerin önerileri günü gününe tüm üyelere aktarılmış, TROD'un çalışma gruplarının değişik tümör grupları için hazırladığı tedavi modifikasyon önerileri yayınlanmıştır. Son 1 yıl içerisinde TROD pandemi döneminde radyasyon onkolojisi ile ilgili ulusal ve uluslararası düzeyde ondan fazla online webinar, seminer ve konferans düzenlemiş ve aktif olarak katkıda bulunmuştur.

Prof.Dr.Yavuz ANACAK
TROD Başkanı

Web : www.trod.org.tr
e-mail: troddernegi@gmail.com
Tel : 0212 219 63 82
0212 219 63 84
0530 821 08 33
Fax : 0212 219 63 43

Yazışma Adresi:
Halasgargazi Cad. No: 141
Kat: 4 D: 8
Osmanbey - Şişli / İstanbul

Banka Hesap No:
T.C. İş Bankası Şehremini
Şubesi
Hesap No : 1049 1538316
IBAN No : TR85 0006
4000 0011 0491 5383 16

TÜRK RADYOLOJİ DERNEĞİ

TURKISH SOCIETY OF RADIOLOGY

SicilNo : 06-038-045
Tarih : 19.02.2021
Sayı : 2021/09

YÖNETİM KURULU

Başkan
Tuncay HAZIROLAN

Başkan Vekili
Can ÇEVİKOL

Genel Sekreter
Pınar N. KOŞAR

Mali Sekreter
M. Fazıl GELAL

Üyeler
Muzaffer BAŞAK
Ş. Mehmet ERTÜRK
Tamer KAYA
Ülkü KERİMOĞLU
İ. Şebnem ÖRGÜÇ

TTB-UDEK Başkanlığına,

İlgi: 15.2.2021 tarihli/A.227 sayılı yazınız

Covid-19 pandemisi sırasında Radyoloji klinikleri, sürecin en başından beri hastalığın tanı ve takibinde ağır bir rol oynamışlardır. Bu konuda hastalığın başlangıç döneminde, moleküler testlere ulaşım güçlüğü, testlerin hızlı ve güvenilir sonuç vermemesi büyük rol oynamıştır. Sağlık Bakanlığı Bilim Danışma Kurulu'nun 20-24 Mart tarihlerinde yayınladığı rehberde, ateş ve öksürüğü olan herkese toraks BT çekilmesi önerilmiştir. Bu toplum sağlığı yönünden büyük riskler taşıyan ve Uluslararası Radyoloji Birliklerinin onaylamadığı bir karar olmasına rağmen, hastalığın bulaşıcılığı göz önüne alınarak bütün ülke genelinde uygulanmıştır.

Radyoloji kliniklerinin hastadan sağlık personeline ve hastadan hastaya bulaş kaynağı olmaması için üyelerimizi bilgilendirme, eğitme, uyarma, güncel uluslararası deneyimleri ve önerileri paylaşma konusunda azami çaba sarfettik. Bu konuda üyelerimiz ve Sağlık Bakanlığı Bilim Danışma Kurulu, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü ile yaptığımız yazışmalardan örnekler ek dosyada verilmiştir. Pandemiye maalesef yedi Radyoloji Uzmanını Covid nedeni ile kaybettik. Bu durum, Radyoloji kliniklerinin bulaşıcı hastalıklarda ne kadar riskli ortamlar olabileceği ve Radyoloji kliniklerinin organizasyonlarının sadece Atom Enerjisi Kurumu'nun ruhsatlandırması ile değil bulaşıcı hastalıklar yönünden de ele alınması gerektiğinin bir göstergesidir.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.
Saygılarımızla,
TRD Yönetim Kurulu

DERNEK ADRESİ: Hoşdere Caddesi Güzelkent Sokak Çankaya Evleri F Blok Daire 2 Çankaya PK: 06540 ANKARA
TELEFON 0 312 442 36 53 **FAKS** 0 312 442 36 54 **E-posta:** trd@trd.org.tr **URL** www.turkrad.org.tr

Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar, bu yöndeki görüşleriniz ve önerilerinize yönelik yürüttüğünüz çalışmalar:

1. Uzmanlık eğitimindeki aksamaları bir anket çalışması ile araştırmaya çalıştık.
2. Bu sene 24 Şubatta, 5.si yapılacak olan Uzmanlık Öğrencileri Gelişim Sınavı internet tabanlı olarak yapılmaktadır. Bu sınava Radyoloji eğitimi veren 69 eğitim kurumu ve 632 uzmanlık öğrencisi katılacaktır. Bu şekilde uzmanlık öğrencisinin 5 yıllık eğitimi boyunca kendi gelişimini ve hocasının da Radyoloji eğitimi ve müfredatını gözden geçirmesi açısından olumlu geri dönüşleri olacaktır.

Pandemi sürecinde uzmanlık alanınıza yönelik olarak üyelerimizle ve Sağlık Bakanlığı ilgili birimleri ile paylaştığımız öneriler:

1. 20 Mart 2020: Covid 19 tanısı koymak için BT kullanılmamalıdır. Toraks BT tetkiki spesifik klinik endikasyonlarla ve hastaneye yatırılmış semptomatik hastalarda kullanılmalıdır.

COVID-19 Enfeksiyonundan Kuşkuilanılan Olgularda Akciğer Radyografisi ve Toraks Bilgisayarlı Tomografinin Kullanımına Yönelik Amerikan Radyoloji Koleji'nin(ACR) Önerileri

COVID-19 ABD'de yayılmaya devam ettikçe, şüpheli veya bilinen COVID-19 enfeksiyonu bulunan hastaların taranması, tanı ve tedavisi için akciğer radyografilerinin ve bilgisayarlı tomografinin (BT) rolü ve uygunluğuna dair duyulan ilgi artmaktadır. Bu ilgiye, viral test kitlerine ulaşımın sınırlılığı, önceki deneyimlerden test duyarlılığına ilişkin endişeler ve bilinen ya da şüphelenilen COVID-19 enfeksiyonu varlığında akciğer grafisi ve BT görünümelerini tanımlayan ve giderek artan yayın sayısı katkı sağlamaktadır.

Bugüne kadar radyolojik verilerin çoğu Çin'den gelmektedir. Bazı çalışmalar özellikle akciğer BT'sinin bir testin negatif olması durumunda pozitif olabileceğini ileri sürmektedir. **Bu yeni duruma ait bilgilerin hızla geliştiğini, yayınlanan ve halka açık şekilde bulunan bilgilerin tamamının eksiksiz ya da güncel olmadığını vurgulamak isteriz.**

COVID-19 salgınına cevaben sağlık sistemi için ana hedefler, morbidite ve mortaliteyi azaltmak, hastalık bulaşını en aza indirmek, sağlık personelini ve sağlık sistemi işlevini korumak şeklindedir.

ACR kuşkuilanılan veya bilinen COVID-19 enfeksiyonu için görüntüleme yöntemlerinin kullanımına ilişkin aşağıdaki faktörlerin dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır:

Hastalık Kontrol Merkezleri (HKM) şu anda COVID-19 tanısı için akciğer grafisi veya BT incelemesini önermemektedir. Viral test tek spesifik tanı yöntemi olmaya devam etmektedir. Akciğer grafisinde veya BT'de radyolojik bulgular COVID-19'u düşündürüyor olsa dahi viral test ile onay gerekmektedir.

HKM kuşku COVID-19 enfeksiyonunda ilk tanısı değerlendirme için viral test uygun olduğunda üst solunum yolundan (nazofaringeal ve orofaringeal sürüntüler) ya da alt solunum yolundan örneklerin toplanmasını ve test edilmesini önermektedir.

COVID-19'da akciğer görüntüleme bulguları genellikle spesifik değildir ve influenza, H1N1, SARS ve MERS gibi diğer enfeksiyonlarla örtüşmektedir. COVID-19'dan çok daha fazla influenza prevalansı ile ABD'de mevcut grip sezonunun ortasında bulunmak, BT'nin spesifitesini daha da sınırlandırmaktadır.

2. 21 Mart 2020: Covid-19 Görüntüleme Bulguları
3. 23 Mart 2020: Covid-19 Salgını ve Radyoloji Kliniğinin Bilmesi Gerekenler
4. 24 Mart 2020: Covid-19 pnömonisi değerlendirmesinde görüntüleme önerileri
5. 26 Mart 2020: Covid-16 Sağlık Bakanlığı Bilim Danışma Kuruluna yazdığımız talep ve öneriler

Ülkemizin içinde bulunduğu Covid 19 salgını nedeniyle, normal sağlık hizmeti veremediğimiz bu günlerde, tüm örgütlenmemiz ve yoğunluğumuzun Covid 19 hastalarının değerlendirilmesi olduğunu bilmenizi isteriz. Ancak son bir haftalık saha gözlemlerimiz **Radyoloji bölümlerinin bu canlı gayretlerinin beklenenin aksine içinde bulunduğumuz salgın durumunu daha kötüye götürecektir sonuçlar doğuracağını göstermektedir.**

Hastanelerimizde ve Radyoloji bölümlerimizdeki son bir haftalık gözlemimiz:

Ateş ve solunum yolu enfeksiyonu ile başvuran tüm hastaların viral testler sonuçlanmadan toraks bilgisayarlı tomografi çekimine gönderildiği ve tüm hastaların bilgisayarlı tomografi çekimlerinin hiçbir enfeksiyondan korunma uygulaması yapılmadan en hızlı biçimde yapıldığı şeklindedir. Bu uygulamanın devam etmesi halinde **bilgisayarlı tomografi ünitelerinin salgını artırıcı etkisinin inanılmaz boyutlara ulaşacağı açıktır.**

Türk Radyoloji Derneği olarak Bilim Danışma Kurulundan beklentilerimiz;

1. Covid-19 hastalığında Toraks BT'nin tanı ya da tarama tetkiki olmadığını tekrar güçlü bir şekilde doktor camiasına ve kamuoyuna bildirilmesi,
2. Covid-19 hastalığı tanısı almış olguların tomografi çekimleri sonrasında tomografi ünitesinde uygulanması gereken enfeksiyondan korunma uygulamalarının hasta kliniği ile ilişkilendirilip (yeni tanı hastada, entübe hastada vb.) detaylı olarak belirlenerek hastane yönetimlerine, hastane enfeksiyondan kontrol birimlerine ve Radyoloji bölümlerine bildirilmesi ve bu kurallara uyulmasının zorunlu olduğunun bildirilmesi,
3. Tomografi ünitesinde çalışan teknisyen, hemşire, yardımcı personelin çalışma esnasında kullanacağı tulum, eldiven, maske, gözlük gibi ekipmanın detaylı olarak tanınması ve kaç saatlik vardiyalarla ya da kaç hasta çekiminde değişmesi gerektiğinin belirlenip, hastane yönetimlerine, hastane enfeksiyondan kontrol birimlerine ve Radyoloji bölümlerine bildirilmesi,
4. Genç hastaların, özellikle genç kadın hastaların, X ışını maruziyetlerinin en aza indirecek şekilde istemlerin düzenlenmesinin önerilmesidir.

Üyelerimizi bilgilendirmek ve gerekli hazırlıkları yapmak için yakın dönemde Covid 19 ve Radyoloji alanında literatürleri tarayarak hazırladığımız rehberleri yazı ekinde ve derneğimiz web sitesinde bulabilirsiniz.

Bu sürecin bir an önce hasarsız sonuçlanması dileklerimizle, her türlü iş birliğine hazır olduğumuzu vurgulamak isteriz.

Saygılarımızla,

Türk Radyoloji Derneği Merkez Yönetim Kurulu

Windows'u Etkinleştirdi
Windows'u etkinleştirmek için

6. 27 Mart 2020: Covid-19 tanısında Toraks BT'nin kullanımı ile ilgili görüşlerimiz

1. Toraks BT Covid-19 hastalığı için bir tarama testi (screening test) değildir.

Tarama testleri, tanım gereği, bir hastalık için risk altında olan ve o hastalıkla ilgili hiçbir semptom ya da belirti göstermeyen kişilere uygulanan testlerdir. Corona virüs yeni (novel) bir virüs olduğu için tüm vatandaşlarımız risk altındadır. Her vatandaşın düzenli aralıklar ile (mesela haftada bir) toraks BT ile tetkik edilmesi elbette akla uygun değildir.

2. Toraks BT Covid-19 pnömonisi tanısında kullanılacak etkili bir yöntemdir.

Ancak bu hastalık için patognomonik olarak kabul edilebilecek toraks BT bulgusu yoktur ya da henüz tarif edilmemiştir. Simpson ve arkadaşları, Radiology dergisinde hastalığın toraks BT bulgularının raporlanması için bir uzman mutabakatı (Society of Thoracic Radiology, American College of Radiology ve RSNA'nın katılımı ile) yayınlamışlardır (<https://doi.org/10.1148/ryct.2020200152>). Bu yazıda, hastalık için çok tipik kabul edilen bulguların varlığında dahi raporların sonuç kısmına "Covid-19 pnömonisi için sıklıkla bildirilen bulgular mevcuttur. İnfluenza pnömonisi ya da ilaç toksisitesi ve bağ doku hastalıklarında izlenebilen organize pnömoni gibi süreçler de benzer görünümlere yol açabilir." ifadesinin eklenmesi önerilmektedir. Bu da göstermektedir ki, kesin konuşmamızı sağlayacak bilgi birikimine şu an için sahip değiliz.

3. Hospitalize hastalarda tedavinin takibinde toraks BT'nin etkenden bağımsız ve önemli rolü olduğu açıktır.

Covid-19 pnömonisinin en tipik kabul edilen bulgularının dahi başka süreçlerde de izlenebileceğini belirtmiştik. Daha az tipik bulguların enfeksiyöz ve non-enfeksiyöz bir çok süreçte de mevcut olabileceğinin altını çizmek isteriz. **Bu nedenle çekilen toraks BT'lerin mutlaka bir radyoloji uzmanı tarafından değerlendirilmesi sağlanmalıdır.**

Değerli Üyemiz,

Bu görüşlerimize ek olarak ve daha önce de sizlere iletmiş gibi,

Covid-19 hastalığı şüphesi bulunan ya da hali hazırda tanı almış hastaların toraks BT çekimleri sonrasında, tomografi ünitesinde uyulması gereken enfeksiyözdən korunma protokollerinin belirlenmesi ve standardize edilmesi için, Bilim Kurulu ile temas halindeyiz. Bilim Kurulu'ndan ayrıca tomografi ünitesinde çalışan teknisyen, hemşire, ve yardımcı personelin gereksinim duyacağı koruyucu ekipmanın detaylı olarak tanınmasını ve bu personelin çalışma sürelerinin belirlenmesini talep ettik. Bu konulardaki gelişmeleri de sizler ile paylaşacağız.

Saygılarımızla,

Türk Radyoloji Derneği Yönetim Kurulu

Windows'u Etkinleştir
Windows'u etkinleştirmek için

7. 1 Nisan 2020: Covid-19 hastalığının Toraks BT bulgularının raporlanmasında RSNA uzman fikir birliği beyanı
8. 13 Nisan 2020: Covid-19 pandemisi açısından Radyoloji Kliniğinde alınması gereken tedbirler
9. Covid-19 pandemisi sırasında hasta yönetiminde Toraks BT görüntülemenin rolü, Fleischner Derneğinin çok uluslu konsensüs bildirgesi

T.C SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Sağlık Tehditleri, Erken Uyarı ve Cevap Dairesi Başkanlığına,

COVID 19 Bilimsel Danışma Kurulu Başkanlığına,

Ülkemizin içinden geçmekte olduğu corona virüs pandemi sürecinde, Radyoloji Klinikleri, olası Covid 19 hastalarının ilk tanılarını aldıkları, tedavi takiplerinin yapıldığı merkezler olmuşlardır. Bunda elbette görüntüleme dışı testlerin duyarlılık oranları ve pozitifleşme zamanları da önemli rol oynamıştır. Sahada yaptığımız gözlemlerde aşağıda belirtilen sorunlar saptanmış olup bilgilerinize sunmak isteriz.

1. Bilgisayarlı Tomografinin (BT); hem tanı hem takipte yoğun olarak kullanılması ve hastaların hemen alınması baskısı nedeniyle, çekim aralarında yapılması gereken dezenfeksiyon ve optimum bekleme süresi sağlanamamaktadır. Böylece BT cihazları potansiyel olarak, enfekte olmayan hastaları enfekte eden bir kaynak haline gelebileceği gibi çalışan personelin hastalanma olasılığını artıracak ve yetmişmiş personelin hızla hizmet dışı kalmalarına yol açabilecektir.
2. BT'nin sık ve herkes için kullanılması, gençlere ve çocuklara da adeta tarama testi

12. 4 Mayıs 2020: Sağlık Bakanına hitaben yazılan yazı

SAYIN DR. FAHRETTİN KOCA
T.C. SAĞLIK BAKANI
ANKARA

TTB: 1160/2020
TRD: 53/2020

04.05.2020

Sayın Bakan,

Bakanlığımıza bağlı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından COVID-19 salgını için hazırlanmış ve yayınlanmış olan 14 Nisan 2020 tarihli COVID-19 (SARS-CoV-2 enfeksiyonunu) Rehberi'nde hasta yönetiminde radyolojik görüntüleme yöntemlerinin kullanımı ile ilgili olarak yapılmış olan bazı önerilerin uluslararası deneyimler ve literatür bilgileri ile uyumunda, bu önerilere dayanarak klinik bulguların ağırlığına bakılmaksızın çok sayıda hastaya bilgisayarlı tomografi (BT) tetkiki yapıldığı, sağlık kuruluşlarında yapılan gözlemlere göre özellikle son bir kaç haftadır COVID-19 ön tanısı ile çekilen BT'lerin önemli bir kısmının normal sonuçlandığı, bu hastalar arasında iyonizan radyasyona hassas genç bireylerin fazlaca bulunduğu görülmektedir.

Toplumun önemli bir kısmının istelik de radyasyonun etkilerine daha duyarlı olan genç kişilerin radyasyona maruz kalmasının uzun vadede radyasyondan kaynaklanan kanser riskinde artış gibi arzu edilmeyen sonuçların olabileceğinden kaygı duyulmaktadır. Ayrıca yeterli triyaj yapılmaksızın çok sayıda hastaya bilgisayarlı tomografi istenmesi, bilgisayarlı tomografi ünitesinin yoğun ve aralıksız çalışmasına, COVID-19 pandemisi sırasında zorunlu olan cihaz sterilizasyonu ve tetkikler arası

bekleme gibi enfeksiyondan korunma önlemlerinin yeterince uygulanmamasına, bunların somucunda da hastaların bilgisayarlı tomografi ünitesinden enfeksiyon kapmasına yol açabileceği göz ardı edilmemelidir.

Rehberin 11. bölümü (Belirlenen COVID-19 Polikliniğinde Erişkin Hasta Yönetimi) şöyledir:

"Belirlenen COVID-19 polikliniğine maske takılı olarak, triyaj/yönelendirme alanında gelen hastaların COVID-19 olgusu tanısını açmaksızın değerlendirilmesi yapılır.

Bu değerlendirme kapsamında;

» COVID-19 olgusu tanısını ayırtılır, belirlenen alanlar alınır.

» Sağlık personeli, uygun kişisel koruyucu ekipman (özellik, tıbbi maske, gözlük/yüz koruyucu, eldiven) giyerek hastanın bulunduğu alana girer.

» Hastanın amacını alır.

» Müayenesi yapılır:

» Vital bulgularına bakılır (kalp hızı, ritmi, solunum sayısı, kan basıncı, vücut sıcaklığı ve parital uygun ise oksijen saturasyonu kontrol edilir).

» Genel durumu stabil olmayan hastanın, solunum desteği, dolaşım desteği sağlanarak ilgili servise yatırılır.

» Durumu stabil olan hastanın müayenesi yapılır.

» Tetkikleri istenir:

» Kan tetkikleri: Tam kan sayımı, üre, kreatinin, sodyum, potasyum, klor, AST, ALT, total bilirubin, LDH, CPK, D-dimer, ferritin, troponin, C-reaktif protein değerleri istenir.

» Görüntüleme: Akciğer grafisi çekilir ve değerlendirilerek, aşağıdaki tanımlanmış durumlarda uygun tabaklık Akciğer BT çekilir:

» BT çekilemeyecek olan gebe hastalarda oylu ve müayene bulgularına göre klinik olarak karar verilir.

» Akciğer BT:

» Ateş +, oksürük - ve Akciğer grafisi doğal: Kontrastız düşük doz; BT

» Ateş -, oksürük - ve Akciğer grafisi tanısal/tamamı değil: Kontrastız düşük doz BT

13. 1 Haziran 2020: Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu Başkanlığına, normalleşme süreci ile ilgili görüşlerimizi açıkladığımız yazı

SicilNo : 06-038-045
Tarih : 01.06.2020
Sayı : 2020/58

T.C SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Sağlık Tehditleri, Erken Uyarı ve Cevap Dairesi Başkanlığına,

COVID 19 Bilimsel Danışma Kurulu Başkanlığına,

Pandemi sırasında radyoloji kliniklerinde normalleşme süreci ile ilgili alınması gereken önlemler konusuna dikkat çekmek istemekteyiz. COVID-19 pandemi süreci sonlanmadan, görüntüleme birimlerine başvuran tüm hastalarda dikkatli olunması gereklidir! Hastadan hastaya veya hastadan sağlık personeline bulaş riskini minimize edecek önlemler üzerinde hassasiyetle durulmalıdır. Bu önlemleri genel olarak sıralayabileceğimiz gibi radyoloji kliniklerine özgü önlemler de öncelik taşımaktadır.

YÖNETİM KURULU**Başkan**

Dr. Nazım Serdar Turhal

Başkan Yardımcısı

Dr. İsmail Çelik

Bir Önceki Başkan

Dr. Mahmut Gümüş

Genel Sekreter

Dr. Özlem Sönmez

Sayman

Dr. Tarık Salman

Üyeler

Dr. Lütfiye Demir
 Dr. Feyyaz Özdemir
 Dr. Ahmet Toner Sümbül
 Dr. Tarkan Yetişiyiğit

Tarih: 04.04.2020

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği**COVID-19 Pandemisi Danışma Kurulu****3 Nisan 2020 Toplantısı****Tıbbi Onkologlara Yönelik Güncellenmiş Önerileri:****Kemoterapi Uygulama Üniteleri**

1. Olası Covid-19 vakalarının tıbbi onkoloji polikliniği veya kemoterapi ünitelerine başvurmadan önce hastanenin ilgili birimlerinde değerlendirildikten sonra onkoloji bölümünden randevu alması uygundur.

2. Mümkünse gündüz tedavi ve onkoloji kliniklerinin, günlük rutin onkoloji dışı hasta trafiğinden uzak, Covid-19 riskine karşı gerekirse mimarı düzenleme ile korunaklı hale getirilmesi, özellikle kemoterapi hastalarının kullanımına yönelik izole giriş ve çıkış kapıları sağlanması önerilir.

Web : www.kanser.org
E-Posta : tfod@kanser.org
 tibbionkolojidernegi@gmail.com
Tel : 0530 923 09 73
 0533 482 80 46
 0212 291 78 04
Faks : 0212 291 75 94
Adres : Türk Tıbbi Onkoloji Derneği
 İnönü Mah. Cumhuriyet Cad.
 Eren Apt. No: 81 K: 7 D: 7
 Elmadag / Fatsim
 İSTANBUL

Hayat için bilimin izinde...

YÖNETİM KURULU

Başkan
Dr. Nazım Serdar Turhal

Başkan Yardımcısı
Dr. İsmail Çelik

Bir Önceki Başkan
Dr. Mahmut Gümüş

Genel Sekreter
Dr. Özlem Sönmez

Sayman
Dr. Tarık Salman

Üyeler
Dr. Mehmet Artaç
Dr. Lütfiye Demir
Dr. Feyyaz Özdemir
Dr. Tarkan Yetişyigit

Web : www.kanser.org
E-Posta : ttod@kanser.org
ttod@kanser.org
ttod@kanser.org@gmail.com
Te1 : 0530 923 09 73
0533 482 80 46
0212 291 78 04
Faks : 0212 291 78 94
Adres : Türk Tıbbi Onkoloji Derneği
İnönü Mah. Cumhuriyet Cad.
Eren Apt. No: 81 K: 7 D: 7
Şişli / İstanbul

Tarih: 9 Aralık 2020

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği

Covid19 Pandemisi Danışma Kurulu

Aralık 2020 Güncelleme Toplantısı

Tıbbi Onkologlara Yönelik Güncellenmiş Önerileri:

Kemoterapi Uygulama Üniteleri

1. Semptomları olan olası COVID-19 vakalarının tıbbi onkoloji polikliniği veya kemoterapi ünitelerine başvurmadan önce hastanenin ilgili birimlerinde değerlendirildikten sonra Onkoloji bölümünden randevu alması uygundur.
2. Onkoloji hastalarının tedavi aldığı gündüz tedavi ve onkoloji kliniklerinin, mümkünse günlük rutin onkoloji dışı hasta trafiğinden uzak, COVID-19 riskine karşı gerekirse mimarı düzenleme ile korunaklı hale getirilmesi, özellikle kemoterapi hastalarının kullanımına yönelik izole giriş ve çıkış kapıları sağlanması önerilir.
3. Kemoterapi ünitelerinde el dezenfektanı, maske, önlük, göz koruyucu, N95 tıbbi malzemelerin (olası anafilaksi, arreste vb gibi yakın müdahale sırasında kullanılmak üzere) bulundurulması önerilir.

Hoşgeldin, Cemil Özdemir

Yönetim Paneli

TTOD ÖDP Yönetim Paneli

COVID-19

İlaç Kullanım Önerileri

Değerli Üyemiz;

Mevcut corona virus salgınında kronik hastaların ilaç temininde sorun yaşamamaları için gerek Sağlık Bakanlığı gerekse Sosyal Güvenlik Kurumu olumlu bir karar vermiş ve hastaların ilaçlarına belirli bir süre reçetesiz ulaşma imkanı tanınmıştır.

Bu uygulama içinde kanser hastaları ve tedavileri de yer almaktadır. Ancak tamamen iyi niyetle yapılan bu uygulamada günlük pratikte bazı suistimallerin olduğu göze çarpmaktadır.

Biz onkoloji hekimleri olarak milli servetin heba olmasına asla göz yummadık ve bunun bir parçası olmadık. Biz günlük pratiğimizde hastanın maksimum yararını gözetirken milli servetimizin de en tasarruflu şekilde kullanılmasına özen gösteriyoruz.

Son dönemlerde takip ettiğimiz hastalardan aldığımız geri dönüşlerde daha önce fiyatı çok yüksek olduğu için birer adet?kutu yazdığımız ilaçların eczaneler tarafından 3-4 adet/kutu şeklinde verildiği, daha önce tedavi sonrası verilen destek ilaçlarının 5 günlük yerine 25-30 günlük verildiğine şahit olmaktayız. Bunun önüne geçilmesi için gerekli uyarıların yapılmasını TTOD olarak görev addediyoruz.

Önerilerimiz:

1. Oral tablet olarak verilen ilaçların maksimum 1 aylık olarak verilmesi (alecensa, xalkori, tagrisso, ertinob, sutent, votrient, nexavar, afinitor vb.)
2. Aylık veya 3 aylık enjektabl formların sadece tek doz olarak verilmesi.
3. Ağrı kesici ve destek tedavilerin birden fazla kutu verilmeye çalışılması durumunda hastanın hekimi ile irtibata geçip durum hakkında bilgi alarak hareket edilmesi

Saygılarımızla.

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği

**Türk Tıbbi Onkoloji Derneği
Covid19 Pandemisi Danışma Kurulu
Güncellenmiş Önerileri**

**“
Kanser Hastalarında
Aşılama Önerileri
”**

***Bu öneriler ulusal ve uluslararası kılavuzlar eşliğinde
bugünkü koşullar dikkate alınarak yapılmıştır.
Önerilerin değişen koşullara göre yenilenmesi planlanmıştır.

-Aralık 2020-

Hayat için bilimin izinde...

Hoşgeldin, Cemil Özdemir

Yönetim Paneli

TTOD ÖDP Yönetim Paneli

COVID-19

Sağlık Çalışanlarını Bilgilendirme Yazısı

Sağlık Çalışanlarını Bilgilendirme Yazısı

Onkoloji Hastalarında Koronavirüs Şüphesi Bulunan Hastaya Yaklaşım Nasıl Olmalıdır?

Prof Dr Sezer SAĞLAM (13.Mart.2020)

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği Üyesi

Yeni koronavirüs uluslararası kısaltma ile adı COVID-19 olarak adlandırılmaktadır. SARS olarak adlandırılan eski koronavirüs ise COV-2 olarak adlandırılmıştır.COVID-19'un adlı koronavirüsün hayvandan kaynaklandığı kuvvetle muhtemeldir.

Hastalığa ait klinik ve laboratuvar bulguları yeni bilimsel makalelerde yer almaktadır. Tüm onkoloji çalışanlarımız adına bilgilendirmek amaçlı kısa klinik bir özet hazırlanmıştır.

Aşağıdaki klinik tabloyu değerlendirecek olan medikal onkoloji ve hematoloji hekimleridir ve buna göre kemoterapi kararlarını vermek kolaylaşacaktır.

D.Wang (JAMA)2020 çalışmasında %99 ateş;%70 yorgunluk;% 59 kuru öksürük; %40 iştahsızlık ;%35 kas ağrısı, %31 nefes darlığı, %27 balgam çıkarma klinik olarak saptanmıştır.

F.Zhou (Lancet 2020)'nun yaptığı bir başka çalışma şu şekilde özetlenebilir:

Ateşi olan hastanın tanımı koltuk altı 37,3derece ve üstü olarak kabul edilmektedir. Pıhtılaşmanın laboratuvar olarak bozulması ,kan albümin seviyesinin 2,9 gr altında olması ,69 yaş üstü olmak ile ölüm oranı yüksek bulunmuştur.

Hipertansiyon, diyabet hastalığı, koroner kalp hastalığı olması ,KOAH olması; böbrek yetersizliği olması, hastanın nabzının 125 üstü olması ,**total lenfosit sayısının 600'ün altı olması**, anemik olmak, trombosit sayısının 165.000 altı olması, ,LDH'nin 520 ?ün üzerinde olması, Troponin I yüksekliği ,D-Dimer'in iki kat yüksekliği,akciğerde buzlu cam bulguları olması ve olası ardışık organ yetersizliği olanlarda ölüm oranı istatistiksel olarak yüksek bulunmuştur.

Eğer hastanızda şüphe var ve eşlik eden bir laboratuvar ve klinik bulgusu var ise tedaviyi (kemoterapiyi ve radyoterapiyi)ertelemek uygun olacaktır.

Hayat için bilimin izinde...

YÖNETİM KURULU

Başkan

Dr. Nazım Serdar Turhal

Başkan Yardımcısı

Dr. İsmail Çelik

Bir Önceki Başkan

Dr. Mahmut Gümüş

Genel Sekreter

Dr. Özlem Sönmez

Sayman

Dr. Tarık Salman

Üyeler

Dr. Lütfiye Demir
Dr. Feyyaz Özdemir
Dr. Ahmet Taner Sümbül
Dr. Tarkan Yetişiyiğit

Tarih: 25.03.2020

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği Covid19 Pandemisi Danışma Kurulunun

Tıbbi Onkologlara Yönelik 23 Mart 2020 Toplantısında Güncellenmiş

Önerileri:

1. Onkoloji polikliniklerine başvuran hastaların ve refakatçilerinin olası COVID-19 enfeksiyonu semptomlarının sorgulanması ve ateşinin ölçülmesi önerilir. Olası COVID-19 şüpheli vakaların hastanenin ilgili birimlerinde değerlendirildikten sonra Onkoloji bölümüne başvurusu önerilir.
2. Kemoterapi endikasyonu bulunan hastaların rutin değerlendirme aşamasında COVID-19 temas öyküsü ve olası semptomları açısından değerlendirilmesi ve kayıt altına alınması önerilir. COVID-19 enfeksiyonu açısından risk faktörü olmayan hastalarda, kanser tedavisi başlanması ve devam edilmesi önerilir. Bununla birlikte yeni tanı almış hastalarda tedavi başlama kararı; tedavi hedefleri, hastanın genel durumu, tedavi tolerasyonu ve ilerleyen günlerde olası artan COVID-19 enfeksiyon riski gözönüne alınarak bireysel olarak verilmelidir.

Web : www.kanser.org
E-Posta : ttod@kanser.org
tibtibonkoloji@dernegi@gmail.com
Tel : 0530 923 09 73
0533 482 80 46
0212 291 78 04
Faks : 0212 291 78 94
Adres : Türk Tıbbi Onkoloji Derneği
İnanç Mah. Cumhuriyet Cad.
Eren Apt. No: 81 K: 7 D: 7
Etiler / Beşiktaş / İstanbul

Hayat için bilimin izinde...

YÖNETİM KURULU

Başkan
Dr. Nazım Serdar Turhal

Başkan Yardımcısı
Dr. İsmail Çelik

Bir Önceki Başkan
Dr. Mahmut Gümüüş

Genel Sekreter
Dr. Özlem Sönmez

Sayman
Dr. Tank Salman

Üyeler
Dr. Mehmet Artaç
Dr. Lütfiye Demir
Dr. Feyyaz Özdemir
Dr. Tarkan Yetişiyiğit

Web : www.kanser.org
E-Posta : ttod@kanser.org
ttbionkolojidernegi@gmail.com
Te1 : 0530 923 09 73
0533 482 80 46
0212 291 78 04
Faks : 0212 291 78 94
Adres : Türk Tıbbi Onkoloji Derneği
İnönü Mah. Cumhuriyet Cad.
Eren Apt. No: 61 K: 7 D: 7
Şişli / İstanbul

Tarih : 03.02..2021

Sayı : 12

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği Covid19 Pandemisi Danışma Kurulunun

Kanser Hastalarında Covid-19 Aşılama Önerileri

1. Toplumda uygulanması planlanan değişik teknolojilerle üretilen COVID aşılardan klasik inaktive virüs aşısı ve mRNA aşıları canlı virüs aşısı değildir. Kanser hastalarına güvenle uygulanabilir. Yapılan çalışmalar kanser hastalarını içermemekte ve özellikle aktif kemoterapi alan hastalarda etkinliğin düşük olabileceği bilinmektedir. Ancak bu aşıardan herhangi birinin yapılmasının kanser hastalarında da COVID enfeksiyonu riskini azaltacağı düşünülerek sağlık bakanlığının onayladığı COVID aşılardan birinin yaptırılması önerilir.
2. Aktif kanser kemoterapisi alan hastalarda COVID-19 aşısının yapılmasının, sağlıklı bireylere kıyasla ek bir zararı olmamakla birlikte, aşının sağlanması beklenen immünite düzeyi daha düşük olabilir. Bu nedenle aşıya ideal yanıtın elde edilebilmesi için mümkünse tedavi başlamadan 2 hafta önce veya 3 ay sonra yapılmalıdır. Ancak pandemi döneminde eğer hastaya kemoterapiyi bekletmeden başlamak gerekiyorsa, ya da hasta hali hazırda kemoterapi alıyorsa, kemoterapi başlamadan hemen önce veya kemoterapi kürleri arasında COVID-19 aşıları yapılabilir. Bu süreçte aşılama planlanan hastalar için ideal zaman, sitotoksik tedavinin maksimum miyelosupresif etkisinin (nötrofil değerlerinin nadir dönemi) geçtiği en uzak olduğu günlerdir. Hasta kemoterapi alırken aşılandığında aşidan beklenen yararın düşük olacağı akılda tutulmalıdır.
3. Solid tümörler için monoklonal antikor veya tirozin kinaz inhibitörü grubunda hedefe yönelik ajanlarla tedavi alan hastalara COVID-19 aşısı yapılabilir.

Hayat için bilimin izinde...

YÖNETİM KURULU

Başkan

Dr. Nazım Serdar Turhal

Başkan Yardımcısı

Dr. İsmail Çelik

Bir Önceki Başkan

Dr. Mahmut Gümüüş

Genel Sekreter

Dr. Özlem Sönmez

Sayman

Dr. Tarkan Salman

Üyeler

Dr. Mehmet Artaç

Dr. Lütfiye Demir

Dr. Feyyaz Özdemir

Dr. Tarkan Yetişyigit

4. İmmün kontrol noktası inhibitörleri ile tedavi edilen hastalarda yeterli tecrübe olmamakla birlikte, influenza aşısı tecrübesine dayanarak COVID-19 aşıları yapılması önerilebilir. Aşının sistemik yan etkileri için en riskli dönem aşının yapılmasını takiben ilk 2-3 gündür. İmmünoterapi uygulamasının bu günlerde yapılmaması uygun olacaktır.
5. 14 günden uzun süreyle 20 mg/gün ve üzerinde dozda steroid ve/veya anti-B hücre antikoru (Örn: Rituximab) tedavisi alan hastalarda immün baskılanma daha da yüksek olup aşı yanıtı çok sınırlı olabilir. Bu hastalarda da tedavi sürecindeki aşılamanın faydası daha düşük olabilir. Ancak pandemi koşulları dikkate alınarak bu hastalarda da aşılama önerilir.
6. Otolog kök hücre nakli yapılan hastalarda, hasta myelosupresyondan çıktığı dönemde yapılabilir. Ancak aşıdan beklenen yararın düşük olacağı akılda tutulmalıdır.
7. Solid tümörler için kapsamlı (majör) cerrahi planlanan hastalarda aşı yan etkilerinin cerrahi sonrası komplikasyonlarla karışmaması amacıyla aşı ile cerrahi arasında 2-3 gün olması önerilir.

Prof. Dr. Şuayip Yalçın

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği

Cavid 19 Danışma Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Nazım Serdar Turhal

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

Web : www.kanser.org
 E-Posta : ttod@kanser.org
 ttod@kanser.org
 ttod@kanser.org@gmail.com
 Tel : 0530 923 09 73
 0533 482 80 46
 0212 291 78 04
 Faks : 0212 291 78 94
 Adres : Türk Tıbbi Onkoloji Derneği
 İnönü Mah. Cumhuriyet Cad.
 Eren Apt. No: 61 K: 7 D: 7
 Şişli / İstanbul

Hayat için bilimin izinde...

YÖNETİM KURULU

Başkan

Dr. Nazım Serdar Turhal

Başkan Yardımcısı

Dr. İsmail Çelik

Bir Önceki Başkan

Dr. Mahmut Gümüüş

Genel Sekreter

Dr. Özlem Sönmez

Sayman

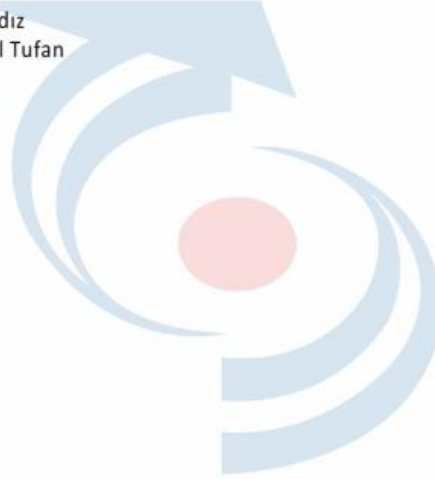
Dr. Tarkan Salman

Üyeler

Dr. Mehmet Artaç
Dr. Lütfiye Demir
Dr. Feyyaz Özdemir
Dr. Tarkan Yetişyigit

Türk Tıbbi Onkoloji Derneği Covid-19 Pandemisi Danışma Kurulu:

Prof. Dr. Şuayib Yalçın
Prof. Dr. Ahmet Özet
Prof. Dr. Ömer Dizdar
Prof. Dr. Hakan Akbulut
Prof. Dr. Berna Çakmak Öksüzoğlu
Prof. Dr. Aziz Karaoğlu
Prof. Dr. Nuri Karadurmuş
Prof. Dr. Serhat Ünal
Doç. Dr. Özlem Sönmez
Doç. Dr. Mehmet Ali Nahit Şendur
Doç. Dr. Ebru Çılbır
Uzm. Dr. Fatih Yıldız
Uzm. Dr. Gülnihal Tufan

Web : www.kanser.org
E-Posta : ttod@kanser.org
ttoblonkolojidernegi@gmail.com
Tel : 0530 923 09 73
0533 482 80 46
0212 291 78 04
Faks : 0212 291 78 94
Adres : Türk Tıbbi Onkoloji Derneği
İnönü Mah. Cumhuriyet Cad.
Eren Apt. No: 61 K: 7 D: 7
Şişli / İstanbul

Türk Toraks Derneği

Sayı:Y-073-2021

24.02.2021

Konu: COVID-19 Salgınının Birinci Yılında Yapılanların Paylaşılması

Sayın Prof. Dr. Umut AKYOL,
TTB-UDEK Başkanı

Türk Toraks Derneği Merkez Yönetim Kurulu (MYK) olarak üyelerimizin sonsuz desteği ile pandeminin başından itibaren çalışmalarımıza devam ettik. Üyelerimize, meslektaşlarımıza, hastalarımıza, kamuoyuna, basına katkı sunmaya çalıştık. Başta Solunum Sistemi Enfeksiyonları Çalışma Grubumuz olmak üzere, Genel Merkez Danışma Komitemiz, Erken Kariyer Görev Grubumuz (EKG) ile derneğimizin tüm kurulları harekete geçti. Gerek COVID-19, gerekse COVID dışı konularda çok sayıda webinar gerçekleştirdik ve üyelerimizi konunun uzmanları tarafından aydınlatmaya çalıştık. Yine aynı konularda halkımızı doğru bilgilendirmek amacı ile Halk Söyleşilerimiz haftada 2, bazen 3 gün devam etti.

Pandeminin başından beri çalışma gruplarımızın, şubelerimizin webinarları ve aylık toplantıları büyük katılımı ile gerçekleşti. EKG'umuz COVID-19'la ilgili makaleleri çevirerek kitaplaştırdılar.

Türk Toraks Derneği olarak her hafta toplumu uyarmak için you tube kanalımız üzerinden yaptığımız açıklamalarımızda son gelişmeleri değerlendirmeye, önerilerde bulunmaya devam ediyoruz. Türk Toraks Derneği'nin duruşunu, pandemiye yaklaşımını, faaliyetlerini ve değerlendirmesini içeren görüş raporları ve kitaplarımız, tüm hekimlerin yararlandığı kaynaklar oldu. Ayrıca bilimsel çalışmalarımıza da devam ettik ve TURCOVID çalışmamızı tamamladık. Ayrıca okulumuzda araştırma görevlilerimize yönelik online eğitimlerimiz de devam etmektedir.

Türk Toraks Derneği (TTD), ulusal akciğer sağlığını korumayı ve geliştirmeyi amaçlayan bir uzmanlık derneğidir. Türk Toraks Derneği'nin temel değerleri olan emeğe, insana, hasta haklarına ve çevreye saygı; katılımcılık; dayanışma; saydamlık; hesap verebilirlik; bilimsel ve kanıta dayalı tıp ve etik kurallara uyum yol gösterici ilkeleridir.

Türk Toraks Derneği'nin farkı tam da budur.
Saygı ve sevgilerimle,

Prof. Dr. Bahriye Oya İTİL
II. Başkan Yardımcısı

Ekler:

1. İlgili kurum ve kuruluşlara gönderilen yazılar listesi (1 sayfa)
2. TTD web sayfasına eklenen haber linkleri (12 sayfa)
3. Youtube sayfasına yüklenen videoların linkleri (1 sayfa)
4. Diğer işlemler (1 sayfa)
5. Ek1 webinar Listesi (1 sayfa)

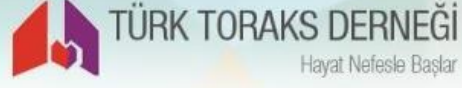
Türk Toraks Derneği Genel Merkezi: Turan Güneş Bulvarı Koyunlu Sitesi No:175/19 Oran/ANKARA

Tel: (0312) 490 40 50 Faks: (0312) 490 41 42

e-posta: toraks@toraks.org.tr . <http://www.toraks.org.tr>

1. “Türk Toraks Derneği Solunum Sistemi İnfeksiyonları Çalışma Grubunun COVID 19 Enfeksiyonu Hakkında Sağlık Profesyonellerine Yönelik Bilgilendirmesi” konu başlıklı haber web sayfamıza ve sosyal medya ya eklendi. <https://www.toraks.org.tr/site/community/news/5719> (12.03.2020)
2. “CORONA VİRUS SALGINI HAKKINDA GÜNCEL DURUM Türk Toraks Derneği Solunum Sistemi İnfeksiyonları Çalışma Grubunun Basın Açıklaması” konu başlıklı haber web sayfamıza ve sosyal medya ya eklendi. <https://www.toraks.org.tr/site/community/news/5718> (12.03.2020)
3. “COVID 19 Enfeksiyonu Türk Toraks Derneği Solunum Sistemi İnfeksiyonları Çalışma Grubu Sağlık Profesyonellerini Bilgilendirmeye Yönelik Kısa Slayt Setleri Hazırladı” konu başlıklı haber web sayfamıza ve sosyal medya ya eklendi. <https://www.toraks.org.tr/site/community/news/5727> (13.03.2020)
4. “Türk Toraks Derneğinin COVID 19 Enfeksiyonu İle İlgili Basın Toplantısı Bugün Yapıldı Büyük İlgi Gördü” konu başlıklı haber web sayfamıza ve sosyal medya ya eklendi. <https://www.toraks.org.tr/site/community/news/5729> (13.03.2020)
5. “Covid 19 Sağlık Çalışanları İzin Uygulamaları Hakkında Bilgilendirme” konu başlıklı haber üyelerimize mailing yapıldı.
6. “Türk Toraks Derneği halkımıza COVID 19 Enfeksiyonundan Korunma Önlemlerini Anlatmak İçin Bazı Görseller Ve Video Paylaştı” konu başlıklı haber web sayfamıza ve sosyal medyaya eklendi. <https://www.toraks.org.tr/site/community/news/5733> (14.03.2020)
7. “COVID 19 Dernek Etkinlikleri Hakkında Bilgilendirme” konu başlıklı haber üyelerimize mailing yapıldı.
8. “Coronavirus COVID 19 Hakkında Merak Edilenler WhatsApp Danışma Hattı” konu başlıklı haber web sayfamıza ve sosyal medyaya eklendi. Üyelerimize mailing yapıldı.
9. TTB/UDEK in COVID 19 İnfeksiyonu İle İlgili Görüş ve Önerileri konu başlıklı haber üyelerimize mailing yapıldı.
10. “COVID 19 Enfeksiyonu Hakkında Üyelerimize Destek Vermek Üzere Bir Whatsapp Danışma Hattı Oluşturmuştur” konu başlıklı haber web sayfamıza ve sosyal medya ya eklendi. <https://www.toraks.org.tr/site/community/news/5743> (16.03.2020)

Diğer İşlemler

1. Türk Toraks Derneği COVID-19 (Turcovid 19) Kayıt Çalışması başlatıldı.
2. Aslı Çarkoğlu'nun "COVID-19 Salgın sürecinde öznel esenliği koruyucu bireysel, ailesel ve sosyal faktörlerin incelenmesi" projesi desteklendi.
3. "COVID-19 Salgını Sırasında Sağlık Çalışanlarında Hastalık Yaygınlığını Anlamak Amacı İle Düzenlenmiş Bir Anketi Uygulamak İstiyoruz" konu başlıklı anket düzenlendi.
4. Coronavirüs (COVID-19) Hakkında Merak Edilenler Whatsapp Danışma Hattı kuruldu
5. "Sağlık Çalışanları İçin Covid-19 Koruyucu Önlemlerin Etkinliğini Araştırma" konu başlıklı anket düzenlendi.
6. "COVID-19 Günlerinde SFT Laboratuvarlarımıza Yönelik TTD Anketi" konu başlıklı anket düzenlendi.
7. COVID-19 E Kitapları serisi oluşturuldu.
8. Kişisel koruyucu ekipman talebi olan üyelerimize malzemeler gönderildi.
9. Çalışma grubu başkan ve sekreterlerine "COVID-19 Forum Hazırlığı" konu başlıklı mail gönderildi.
10. 29-30 Ekim 2020 Halk İçin Akciğer Hastalıkları ve COVID-19 Kongresi
11. "COVID Salgını ve Çalışma Ortamı Anketi" konu başlıklı anket düzenlendi.
12. Tele-tıp görev grubu oluşturulması için gerekli hazırlıklar yapıldı.
13. Ekteki webinarlar yapıldı.

Videolarinoskopta neden zorlandık?
Acil serviste uyanık prone yapalım mı?
Covid 19'a bağlı ARDS farklı mı?
Mekanik ventilasyonda ipuçları

- Acil servis çalışanlarına moral açısından sanatçılar tarafından çekimleri gerçekleştirilen "İYİ Kİ VARSINIZ" videosu (9 Haziran 2020)
- Covid sürecinde yaşanan acil serviste şiddet olaylarına karşı basın duyurusu (10 Haziran 2020)
- TATD Acil servislerde Covid 19 pandemisine ilişkin duruma yönelik basın açıklaması (24 Ağustos 2020)
- Ankara Keçiören EAH acil servisinde yaşanan şiddete yönelik basın açıklaması (21 Eylül 2020)
- Acil Tıp Bülteni covid 19 sayısı (17 EKİM 2020)
- Covid 19 salgınında kritik eşikteyiz, evde kalmayı başaramadık başlığı ile yapılan basın açıklaması (16 Kasım 2020 Habertürk)
- Test sonucunuz negatif mi? Sizde tehlike kaynağı olabilirsiniz başlığı altında yapılan basın açıklaması (25 Kasım 2020 Habertürk)
- Acil servisler yoğun bakım oluyor! şartları ve eğitimleri yeterli mi? başlığı altında yapılan basın açıklaması (30 Kasım 2020 Habertürk)
- TATD Acil tıp uzmanları bölge temsilcileri Covid 19 salgını hakkındaki sonuç raporu (13 Aralık 2020)
- Covid 19 aşısını desteklediğimize yönelik basın açıklaması (15 Aralık 2020)
- Yoğun bakımlarda son durum, servislerde yer var mı? Canlı yayın (24 Aralık 2020 Medya 24)

2. Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar ve bu yöndeki görüş ve önerileriniz. Bu görüşleriniz ve önerilerinize yönelik yürüttüğünüz çalışmalar

- Uzmanlık eğitiminde yüz yüze yapılan teorik eğitimler aksamıştır
- Hasta profilindeki değişime bağlı olarak ortaya çıkan ve güncel pratikte sıkça görülen hastalıkların başvuru sayısı ve klinik seyri değişmiştir.

www.tatd.org.tr

☎ 0 (312) 438 12 66
0 (531) 783 12 65
☎ 0 (312) 438 12 68
✉ bilgi@tatd.org.tr
📍 Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar Blv. No: 274/5
Mahall Ankara F Blok, Daire No: 8 Çankaya / Ankara

- Tüm eğitim faaliyetlerimiz hızla online platforma taşınmış, çok aktif şekilde online platformlar kullanılmış ve pandemi sürecinin başından itibaren gerek pandemiye yönelik gerekse de acil tıp uzmanlık öğrencilerinin diğer konu başlıkları altında gerçekleştirilmesi gereken eğitimler online olarak gerçekleştirilmiştir. Derneğimiz tarafından tüm çalışma gruplarımız ve üyelerimizin kullanılabileceği online eğitim platformları temin edilip üyelerimize sunulmuştur. Kış okulu ve webinarlar kapsamında birçok konu ve konusunda uzman eğitimci tarafından üyelerimizle paylaşılmıştır.

3. Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanınız hem de toplum sağlığına yönelik olarak görüş ve çalışmalarınız

- TATD bölge temsilcilikleri vasıtasıyla 11 bölge çatısı altında whatsapp grupları üzerinden birebir temas halinde olduğumuz yaklaşık 200 acil tıp uzmanı ile güncel sorunlar hakkında geri bildirimler alınmış, ortaya çıkan ortak sorunlar veya çözümler hakkında güncel bilginin anında tüm üyelerimize ulaştırılması mümkün olmuştur.
- Konu hakkında yurtdışında görev yapan acil tıp uzmanlarının katılımları ile online toplantılar yapılarak ABD, İran gibi ülkelerdeki salgın durumu hakkında bilgi alınmış ve ülkemiz şartları ile kıyaslama ve olası riskler belirlenip önlemler alınması açısından üyelerimizle paylaşılmıştır.
- Salgın yönetiminde acil servisler ve acil tıp uzmanlarının bakış açısının sürece yansıtılması açısından bakanlığımız ile gerekli temaslar sağlanarak bilim kuruluna 2 değerli acil tıp uzmanı hocamızın katılmaları sağlanmıştır. Bu hocalarımız aracılığı ile acil servislerde yaşanan sorunlar ve salgının genel yönetimine yönelik önerilerimizin bilim kuruluna aktarılması sağlanmıştır.

4. Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalarınız

- Uzmanlık sonrası dönemde eğitim amacıyla gerçekleştirdiğimiz tüm faaliyetlerimiz online platformlara taşınmış, kurs, sempozyum ve ulusal kongremiz online olarak gerçekleştirilmiştir.

www.tatd.org.tr

☎ 0 (312) 438 12 66
☎ 0 (531) 783 12 65
☎ 0 (312) 438 12 68
✉ bilgi@tatd.org.tr
📍 Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar Blv. No: 274/5
Mahall Ankara F Blok, Daire No: 8 Çankaya / Ankara

5. Hastalara yönelik olarak salgın döneminde uzmanlık alanınızda yürüttüğünüz ve sürdürmekte olduğunuz faaliyetler

- Hastaların pandemi sürecinde acil servisleri ve genel olarak sağlık kuruluşlarını uygun kullanmalarına yönelik, gereksiz başvuru ve temas riskini azaltmaya yönelik birçok görsel ve yazılı açıklama medya ve sosyal medya aracılığı ile halkımız ile paylaşılmıştır.
- Pandemi sürecinin başında henüz sağlık bakanlığımız tarafından dahi açıklanmadan önce covid hasta yönetimi, triajı ve diğer birçok konuda algoritmeler geliştirilmiş ve tüm sağlık çalışanları ile paylaşılmıştır.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Süleyman Türedi
Türkiye Acil Tıp Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Süleyman Türedi'.

www.tatd.org.tr

☎ 0 (312) 438 12 66
☎ 0 (531) 783 12 65
☎ 0 (312) 438 12 68
✉ bilgi@tatd.org.tr
📍 Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar Blv. No: 274/5
Mahall Ankara F Blok, Daire No: 8 Çankaya / Ankara

TÜRKİYE FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON DERNEĞİ

TÜRKİYE FİZİKSEL TIP VE REHABİLİTASYON DERNEĞİ

Aralık 2019'da Çin'in Hubei Eyaleti, Wuhan Şehrinde etiyolojisi bilinmeyen artan sayıda pnömoni vakası bildirildi. Çinli yetkililer, 7 Ocak 2020'de izole edilen yeni bir tip koronavirüs tespit etti. Çin Halk Cumhuriyeti tarafından 11 Ocak 2020'de yeni koronavirüs-2019 (COVID-19) bildirildikten sonra, salgın T.C. Sağlık Bakanlığımız ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) tarafından yakın olarak takip edilmiştir. Koronavirüs Bilimsel Danışma Kurulu, T.C. Sağlık Bakanlığı'na bağlı olarak resmi olarak 10 Ocak 2020 tarihinde kurulmuştur. Ancak Çin'de hasta sayısının hızla artması ve yüksek ölüm oranı nedeniyle hastalık tüm dünyaya yayılmış; ardından Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) salgını ilk kez 11 Mart 2020'de pandemi olarak tanımlanmıştır. Tüm çabalara karşın şimdiye kadar hastalığın önlenmesi veya tedavisinde kanıtlanmış bir yöntem bulunamamıştır. Türkiye'de Coronavirus Bilimsel Danışma Kurulu ilk kılavuzunu 14 Ocak 2020 tarihinde yayınlamıştır. Bu kılavuzda, olası senaryolar ve vaka tanımları verilmiş ve başlangıçta 25 hastane ülke çapında pandemi merkezleri olarak belirlenmiştir. Türkiye'de ilk COVID-19 vakası 11 Mart 2020'de tespit edilmiş ve T.C. Sağlık Bakanlığı'nın aldığı tedbirler çerçevesinde vatandaşlara evde kalmaları çağrısı yapılmış ve sosyal izolasyonun önemi vurgulanmıştır. Hastaneye yatırılan hastalar kademeli olarak taburcu edilmiş ve artan sayıda COVID-19 hastasına hazırlıklı olmak için yatan hasta yatağı doluluk oranı % 70'ten% 30'a düşürülmüştür. Yoğun bakım ünitelerinin (YBÜ) yükünü azaltmak için elektif cerrahi prosedürler de ertelenmiştir. Bu süreçte, Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Derneği (TFTRD) tarafından da DSÖ, T.C. Sağlık Bakanlığı ve TTB önerileri göz önünde bulundurularak Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon (FTR) branşına ait poliklinikler, rehabilitasyon birimleri ve yataklı rehabilitasyon hizmetlerinin enfeksiyon oranını düşürmek için gerekli talimatlar konusunda 18 Mart 2020'de bir bildiri yayınlamıştır. Özellikle COVID-19'un yüksek mortalite oranı nedeniyle komorbiditeleri olan ve yaşlı hastaların tedavisinin acil şartlar dışında ertelenmesi önerilmiştir. Ayrıca FTR tedavi üniteleri, poliklinikler, yataklı servislerde FTR hekimi ve yardımcı personelin kişisel korunma önerileri sunulmuştur. Daha sonraki süreçte T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından Coronavirus Bilimsel Danışma Kurulu kuralları düzenli olarak güncellenmiştir.

İlk yayınlanan kılavuzdan en sonuncusuna kadar, komitenin korumadan yoğun bakıma kadar geniş bir tıbbi yelpazede standart bir yaklaşım geliştirmek için çalışmalar yapmışlardır. Ayrıca, izolasyon ile ilişkili olarak, hafta sonları sokağa çıkma yasakları, 65 yaş üstü ve genç yaş grubunun belirli saatlerde sokağa çıkabilmesi gibi ilave tedbirler de yer almıştır. Bu dönemde tüm okullar kapatılmış, özel eğitim merkezleri gibi pediatrik rehabilitasyon merkezlerinin hizmetlerine ara verilmiştir. COVID-19 sürecinde Tıpta Uzmanlık Eğitimlerinin aksamaması adına TUKMOS müfredatı ve Tıpta Uzmanlık Öğrencilerinin de talepleri doğrultusunda 23 Mart 2020 tarihinde T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından çok kritik bir karar alınmıştır. Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji, Göğüs Hastalıkları veya İç Hastalıkları konusunda uzman ve 3. kademe erişkin yoğun bakım ünitesine (YBÜ) sahip tüm hastaneler pandemi hastanesi olarak kabul edilmiştir. Bu karara istinaden pandemi yükünün üstesinden gelmek için pandemi merkezlerinin sayısı artırılmıştır. İlave olarak İstanbul başta olmak üzere Pandemi hastaneleri oluşturulmuştur. Bu süreçte diğer uzmanlık alanlarında olduğu gibi FTR hekimleri, FTR Tıpta Uzmanlık Öğrencileri COVID-19 hastaları için yatan hasta hizmetleri, COVID acil poliklinikleri dahil olmak üzere çeşitli pozisyonlarda görev almışlardır. İlaveten YBÜ, COVID-19 yatan hasta servislerinde de rehabilitasyon hizmetlerini sürdürmüşlerdir. Bu önlemler ve süreçle birlikte COVID-19 dışındaki hastaların da tedavi süreçleri aciliyet gerektiren durumlar, sağlık kurulları, FTR poliklinikleri, rehabilitasyon birimleri ve yataklı servislerde pandemi sürecinin beraberinde getirdiği zorluklara karşı branşımız hekimleri ve yardımcı sağlık personellerimiz ile birlikte yürütülmeye çalışılmıştır. Yağcı ve arkadaşları¹ "Pandeminin Birinci Ayında COVID-19'un Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon üzerine etkileri" adlı bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışmaya 606 FTR hekiminin katılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre pandemi öncesi haftada $148,2 \pm 128,5$ hasta FTR klinikleri ayaktan hasta polikliniklerine başvururken; ilk COVID-19 vakasının bildirilmesiyle birlikte; birinci aydan itibaren hasta sayısının haftada $23,4 \pm 33,1$ 'e kadar gerilediği belirtilmektedir. Benzer şekilde, yatarak tedavi gören ortalama FTR kliniği hasta sayısı, haftada $21,7 \pm 39,3$ 'ten pandeminin ilk ayından itibaren haftada $2,5 \pm 10,0$ olacak şekilde belirgin azalma göstermiştir. Tıpta uzmanlık öğrencilerinin çoğunluğu (%69) pandemi nedeniyle eğitimlerinin ciddi şekilde etkilendiğini bildirmiştir. Ekonomik açıdan bakıldığında, özel hastanelerde çalışanların %69,2'si aylık maaşlarında düşüş bildirirken; % 21'i ücretsiz izne gönderildiğini ifade etmiştir. Özel muayenehane kurumlarının toplam %21,9'u hizmetlerine ara vermiştir. İlk ay boyunca, katılımcıların %46,9'u COVID-19 yataklı tedavi servisi, acil servis veya COVID-19 poliklinikleri gibi farklı servislere atanmışlardır.

Bu süreçte TFTRD Derneği olarak yürüttüğümüz faaliyetler aşağıda maddeler halinde sunulmuştur:

- **TFTRD COVID-19 Çalışma Grubu**
 - 30 Mart 2020 tarihinde FTR hekimlerimize duyuru yapıldı, 3 Nisan 2020 tarihinde 15 üye ile çalışmalarına başlayıp; 30 FTR hekimi ile faaliyetlerine devam etmektedir. Bu konuda literatür çalışmaları, fikir alışverişi ve durum ile ilgili tespitler paylaşılmıştır. Çalışma grubu halen faaliyetlerini sürdürmektedir.
- **TFTRD COVID-19 Portalı**
 - www.tftrd.org.tr/covid19 linkinden ulaşılabilecek şekilde güncel COVID-19 literatürleri, FTR eğitim kitapçıkları, rehberler, öneri ve bilgilendirmeler oluşturulmuştur.
- **TFTRD COVID-19 ve FTR Kitapçığı**
 - Seçilmiş güncel bilimsel çalışmaların özet çevirileri gerçekleştirilmiştir.
- **TFTRD COVID-19 Rehberleri**
 - COVID-19 pandemisi sırasında evde kalan çocuklar için, erişkinler için evde aktif kalma rehberleri, COVID-19 servis hastaları için egzersiz föyü hazırlanmıştır.
- **TFTRD COVID-19 Öneri ve Bilgilendirmeler**
 - COVID-19 Sonrası Pulmoner Rehabilitasyon prensipleri-Akut ve subakut sürecin yönetimi için rehberler, hafif, orta, ağır hastalarda rehabilitasyon uygulamaları için öneriler Uzman Hekimler Derneğinin Kardiyopulmoner Çalışma Grubu ile birlikte çalışılarak, FTR hekimlerimiz ile paylaşılmıştır. Ayrıca derneğimiz tarafından topluma yönelik branşımız ile ilgili öneriler, meslektaşlarımıza yönelik COVID-19 koruyucu önlemler ile ilişkili öneriler yayınlamıştır.
- **TFTRD COVID-19 Videolar**
 - Hastanede yoğun bakım ünitelerinde, servislerde yatarak izlenen COVID-19 hastalarına yönelik rehabilitasyon uygulamaları ve evde karantinede kalan

sağlıklı bireylerde hareketsizliğin doğuracağı etkilerden korunmaya yönelik ev egzersiz programları ile ilgili eğitici videolar çekilmiştir.

- **TFTRD COVID-19 Anketleri ve Bilimsel Çalışmalar**
 - Branşımızla ilgili gerek FTR hekimlerimiz gerekse Tıpta uzmanlık Öğrencilerimiz ile anketler üzerinden çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Çeşitli yayınlar ve kılavuzlar yayınlanmıştır.
- **TFTRD Uzaktan Eğitim Programı**
 - Uzaktan eğitim programı çerçevesinde COVID-19 sürecinde Tıpta Uzmanlık Eğitimlerinin aksamaması adına TUKMOS müfredatı ve Tıpta Uzmanlık Öğrencilerinin talepleri doğrultusunda profesyonel ekipler ile birlikte alanında uzman çeşitli üniversite, eğitim ve araştırma hastanelerinde görev yapan öğretim üyelerimizin katkılarıyla videolar çekilmiş ve uzaktan eğitim faaliyetlerine katkı sağlanmıştır.
- **TFTRD Online Toplantılar ve Sempozyumlar**
 - Pandemi sürecinde düzenli olarak COVID-19 ile ilişkili olarak çevrimiçi çeşitli online eğitim toplantıları düzenlenmiştir.
 - 27 Kasım 2020 tarihinde online olarak “Geleneksel 51.Çubukçu Günleri-COVID-19 Rehabilitasyonunda Yeni Bir Alan” adlı sempozyum düzenlenmiştir.

KAYNAKLAR:

1. Yagci İ et al. The effects of COVID-19 on Physical Medicine and Rehabilitation in Turkey in the first month of pandemic. Turk J Phys Med Rehab 2020;66(3):244-251.
2. Kurtaiş Aytür Y. Pulmonary rehabilitation principles in SARS-COV-2 infection (COVID-19): A guideline for the acute and subacute rehabilitation. Turk J Phys Med Rehab 2020;66(2):104-120.
3. Sonel Tur B, Deniz Evcik D. Is Physical Medicine and Rehabilitation needed much more for COVID-19 pandemic? Turk J Phys Med Rehab 2020;66(2):101-103.
4. <https://www.tftr.org.tr/covid19/>
5. <https://covid19.saglik.gov.tr/>
6. <https://www.ttb.org.tr/kollar/COVID19/index.php>
7. <https://covid19.who.int/>

TÜRKİYE PSİKİYATRİ DERNEĞİ

1. Pandemi sürecinde uzmanlık alanımıza yönelik olarak üyelerinizle ve kamuoyu ile paylaştığımız öneriler

- “Salgın Döneminde Ruh Sağlığı”, “Pandemi Sürecinde Hastalık Kaygısı”, “Yas ve Yasa Müdahale”, “Sağlık Çalışanlarında Görülebilecek Ruhsal Tepkiler ve Sağlık Çalışanlarının Desteklenmesi”, “Gerginlikle Başa Çıkmak için Kas Gevşemesi ve Solunum Egzersizleri” “Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanımı” başlıklı eğitimi videoları Türkiye Psikiyatri Derneği WEB sitesi Açık Eğitim Destek Programı’na yerleştirildi.
- Üyelerimizin eğitici olduğu çok sayıda webinar düzenlendi. Haftalık olarak yapılmakta olan ‘Psikiyatriden Gündeme’ başlıklı youtube konuşmaları doğrudan pandemi ile ilişkili konulara ayrıldı.
- Derneğimiz Çalışma Birimleri tarafından 23 bilgilendirme dosyası hazırlandı ve dernek web sitesine yüklendi. “Koronavirüs Hastalığı Salgını Sırasında Ruh Sağlığı ve Stresle Baş Etme”, “Covid 19 Salgınında Psikiyatri: Krize Müdahale” “Covid 19 Salgınında Adli Psikiyatri Klinikleri ve Cezaevi İçin Öneriler” gibi başlıklardan oluşuyordu. Her dosyanın web sitesine yerleştirilmesinden hemen sonra dosya ile ilgili broşürler, tanıtıcı kartlar hazırlandı ve sosyal medyada yayınlandı.
- Toplum bilgilendirmek, dayanışmayı güçlendirmek amacıyla profesyonel bir tanıtım şirketinden destek de alarak “Kaygıyı değil dayanışmayı bulaştırın” ana sloganı ile kamuoyu oluşturma çalışmaları yapıldı. Ana slogan çerçevesinde kartlar oluşturularak sosyal medya hesapları aracılığıyla dağıtıldı. Aynı slogan çerçevesinde hem Psikiyatri topluluğunun tanınan, önde gelen üyeleriyle hem de toplumda tanınan sanatçılarla videolar çekilerek yayınlandı.
- Ruhsal Travma ve Afet Psikiyatrisi Çalışma Birimi tarafından “Covid-19 tedavisinde Önleyici Koruyucu ve Tedavi Edici Psikiyatrik Hizmetler” kılavuzu yayınlandı.
- Merkez Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan görev grubu tarafından hazırlanan “Covid-19 Salgınında Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastaneleri ile Üniversite Devlet Hastaneleri ve özel Psikiyatri Hastanesi Yataklı Kliniklerinde Çalışma Düzeninin Uyarlanması” kılavuzu yayınlandı.
- Sağlık çalışanlarına yönelik 7 gün 24 saat telefonla hizmet veren Sağlık Çalışanları Destek Hattı açıldı. 200 Psikiyatri uzmanı bu çalışmada gönüllü hizmet verdi.
- İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü içinde Kısa adı KORDEP olan halka yönelik online ruh sağlığı hizmeti sunulmasına Türkiye Psikiyatri Derneği İstanbul Şubesi destek verdi.

2. Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar ve bu yöndeki görüş ve önerileriniz. Bu görüşleriniz ve önerilerinize yönelik yürüttüğünüz çalışmalar

- Pandeminin uzmanlık eğitimine yansımaları ile ilgili olarak webinar düzenlendi. Bu konu ile ilgili bir görev grubu kuruldu. Görev Grubu Pandemi Dönemi Uzmanlık Eğitimi Anketi düzenledi ve tüm eğitim veren kurumlardan bir öğretim üyesi ve bir asistanın doldurması istendi. Halen görev grubu çalışmalarını sürdürüyor.

3. Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanınız hem de toplum sağlığına yönelik olarak görüş ve çalışmalarınız

- 22.3.2021 tarihinde Sağlık Bakanlığına ve Bilim Kuruluna yazı ile bazı önerilerde bulunuldu. Önerilerin yazılı olarak iletilmesi yanında, bazı Bilim Kurulu üyelerine ve Sağlık Bakanlığı yetkilileri ile sözel olarak da görüşmeler yapıldı. Bu yazıda özetle; salgının her boyutuyla ilgili olarak toplumun doğru bilgilendirilmesinin, şüpheli veya tanı konulmuş hastalarla ilgili bilgilendirmenin önemi vurgulandı, salgının ilk günlerinde yapılan açıklamanın geç saatlerde yapılmaması önerildi, psikososyal desteğin, sağlık çalışanlarının ruh sağlığının ve motivasyonunun önemi, ruh sağlığı çalışanlarının ruh sağlığı hizmetinde görevlendirilmesi, psikiyatrik bozuklukların yatarak tedavisinin sürdürülmesiyle ilgili merkezi bir planlamanın yapılmasının gerekliliği ve her an işbirliğine hazır olunduğu vurgulandı.

- 25 Mart 2020 tarihinde Adalet Bakanlığına yazı yazılarak gerek birliktelik gerekse tedavi taleplerin en aza indirilebilmesi için psikiyatrik bakımdan acil tıbbi durumu olmayan kişilerin bu süreçte mümkün olduğunca hastanelere gönderilmemesi istendi. - 25 Mart 2020 tarihinde Sağlık Bakanlığına yazı yazılarak Toplum Ruh Sağlığı Merkezlerinin salgın koşullarında işleyişiyle ilgili sorun ve öneriler iletilti.

- Ağır ruhsal hastalığı olanların öncelikli aşılama ile ilgili olarak Ocak 2021’de Türkiye Psikiyatri Derneği, Türk Nöropsikiyatri Derneği, Şizofreni Dernekleri Federasyonu, Bipolar Bozukluklar Derneği, Bipolar Yaşam Derneği ve Lityum Derneği “Kitlese COVID-19 Aşılama Stratejisi Kronik ve Ağır Ruhsal Hastalıkları Dikkate Almalıdır” başlıklı ortak açıklamayı kamuoyu ile paylaştı, Bilim Kurulu ile de paylaşılacak üzere Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü’ne iletti. Dünya Psikiyatri Birliği (WPA) başkanının Sağlık Bakanına hitaben yazdığı mektup kendisine iletilti, kamuoyu ile paylaşıldı. Konuyla ilgili olarak Sağlık Bakanlığı yetkilileri ile görüşmeler yapıldı ve halen yapılıyor.

4. Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalarınız

Birinci başlıkta bahsedilen eğitim çalışmaları uzmanlık sonrası eğitim sürecini de kapsıyordu.

TÜRKİYE ROMATİZMA ARAŞTIRMA VE SAVAŞ DERNEĞİ

25/02/2021, Ankara

Türkiye Romatizma Araştırma ve Savaş Derneği

Sayın Prof. Dr. Gülriz Erişgen,
TTB-UDEK Genel Sekreteri

Bilindiği üzere 'pandemi süreci' 11.03.2020 tarihinde ülkemizde başlamıştır. Bu tarihten itibaren bizler de dernek olarak romatoloji uzmanlarımıza, romatoloji eğitimi alan araştırma görevlilerimize ve romatoloji hastalarımıza yönelik bu süreçte 'ne yapabiliriz' sorusu üzerinden birçok defalar "zoom'da" toplantılar düzenleyip bu konuda planlamalar yaptık ve projeler yürüttük.

Bu amaçla bizler, romatoloji hastalarımız açısından o dönem tüm dünyada olduğu gibi henüz tam bilgi sahibi olmadığımız COVID-19 virüsüyle alakalı olarak hastalarımızı, hastane merkezlerinde gerek yüz yüze gerekse telefonla iletişime geçerek hastalıkları ve COVID-19 virüsü sürecinin yönetimi ile ilgili yapabilecekleri konusunda bilgi sahibi yapmamız gerektiği konusunda hem fikir olup buna yönelik çalışmaların bütün merkezlerde bu şekilde yürütülmesi gerektiğini deklare ettik. Böylece hastalara yönelik romatoloji/COVID-19 virüsü yönetimine ilişkin çalışmaların tüm merkezlerde gerçekleştirilmesini sağladık. Daha sonra hastalara, kullandıkları ilaçlar ile virüsün etkileşim durumunun nasıl olabileceğini bildiren önerilerimizi dernek web sayfasından hastaların da ulaşabileceği şekilde paylaştık.

Romatoloji uzmanlık alanı eğitiminde geri kalma olmaması için geçen sene online olarak bir dizi eğitim toplantıları düzenledik ve bu toplantıları interaktif etkileşim ve sınavlarla zenginleştirdik.

Geçen sene (2020) normal şartlar altında Nisan ayında gerçekleştirilmesi planlanan ve derneğimiz tarafından düzenlenecek olan 'Romatoloji' kongremizi iptal etmek zorunda kaldık. Ancak eğitimin aksamamasını amaç edinen bizler, Romatoloji kongremizi yeni duruma adapte ederek Kasım 2020'de e-kongre olarak gerçekleştirdik. Katılım sayısı oldukça fazla olan ve çok verimli geçen e-kongremizin sonunda bir sınav düzenledik ve derece alanları ödüllendirdik.

Ayrıca normalde olan 'Genç Romatoloji Okulu'muzu da iptal etmeyerek normal zamanında Ekim 2020'de yeni duruma adapte ederek e-okul şeklinde yaptık, çok katılımlı ve çok verimli olan bu toplantımız sonunda da sınav yaptık.

25/02/2021, Ankara

Türkiye Romatizma Araştırma ve Savaş Derneği

Sayın Prof. Dr. Gülriz Erişgen,
TTB-UDEK Genel Sekreteri

Bilindiği üzere 'pandemi süreci' 11.03.2020 tarihinde ülkemizde başlamıştır. Bu tarihten itibaren bizler de dernek olarak romatoloji uzmanlarımıza, romatoloji eğitimi alan araştırma görevlilerimize ve romatoloji hastalarımıza yönelik bu süreçte 'ne yapabiliriz' sorusu üzerinden birçok defalar "zoom'da" toplantılar düzenleyip bu konuda planlamalar yaptık ve projeler yürüttük.

Bu amaçla bizler, romatoloji hastalarımız açısından o dönem tüm dünyada olduğu gibi henüz tam bilgi sahibi olamadığımız COVID-19 virüsüyle alakalı olarak hastalarımızı, hastane merkezlerinde gerek yüz yüze gerekse telefonla iletişime geçerek hastalıkları ve COVID-19 virüsü sürecinin yönetimi ile ilgili yapabilecekleri konusunda bilgi sahibi yapmamız gerektiği konusunda hem fikir olup buna yönelik çalışmaların bütün merkezlerde bu şekilde yürütülmesi gerektiğini deklare ettik. Böylece hastalara yönelik romatoloji/COVID-19 virüsü yönetimine ilişkin çalışmaların tüm merkezlerde gerçekleştirilmesini sağladık. Daha sonra hastalara, kullandıkları ilaçlar ile virüsün etkileşim durumunun nasıl olabileceğini bildiren önerilerimizi dernek web sayfasından hastaların da ulaşabileceği şekilde paylaştık.

Romatoloji uzmanlık alanı eğitiminde geri kalma olmaması için geçen sene online olarak bir dizi eğitim toplantıları düzenledik ve bu toplantıları interaktif etkileşim ve sınavlarla zenginleştirdik.

Geçen sene (2020) normal şartlar altında Nisan ayında gerçekleştirilmesi planlanan ve derneğimiz tarafından düzenlenecek olan 'Romatoloji' kongremizi iptal etmek zorunda kaldık. Ancak eğitimin aksamamasını amaç edinen bizler, Romatoloji kongremizi yeni duruma adapte ederek Kasım 2020'de e-kongre olarak gerçekleştirdik. Katılım sayısı oldukça fazla olan ve çok verimli geçen e-kongremizin sonunda bir sınav düzenledik ve derece alanları ödüllendirdik.

Ayrıca normalde olan 'Genç Romatoloji Okulu'muzu da iptal etmeyerek normal zamanında Ekim 2020'de yeni duruma adapte ederek e-okul şeklinde yaptık, çok katılımlı ve çok verimli olan bu toplantımız sonunda da sınav yaptık.

Romatolojik hastalıklarda COVID-19 virüsü çalışmasını başlattık. Romatoid artrit, spondilartitler ve FMF hastalıkları ve virüs çalışmaları halen yürütülmektedir. Bu çalışmalarda da oldukça yol kattik.

Son olarak Mayıs 2021’de düzenlenecek olan Romatoloji kongremizi E-Kongre şeklinde yapma kararı aldık. Bunun içinde çalışmalar çok hızlı bir şekilde devam etmektedir.

Çalışmalarınızda başarılar diler, saygılarımızı sunarız.

Türkiye Romatizma Araştırma ve Savaş Derneği YK adına,
Başkan Prof. Dr. Şebnem ATAMAN

Adres: Beştepe mahallesi Yaşam Caddesi No:13A Neorama Plaza K:6 D:26 Söğütözü /ANKARA

Tel: 312 562 1322 **Fax:** 312 562 1322 **Mall:** trasd@trasd.org.tr / trasderneqi@gmail.com

PANDEMİ SÜRECİNDE TÜRKİYE ROMATOLOJİ DERNEĞİNİN HEKİM VE HASTALARA YÖNELİK YAPMIŞ OLDUĞU AKTİVİTELER

1-Pandemi sürecinde uzmanlık alanımıza yönelik üyelerimiz ve kamuoyu ile paylaştığımız öneriler;

1a-Halka Yönelik Digital Projeler

- Coronavirüs (COVID-19) salgını önerileri videosu
- Behçet ve FMF hastaları için COVID-19 salgını önerileri
- Bağışıklık baskılayıcı ilaç kullananlar için COVID-19 salgını önerileri
- Behçet hastalarına ve ailelerine COVID-19 salgını ile ilgili öneriler
- SLE ve skleroderma hastaları için COVID-19 salgını önerileri
- Romatoid artrit hastaları için COVID-19 salgını önerileri
- Sistemik vaskülit hastaları için COVID-19 salgını önerileri
- Ankilozan spondilit hastaları için COVID-19 salgını önerileri
- Sedef romatizması hastaları için COVID-19 salgını önerileri
- Çocukluk çağı romatolojik hastalıkları için COVID-19 salgını önerileri
- Romatizmal hastalıklarda aşılama: merak edilenler!

1b-Hekimlere Yönelik Digital Projeler

- COVID-19 tedavisinde biyolojik ajanlar ve diğer immün yaklaşımlar
- COVID-19 tedavisinde biyolojik ajanlar
- Eczacılar için COVID-19 salgını ve bağışıklık sistemine etkileri
- Romatoloji hastalarında COVID-19 enfeksiyonu: dünya ve türkiye deneyimi
- Sağlık çalışanları için COVID-19 salgını önerileri videoları (13 video)
- EULAR 2020 güncellemesi videoları (9 video)
- COVID-19 salgını ilk dönemi trd canlı yayınlarından özel kesitler videoları (10 video)
- ACR kongresi'nden güncel yansımalar: Romatoid artrit
- ACR kongresi'nden güncel yansımalar: Spondiloartritler
- Romatoloji yandal uzmanlık öğrencilerine yönelik eğitim faaliyetleri
 - Romatolojide uzmanlık akademisi: Romatoid artrit
 - Romatolojide uzmanlık akademisi: spondiloartritler
 - Romatolojide uzmanlık akademisi: otoinflamatuvar hastalıklar

TÜRKİYE ROMATOLOJİ ARAŞTIRMA VE EĞİTİM DERNEĞİ

Kore Şehitleri Cad. Onurgil İş Merkezi No:35/6 Esentepe, Şişli - İstanbul
T. 0212. 211 12 96 F. 0212. 589 08 08 E. sekreteryay@romatoloji.org

- Romatolojide uzmanlık akademisi: bağ dokusu hastalıkları
- Romatolojide uzmanlık akademisi: vaskülitler
- ACR 2020 güncellemesi videoları (11 video)
- İnflamatuvar romatizmal hastalıklarda COVID-19 aşılama önerileri
- TRD 2020 ulusal romatoloji buluşması

2- Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar ve bu yöndeki görüş ve önerilerimiz, bu görüşleriniz ve önerilerinize yönelik yürüttüğümüz çalışmalar;

Uzmanlık eğitiminde aksama olmaması için yandal asistanlık öğrencileri dahil tüm üyelerimize hem digital ortamda hem de yazılı öneriler halinde eğitim faaliyetlerine devam edilmiştir. Planlanan bazı bilimsel aktiviteler digital ortamda gerçekleştirilmiştir (TRD Ulusal Romatoloji Buluşması, Hedef Romatoloji 2020, 7. Fırat Romatoloji günleri, R365 Sempozyumu gibi).

Ayrıca COVID-19 veritabanı oluşturuldu ve üyelerimizden COVID-19 olan romatizma hastalarını kaydetmelerini istedik. Daha sonra toplanan veriler işlendi ve bir makale haline getirilerek uluslararası dergiye yayınlanmak üzere değerlendirilmesi için yollandı.

3- Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanımız hem de toplum sağlığına yönelik olarak görüş ve çalışmalarımız

Bu salgın döneminde hem hastalarımıza hem de üyelerimize yönelik salgın yönetimi aşılama ve toplum sağlığına yönelik birçok öneri paylaşımı yapılmıştır (Coronavirüs (COVID-19) salgını önerileri, Sağlık çalışanları için COVID-19 salgını önerileri, Romatizmal hastalıklarda aşılama, Eczacılar için COVID-19 salgını ve bağışıklık sistemine etkileri, Romatoloji hastalarında COVID-19 enfeksiyonu: dünya ve türkiye deneyimi gibi)

4- Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalarımız;

- TRD Ulusal Romatoloji Buluşması

- Hedef Romatoloji 2020

TÜRKİYE ROMATOLOJİ ARAŞTIRMA VE EĞİTİM DERNEĞİ
Kore Şehitleri Cad. Onurgil İş Merkezi No:35/6 Esentepe, Şişli - İstanbul
T. 0212. 211 12 96 F. 0212. 589 08 08 E. sekreteryal@romatoloji.org

-7. Fırat Romatoloji günleri

-R365 Sempozyumu

5- Hastalara yönelik olarak salgın döneminde uzmanlık alanımızda yürüttüğümüz ve sürdürmekte olduğumuz faaliyetler;

Salgın döneminde periyodik olarak hastalara yönelik digital ortamda eğitici faaliyet yürütülmüştür. Bu faaliyetlerin bazıları;

-COVID-19) salgını önerileri

-Hastalık hastalık salgın önerileri

-Romatizmal hastalıklarda aşılama hakkında bilgilendirme

TÜRKİYE ROMATOLOJİ ARAŞTIRMA VE EĞİTİM DERNEĞİ

Kore Şehitleri Cad. Onurgil İş Merkezi No:35/6 Esentepe, Şişli - İstanbul

T. 0212. 211 12 96 F. 0212. 589 08 08 E. sekreteryadromatoloji.org

TÜRKİYE SOLUNUM ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ

EK-1

TÜSAD PANDEMİ SÜRECİ ETKİNLİK TAKVİMİ**1-Pandemi sürecinde uzmanlık alanımıza yönelik olarak üyelerimizle ve kamuoyu ile paylaştığımız öneriler:**

- Sağlık Çalışanlarına Yönelik COVID-19 Değerlendirme Anketi yapıldı.- Mart 2020
- ‘Maluliyet ve Emeklilik’ ve ‘Corona Virüsü’ Uzmanına Sor Serisi oluşturuldu.-Mart 2020
- Sosyal medya üzerinden [#maskenitaksagliginikafanatakma](#) kampanyası başlatıldı.
- Pandemi süresince sosyal medya üzerinden COVID-19 ile ilgili güncel bilgileri paylaşıldı.
- COVID-19 hakkında kamuoyunun merak ettiği soruların www.nefesalalim.com’da cevaplandırıldığı COVID-19 Danışma Hattı kuruldu.
- ‘COVID-19 Pandemisinin Öğrendiklerimiz ve Gelecek Öngörülleri ve Yarının Planlanması’, ‘ECMO’ kitapları yazıldı ve yayımlandı.
- COVID-19 Vaka Danışma hattı oluşturuldu.
- “Covid 19 Pandemi süresince İPF yeni tedavi başlanacak hasta raporlarında FVC ve/veya DLCO şartının aranmaması” konusundaki yaptığımız başvurumuz olumlu sonuçlanmıştır.
- “Okrelizumab Güvenlik İzlem Formu’ndan PPD, PA akciğer grafisi ve INH profilaksisi maddelerinin çıkartılması” konusunda ki yaptığımız başvurumuz olumlu sonuçlanmıştır.
- “COVID 19 Pandemisi nedeniyle Astım ve KOAH’lı hastaların inhaler tedavilerinde NEBULİZER kullanımının kısıtlanması ve yerine Ölçülü Doz İnhaler ile birlikte Spacer-Hazne kullanımının tercih edilmesi” konusunda başvuru yapıldı, cevap beklenmektedir.
- “Covid-19 Mücadelesinde Göğüs Hastalıkları Uzman Sorunları” konusundaki yaptığımız başvurumuzda koronavirüsün sağlık emekçileri için meslek hastalığı olarak kabul edilmesi konusuna değinmiştik.Bu karar yakın zamanda tüm partilerin ortak kararı ile TBMM sağlık komisyonundan geçmiştir.
- TÜSAD Uyku Bozuklukları Çalışma Grubu "COVID-19 Pandemisi ve Uykuda Solunum Bozukluklarında Pap Cihazı Kullanımı" Uzman Görüşü yayınlandı.
- COVID-19 ve Oksijen Tedavisi Uzman Görüşü – "Covid-19 tedavi sonrası hipoksemi devam ederse"

TÜSAD Genel Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk cad. Aslan Kaptan Çıkmazı Sk. No:1 K:3 D:5 Kadıköy / İstanbul
T : (216) 410 22 58 – 59 F : (216) 410 22 60 e-posta: info@solunum.org.tr

- Pandemi ile mücadele kapsamında üyelerimizin talepleri ile tedarikini gerçekleştirdiğimiz maske, bone ve sperliklerin dağıtımını gerçekleştirdik.
- Instagram üzerinden kamuoyunu bilgilendirici canlı yayınlar gerçekleştirildi. Konu Başlıkları; "Allerji Hastaları ve COVID-19 Aşıları" ve "Sigarayı Nasıl Bırakabilirim".

2-Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar ve bu yöndeki yürüttüğümüz çalışmalar

- Eğitimdeki aksamalar nedeniyle COVID-19 Literatür Sunumları hazırlanarak youtube kanalımız üzerinden gerçekleştirilmektedir. Başlıklar;
 - ❖ COVID-19 Tanı Testleri
 - ❖ Covid-19 Stokin Fırtınası
 - ❖ Covid 19 Hastalığında Bilgisayarlı Tomografi bulgularının spektrumunu ve hastalığın progresyonu
 - ❖ Covid 19 Hastalarda BT ve PCR
 - ❖ Covid 19 da BCG Aşısı
 - ❖ Covid 19'da Renin-Anjiyotensin-Aldosteron Sistem İnhibitörleri
 - ❖ Pandemide Bronkoskopi yapmak
 - ❖ Şiddetli koronavirüs hastalığında Antikoagülan tedavi
 - ❖ Göbek kordonu kaynaklı mezenkimal kök hücreler ve Covid19
 - ❖ Sağlık çalışanlarını SARS-CoV-2 enfeksiyonundan korumak
 - ❖ COVID-Noninvaziv solunum desteği yapılan ağır akut solunum sendromunda Coronavirüs
 - ❖ COVID-19 Pandemisi sırasında kanser bakımı yönetimi
 - ❖ Sağlık çalışanlarını korumak SARS-CoV-2 enfeksiyonu: pratik belirteçler
 - ❖ COVID-19 Potansiyel Mekanizmasında Nötrofil Hücre dışı Tuzaklarının Hedeflenmesi
 - ❖ Remdesivir: Kanıtların değerlendirilmesi
 - ❖ 2019 ncov 'un ACE 2 reseptörünün oral mukoza epitel mukozasında yüksek ekspresyonu
 - ❖ Tocilizumab neden ciddi COVID için etkili bir tedavi olabilir?
 - ❖ Şiddetli Covid19 vakalarında Konvelesan Plazma tedavisinin etkinliği
 - ❖ Covid-19' da İnhaler kortikosteroidler kullanımı
 - ❖ Aerosol İlaçların COVID-19 Hastalarına verilmesi İçin pratik stratejiler
 - ❖ SARS-COV 2 İnaktive bir Virüs Aşı Adayı
 - ❖ COVID 19 Pandemisi Süresince Akciğer Nodüllerinin Yönetimi
 - ❖ Covid 19 Yoğun Bakım Yönetimi Zorluklar ve Öneriler
 - ❖ Coronavirüs ve Nöbet İlişkisi
 - ❖ Covid 19 ve Kardiyovasküler Sistem
 - ❖ Covid 19 Düşük Molekül Ağırlıklı Heparinin Sitokin Fırtınasını Hafifletme

TÜSAD Genel Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk cad. Aslan Kaptan Çıkmaızı Sk. No:1 K:3 D:5 Kadıköy / İstanbul
T : (216) 410 22 58 – 59 F : (216) 410 22 60 e-posta: info@solunum.org.tr

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği

- ❖ İnterstitiyel Akciğer Hastalığı Olan Hastaların Covid 19 Nedeniyle Hastaneye Yatışlarının Sonuçları : Uluslararası Çok Merkezli Bir Çalışma
 - ❖ Post - Covid 19 Küresel Sağlık Stratejileri - Covid 19 İyileşen Hasta Takibi
 - ❖ Covid 19 Hastalarında Kortikosteroidler
 - ❖ Post Covid Pulmoner Fibrosiz: Geri Dönüşlü mü?
- Bu dönemde sayıca artan vakalar üzerine TÜSAD Yoğun Bakım çalışma gurubu tarafından **"YOĞUN BAKIMDA SOLUNUM MONİTORİZASYONU"** kitabı hazırlanmaktadır.

3-Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalar:

Derneğimiz Solunum 365 (www.tusadsolunum365.com) online eğitim platformunu güncelleyerek 365 gün süreli eğitime katkı vermeye devam etmektedir.

- 26 Aralık 2019 - Girişimsel Pulmonolojide Rasyonel Yaklaşım ve İyi Klinik Uygulamalar(webinar)
- 19 Mart 2020 - Corona Virüsündeki (Covid-19) Son Gelişmeler (webinar)
- 2 Nisan 2020 - Koah'lı Olgularda Covid-19 ve Pandeminin Seyri (webinar)
- 9 Nisan 2020 - İş Kazası ve Meslek Hastalığı Olarak Covid-19 (webinar)
- 16 Nisan 2020 - COVID 19 Pnömonisinde Klinik ve Radyoloji (webinar)
- 22 Nisan 2020 - Covid 19 İmmünpatogenezi ve Farmakolojisi (webinar)
- 30 Nisan 2020 - COVID 19 Salgınında Akciğer Kanseri Yönetimi Farklı Mı? (webinar)
- 7 Mayıs 2020 - Yoğun Bakımda Covid-19 Hastası (webinar)
- 14 Mayıs 2020 - Covid 19 Yönetiminde Değişenler ve Normalleşme Süreci (webinar)
- 16 Mayıs 2020 - COVID-19'DA ÇOK BİLİNMEYENLER çin deneyimi (webinar)
- 21 Mayıs 2020 - COVID-19 İtalya Deneyimi (webinar)
- 28 Mayıs 2020 - Akciğer Kanserinde İmmünoterapinin Getirdikleri (webinar)
- 4 Haziran 2020 - Multidisipliner Bakış ile Normalleşme Sürecinde Neyi Nasıl Yapmalıyız? (webinar)
- 13 Haziran 2020 - COVID 19 – Avrupa Öyküleri (webinar)
- 15 Haziran 2020 - Sağlık Çalışanlarının Ruh Sağlığı (webinar)
- 18 Haziran 2020 - KOAH ve Astım Hastaları için Covid 19 Neleri Değiştirdi (webinar)
- 2 Temmuz 2020 - Erişkin Risk Grubu Aşılmasında Yakın Gelecek, Gerçekler ve Beklentiler (webinar)
- 9 Temmuz 2020 - Pratik Uygulamada Covid-19 (webinar)
- 23 Temmuz 2020 - Olgularla İPF'ye Bakış (webinar)
- 27 Ağustos 2020 - KOAH'da ve Yaşamda Değişim Serisi – 1 (webinar)
- 10 Eylül 2020 - KOAH'da ve Yaşamda Değişim Serisi – 2 (webinar)
- 24 Eylül 2020 - KOAH'da ve Yaşamda Değişim Serisi – 3 (webinar)
- 2 - 8 Ekim 2020 - SOLUNUM 2020 DİJİTAL - TÜSAD 42. Ulusal Kongresi
- 17 Kasım 2020 - Dünya Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı TÜSAD İzmir Şube Toplantısı (webinar)
- 18 Kasım 2020 - İPF'de Değişenler (webinar)
- 24-26 Kasım 2020 - 3. IPForum 2020 (webinar)
- 17 Aralık 2020 - Olgularla İPF (webinar)
- 24 Aralık 2020 - COVID-19 da Kardiyovasküler Komplikasyonlar (webinar)

TÜSAD Genel Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk cad. Aslan Kaptan Çıkmaızı Sk. No:1 K:3 D:5 Kadıköy / İstanbul
T : (216) 410 22 58 – 59 F : (216) 410 22 60 e-posta: info@solunum.org.tr

- 9 - 10 Ocak 2021** - TÜSAD Akademi Göğüs Hastalıklarında Güncelleme Toplantıları - 1 CHEST 2020'de Öne Çıkanlar (webinar)
14 Ocak 2021 - COVID-19 Tedavisinde Güncelleme - TÜSAD İzmir Şube Toplantısı
16 Ocak 2021 - 3. Akciğer Kanseri Güncel Gelişmeler Sempozyumu onkoloji ve immunoterapi derneği ile ortak sempozyum (webinar)
21 Ocak 2021 - Olgularla Yoğun Bakımda ve Klinikte Covid-19 Hasta Takibi - TÜSAD Akademi Online Toplantısı (webinar)
28 Ocak 2021 - Tıpta Literatür Tarama İçin Pratik İpuçları ve Klinik Uygulama Desteği (webinar)
4 Şubat 2021 - Long COVID/COVID-19'un Uzun Dönem (webinar)
9 Şubat 2021 - 9 ŞUBAT DÜNYA SİGARA BIRAKMA GÜNÜ ETKİNLİĞİ - COVID-19 PANDEMİSİ, TÜTÜN VE GERÇEĞİ (webinar)
11 Şubat 2021 - AKADEMİK YAYINCILIĞIN PÜF NOKTALARI (webinar)

- ❖ **2020 CHEST** Yıllık Kongresinde Türkiye'den katılım sağlayan **tek Türk** derneği olarak, Ülkemizi temsil etmenin gururunu yaşadık.

GELECEK PROGRAM

- 18 Şubat 2021** - COVID-19'DA SİTOKİN FIRTINASINDAN REHABİLİTASYONA (webinar)
25 Şubat 2021 - Covid 19 ve Aşılarda - TÜSAD İzmir Şubesi Toplantısı (webinar)
4 Mart 2021 - 5N1K formatında "COVID-19'da Pulmoner Rehabilitasyon" (webinar)
11 Mart 2021 - Geriatrik hastalarda COVID 19 pandemisi yaşanan sorunlar aşılama takip (webinar)
18 Mart 2021- Dünya Uyku Günü Etkinliği; "COVID-19 Pandemisi ve Uyku Bozuklukları"(webinar)
24 Mart 2021- Güncel ve özel durumlarda tüberküloz (webinar)
25 Mart 2021 - Olgularla Pulmoner Hipertansiyona Bakış (webinar)
8 Nisan 2021 - Göğüs hastalıkları uzmanı ve işe uygunluk kararı (webinar)
15 Nisan 2021 - Astımda Havayolu İnflamasyonu ve Güncel Tedavi Yaklaşımları (webinar)
22 Nisan 2021 - GOLD ve GİNA Güncellemesi(webinar)
29 Nisan 2021 -Soru ve Cevaplarla COVID-19 Aşılarda ve Risk Gruplarında Aşılama- TÜSAD Ankara Toplantısı (webinar)
13 Mayıs 2021 - İş sağlığı ve güvenliği açısından COVID 19(webinar)
20 Mayıs 2021 - Girişimsel Pulmonoloji(webinar)

- TÜSAD Genç Akademisyenler grubu tarafından Uluslararası rehberler takip edilerek Türkçe olarak özetlenerek üyelerle buluşturuldu.
- ❖ [Amerikan Toraks Derneği 2020 Sarkoidoz Rehber Önerileri](#)
- ❖ [ATS/IDSA Önerileri İle Toplumda Gelişen Pnömoni Tanı/Tedavi Güncellemesi Özeti](#)
- ❖ [Yeni 2019 ATS / IDSA Toplumda Gelişen Pnömoni Kılavuzu Hakkında Uluslararası Bakış Açısı Global Uzman Panelinin Eleştirel Değerlendirmesi](#)
- ❖ [COVID-19 ve Tütün - UNION Aylık Özet Bülteni - 8.Sayı \(21 Aralık\)](#)
- ❖ [COVID-19 Hastalığında Venöz Tromboemboli Korunma, Tanı ve Tedavisi CHEST Rehber ve Uzman Panel Raporu – 2020](#)
- ❖ [ERS/ESTS/EACTS/ESTRO MALIGN PLEVRAL MEZOTELYOMA REHBERİ](#)

TÜSAD Genel Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk cad. Aslan Kaptan Çıkmaızı Sk. No:1 K:3 D:5 Kadıköy / İstanbul
T : (216) 410 22 58 – 59 F : (216) 410 22 60 e-posta: info@solunum.org.tr

4-Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanınız hem de toplum sağlığına yönelik çalışmalar;

Sosyal medya paylaşımları ve basın bildirimleri

- Üyelerimizle COVID-19 Aşı Değerlendirme anketi gerçekleştirdik. Anket sonuçlarını da sosyal medya üzerinden kamuoyu ile paylaştık.
- ❖ **24 Ocak 2020 - Corona Virüsü Basın Bildirisi** (Çin'in Wuhan kentinde yaşanan corona viral salgın haberlerine ilişkin açıklama)
- ❖ 9 Şubat Sigarayı Bırakma Günü Basın bildirisi- Ülkemizde 14.5 milyon insanın desteğe ihtiyacı var!
- ❖ Çocukları solunum yolu hastalıklarından korumak için bu 4 kurala uyun! Basın bildirisi
- ❖ Alerjik astım hastalarına önemli uyarılar - Baharda doğa canlanırken polenler yaşam kalitenizi düşürmesin! Basın bildirisi
- ❖ 13 Mart Dünya Uyku Günü Basın Bildirisi - Cep telefonu, bilgisayar ve televizyon gibi cihazlar uyku bozukluğunu tetikliyor
- ❖ 9-15 Mart Pulmoner rehabilitasyon haftası Basın Bildirisi -Kronik solunum yetersizliği olanlar için daha özgür bir yaşam egzersiz ile mümkün
- ❖ 18-24 Mart Yaşlılar Haftası basın bildirisi - Ömürlerimiz uzuyor, sağlıklı ve kaliteli yaşlanmak giderek önem kazanıyor
- ❖ 24 Mart Dünya Tüberküloz Günü basın bildirisi – Verem Hastaları Koronavirüs sebebiyle iki kez dikkat etmeli -Veremde başarıyı erken teşhis ve tedavi ile kişisel hijyen getirecek
- ❖ 30 Mart İPF Hastalarına Koronavirüs Bilgilendirmesi
- ❖ 1-7 Nisan 2020 Kanser Haftası basın bildirisi - Salgın döneminde akciğer kanseri hastaları mutlaka desteklenmeli
- ❖ 3 Nisan Koronavirüs karşı #evdekal çağrısını yineleyen TÜSAD'dan 3 Anahtar Kavram;Karantina, izolasyon ve sosyal mesafe
- ❖ 7 Nisan Dünya Sağlık Günü Basın bildirisi - COVID-19 mücadelemizde hemşirelere ve tüm sağlık çalışanlarına destek verin
- ❖ 5 Mayıs Dünya Astım Günü Basın Bildirisi- Astım hastaları koronavirüsten değil ilaçlarını kesmekten korkmalı
- ❖ 31 Mayıs Dünya Tütünsüz Günü Basın - Sır açığa çıktı! Tütün içmeyen bir nesil için gençlerimizi korumalıyız
- ❖ 5 Haziran Dünya Çevre Günü - COVID-19 insan ve gezegen sağlığı arasındaki bağlantıyı hatırlattı

TÜSAD Genel Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk cad. Aslan Kaptan Çıkmaızı Sk. No:1 K:3 D:5 Kadıköy / İstanbul
T : (216) 410 22 58 – 59 F : (216) 410 22 60 e-posta: info@solunum.org.tr

- ❖ Solunum Derneği TÜSAD'dan, Bayram öncesi yola çıkacaklara tavsiyeler - Pandemi sürecinde yolculuk araç içinden mola yerine kadar bir dizi önlem gerektiriyor
- ❖ Solunum Derneği TÜSAD'dan Tatilcilere Önemli Tavsiyeler - Tatilden hasta dönmeyin
- ❖ 14-20 Eylül 2020 Dünya İPF Farkındalık Haftası Basın Bildirisi- İnatçı Kuru Öksürükleri İhmal etmeyin
- ❖ 25 Eylül Dünya Akciğer Günü - Solunum hastalıkları ortaya çıkmadan önce önenebilir.
- ❖ Mevsimsel Grip ile COVID-19 karışabilir basın açıklaması-Grip Aşısı COVID-19'dan korumaz...
- ❖ 30 Ekim İzmir Depreminin ardından yapılan TÜSAD basın açıklaması - İzmir'de deprem bölgesinde pandemi riskine karşı özel önlemler alınmalı
- ❖ 12 Kasım Dünya Pnömoni Günü - Pandemi nedeniyle zatürreden kayıplar yüzde 75 artabilir!
- ❖ Açık Alanlarda Sigara İçme Kısıtlamasına İlişkin TÜSAD Basın açıklaması-Sigara için pandemi yasakları ile birlikte 'dumansız hayat' bilinci geliştirilmeli
- ❖ Dünya Akciğer Farkındalık ay basın bildirisi -'Bana bir şey olmaz' demeyin kanser riskini yüzde 2 bin artırmayın!
- ❖ Dünya KOAH günü basın bildirisi - Sigara ve hava kirliliği KOAH'a davetiye çıkarıyor
- ❖ Pandemi Kısıtlamalarının Ardından kamuoyu bilgilendirmesi- Misafir kabul etmeyin, misafirlğe de gitmeyin!
- ❖ Kronik hastalığı olanlar mutlaka aşı olmalı
- ❖ Kapalı ortamda koronavirüs bulaşma riski artıyor
- ❖ PAP tedavisini pandemi sürecinde aksatmayın!
- ❖ Yeni mutant virüslere karşı kapalı mekanlarda en az iki maske takmalıyız
- ❖ 9 Şubat 2021 Dünya Sigarayı Bırakma Günü Basın Bildirisi- 8 saniyelik keyif için hayatını kaybeden 8 milyon kişiden biri olmayın!

TÜSAD Genel Merkezi

Sahrayıcedit Mh. Atatürk cad. Aslan Kaptan Çıkmaızı Sk. No:1 K:3 D:5 Kadıköy / İstanbul
T : (216) 410 22 58 – 59 F : (216) 410 22 60 e-posta: info@solunum.org.tr

TÜRKİYE SPOR HEKİMLERİ DERNEĞİ

TÜRKİYE SPOR HEKİMLERİ DERNEĞİ

<http://www.sporhekimlerdernegi.org>**Tarih/Sayı:** 28.02.2021/04**Konu:** COVID-19 Pandemisinde son bir yıl içerisinde salgına yönelik yaptığımız çalışmalar hk.**Sayın Prof. Dr. Gülriz Erişgen,****TTB-UDEK Genel Sekreteri****Tarih/Sayı:** 22.02.2021/A.232**Konu:** COVID-19 Pandemisinde bir yıl içerisinde salgına yönelik çalışmalar hk.

İlgi yazınıza istinaden COVID-19 Pandemisinde son bir yıl içerisinde salgın ile ilişkili yaptığımız çalışmaları aşağıda iletiyorum.

1. Pandemi sürecinde uzmanlık alanınıza yönelik olarak üyelerinizle ve kamuoyu ile paylaştığımız öneriler
 - 13 Mart 2020 tarihinde T.C. Sağlık Bakanlığı'nın açıkladığı Koronavirüs riskine karşı alınması gereken tedbirleri üyelerimiz ve kamuoyu ile derneğimizin web sayfasından paylaştık.
 - 19 Mart 2020 tarihinde COVID-19 tehdidi nedeniyle sporculara ve spor endüstrisi çalışanlarına yönelik olarak derneğimizin sosyal medya hesaplarından ve web sayfasından tedbirlerin uygulanması ve sağlığın korumaya devam edilmesine yönelik mesajımızı ilettik.
 - 27 Mart 2020 tarihinde salgın dönemindeki yasaklar ile birlikte giderek hareketsiz kalan bireylere yönelik olarak evde nasıl hareketli olunabileceği ve neler yapılabileceği hakkında derneğimizin sosyal medya hesaplarından mesajımızı ilettik.
 - 3 Nisan 2020 tarihinde COVID-19 hakkında soru ve cevapları içeren ve ASPETAR tarafından hazırlanan sporcular için bilgilendirme broşürünün Türkçe versiyonunu derneğimiz web sayfası ve sosyal medya hesaplarında yayımladık.
 - 31 Mayıs 2020 tarihinde açık ve kapalı alanlarda spor yaparken maske kullanımı ve fiziksel mesafe ile ilgili görüşümüzü derneğimizin web sayfası ve sosyal medya hesaplarından yayımladık.

- Son bir yılda derneğimizin YouTube kanalında salgın döneminde evde yapılabilecek egzersizler ile ilgili iki video ve egzersizin bağımsızlık sistemine etkileriyle ilgili de bir video yayımladık.
2. Uzmanlık eğitiminde ortaya çıkan aksamalar ve bu yöndeki görüş ve önerileriniz. Bu görüşleriniz ve önerilerinize yönelik yürüttüğünüz çalışmalar
- Spor hekimliği uzmanlık öğrencilerinin büyük kısmı kurumlarında salgın ile ilişkili görevlendirilmişlerdir. Acil triyaj ya da servis nöbetlerine katılmaktadırlar. Ayrıca spor hekimliği polikliniklerinin, pek çok kurumda resmi olarak kurum kararıyla ya da hasta başvurusundaki belirgin düşüş nedeniyle fiilen hizmet vermesi askıya alınmıştır. Kurumlarda faaliyetlerin tekrar başlatıldığını sevinerek görüyoruz.
 - Rotasyonda bulunan uzmanlık öğrencilerinin bu bölümlerde yapabilecekleri uygulama ve görebilecekleri hasta sayısı azaldığı için rotasyonlarının etkinliğinin azaldığı gözlenmektedir.
 - Eğitim kurumları salgın nedeniyle eğitim programlarını elektronik ortamda senkron bir şekilde yürütmektedir. Bu dönemde tez çalışmalarında veri toplanmasında ve hastalara ulaşmakta sorunlar ortaya çıkmıştır. Süreç, güç analizinde elde edilen en düşük sayıya ulaşılması hedefi ile ilerletilmektedir. Ayrıca tez çalışmasına yeni başlayacak uzmanlık öğrencilerinin tez konuları pandemi sürecinde ulaşılabilecek olgulara/popülasyona göre seçilmeye çalışılmaktadır.
3. Dünyada ve ülkemizde salgın yönetimi, aşılama süreci ve bu konuda hem uzmanlık alanınız hem de toplum sağlığına yönelik olarak görüş ve çalışmalarınız
- Sporcuların antrenmanlara ve müsabakalara yeniden başlaması sürecinde sporcular, teknik ekip ve diğer çalışanların enfeksiyon ve bulaş risklerinin minimuma indirilmesi ve sağlıklı kalabilmeleri için yapılması gerekenleri içeren bir çalışma raporu hazırladık ve 25 Nisan 2020 tarihinde T.C. Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu'na sunduk. Aynı tarihte konuya ilişkin on dört maddelik önerilerimizi de kamuoyu ile paylaştık.
 - Covid-19 geçiren sporcuların takibi ve spora dönüşü öncesinde yapılması gereken muayene ve tetkikleri içeren bir algoritma hazırlığı içerisindeyiz. Yakın zamanda algoritmayı Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi ve T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile paylaşacağız.
4. Uzmanlık sonrası eğitim sürecine yönelik çalışmalarınız

- 21-22 Temmuz 2020 tarihlerinde Acil Tıp Uzmanları Derneği ile birlikte "Futbolda Hekimin Rolü Sempozyumu"nu online olarak düzenledik. Sempozyumda futbolcularda ortaya çıkabilecek tıbbi sorunların yönetilmesi ve sporcu sağlığının korunmasına yönelik bilgiler güncel bakış açısıyla ele alınmıştır.
- 5. Hastalara yönelik olarak salgın döneminde uzmanlık alanınızda yürüttüğünüz ve sürdürmekte olduğunuz faaliyetler
 - Pandemi sürecinde spor müsabakalarının askıya alınması ve pek çok sporcunun antrenman şiddetinin düşmesi nedeniyle spor hekimliği poliklinik hizmetine olan talebin azaldığını görmekteyiz. Ancak pandemi başladığı sırada rehabilitasyonunun başında olan ve sağlık kurumuna düzenli gelerek tedavisini sürdürmesi planlanan sporcuların bu süreçte tedavileri sadece ev egzersizleri düzenlenerek sürdürülmüştür.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Metin ERGÜN
Türkiye Spor Hekimleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı